

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA OBILOVINY

2024/25

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Agrotest fyto, s.r.o. Kroměříž
Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ)
Český statistický úřad (ČSÚ)
Český škrobárenský svaz
European Association Cocal (COCERAL)
Evropská komise (EK)
Generální ředitelství cel ČR
International Grains Council (IGC)
Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky (MPO)
Ministerstvo zemědělství České republiky (MZe)
Ministerstvo zemědělství USA (USDA)
Ministerstvo životního prostředí České republiky (MŽP)
Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu (CARC)
Sdružení pro výrobu bionafty (SVB)
Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)
Svaz lihovarů České republiky
Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI)
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)
Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, a. s. (VÚPS)

Odbor rostlinných komodit MZe

Odpovědná odborná redaktorka:

Ing. Anna Heřmanská, Ph.D., MZe

Ředitel Odboru rostlinných komodit:

Ing. Zdeněk Trnka, MZe

Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Termín **hospodářský rok**, který je ve zprávě používán, začíná pro komoditu **obiloviny 1. 7. a končí 30. 6. následujícího kalendářního roku.**

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad odborné i laické veřejnosti k dispozici také na internetu na adrese: www.mze.gov.cz.

Autorka fotografie:

Ing. Anna Heřmanská, Ph.D.

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
Internet: www.mze.gov.cz, e-mail: info@mze.gov.cz

ISBN 978-80-7434-841-9, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
OBILOVINY

BŘEZEN
2026

OBSAH

Úvod	4
Souhrn	5
Zásahy státu a EU u komodity obiloviny	8
1. Pravidla agrárního obchodu ČR	8
2. Vnější obchodní politika EU v oblasti obilovin	12
3. Podpůrná a dotační politika MZe v roce 2024	16
Mezinárodní trh s obilovinami	25
Světová produkce obilovin	25
Produkce obilovin v EU	29
Pěstování, produkce a spotřeba obilovin v České republice	36
Pšenice	57
Žito	63
Ječmen	67
Oves	73
Triticale	77
Kukuřice	80
Ostatní obiloviny	86
Obiloviny v ekologickém zemědělství	90
Zpracovatelský průmysl obilovin	95
Nepotravinářské užití obilovin	97
Přílohy	100

SEZNAM VYBRANÝCH ZKRATEK

BISS	Základní podpora příjmu pro udržitelnost
CIS	Podpora příjmu vázaná na produkci (dříve VCS)
CRISS	Doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost
CZV	Ceny zemědělských výrobců
ČSN	Česká technická norma
ČSÚ	Český statistický úřad
DON	Deoxynivalenol
DPB	Díl půdního bloku
DPH	Daň z přidané hodnoty
DZES	Dobrý zemědělský a environmentální stav
EK	Evropská komise
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
ETBE	Etyl-terc-butyl-éter
EU	Evropská unie
EUR	Euro (€), společná měna Evropské měnové unie
EZ	Ekologické zemědělství
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FUMO	Fumonisin
GMO	Geneticky modifikovaný organismus
HR	Hospodářský rok
JŽ	Jednotná žádost
IGC	International Grains Council, Mezinárodní rada pro obiloviny
LPIS	Veřejný registr půdy
MJ	Měrná jednotka
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NGT	Nové genomické techniky
OZE	Obnovitelné zdroje energie
PGRLF	Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond
PRV	Program rozvoje venkova
SOT	Společná organizace trhu
SP SZP	Strategický plán Společné zemědělské politiky
SVB	Sdružení pro výrobu bionafty
SVZ	Situační a výhledová zpráva
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
USD	Americký dolar, měnová jednotka USA
USDA	U. S. Department of Agriculture, Ministerstvo zemědělství USA
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
ZEA	Zearalenon

ÚVOD

Předkládaná Situační a výhledová zpráva Obiloviny (dále jen SVZ) navazuje na zprávu vydanou v lednu 2025 a přináší souhrnné informace vztahující se ke komoditě obiloviny. Zpráva shrnuje převážně údaje za hospodářský rok 2024/25 a nastiňuje výhled sklizně obilovin pro hospodářský rok 2025/26. Vychází zejména z informací dostupných v roce 2025, je však navíc doplněna o definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin v roce 2025 vydané ČSÚ dne 25. 2. 2026. SVZ Obiloviny využívá za účelem vyšší objektivnosti více zdrojů informací.

Cílem SVZ je informovat o situaci v odvětví obilovin. V první části zprávy je popsána zemědělská politika ČR a EU týkající se komodity obilovin včetně podpor v daném odvětví. Další část je zaměřena na zahraniční trh obilovin v Evropské unii a ve světě. Hlavní část zprávy je věnována problematice pěstování a produkci jednotlivých druhů obilovin v České republice, vývoji cen na tuzemském trhu a zahraničnímu obchodu, dále je také zaměřena na pěstování obilovin v ekologickém zemědělství, na zpracovatelský průmysl a na nepotravinářské užití obilovin. Součástí SVZ jsou přílohy obsahující dlouhodobější data týkající se vývoje osevních ploch, výnosů, produkce a cen obilovin.

Termín hospodářský rok (dále převážně jen HR), který je ve zprávě používán, začíná pro komoditu obiloviny 1. 7. a končí 30. 6. následujícího kalendářního roku.

SVZ jsou k dispozici pro všechny zájemce z řad odborné i laické veřejnosti také v elektronické podobě, a to na webovém portálu www.mze.gov.cz/public/portal/mze/publikace/situacni-vyhledove-zpravy.

SOUHRN

Česká republika je ve výrobě základních obilovin zcela soběstačná. Výměra všech obilnin pěstovaných na zrno pro sklizeň v roce 2024, tzn. pro hospodářský rok 2024/2025, dosáhla celkové rozlohy **1 307 641 ha**. Z dlouhodobého pohledu byl znovu potvrzen trend určité stabilizace osevních ploch, kdy osevní plochy pěstovaných obilnin oscilují kolem výměry 1 300–1 400 tis. ha. V meziročním srovnání se jedná o mírný pokles, a to o 9 563 ha, tj. o 0,7 %. Stále dominantní roli mezi obilninami hraje pšenice ozimá, která opětovně překročila hranici 50% zastoupení ve struktuře osevních ploch obilnin. Celková sklizeň obilovin na zrno činila **7 520 785 tun** při průměrném hektarovém výnosu **5,75 t/ha**. Jedná se o meziroční pokles celkové produkce obilovin, a to o 474 739 tun, tj. o 5,9 %. Průměrný hektarový výnos byl meziročně nižší o 0,32 t/ha, tj. o 5,3 %. Hlavní příčinou byly klimatické výkyvy, především jarní mrazy a extrémní teploty, které stále častěji ovlivňují produkci zemědělských plodin. Jedná se však o sklizeň, která svým objemem zcela bez problémů zabezpečuje kvantitativní pokrytí domácí potřeby, která činí v dlouhodobém průměru kolem 5 mil. tun obilovin celkem.

Pšenice je nejdůležitější rostlinnou komoditou pěstovanou v České republice. Stále si svojí výměrou zachovává výjimečné dominantní postavení. Podstatná část pšenice je pěstována s cílem dosáhnout potravinářské kvality. Celková osevní plocha pšenice v roce 2024 meziročně poklesla o 41,3 tis. ha, tj. o 5,1 % a dosáhla výměry 776 502 ha. Na celkovém poklesu osevních ploch se podílela jak pšenice ozimá, tak i jarní. Osevní plocha ozimé pšenice meziročně klesla o zhruba 31,5 tis. ha na 747 506 ha, tj. o 4,0 %. U pšenice jarní byl zaznamenán pokles o téměř 11,2 tis. ha (o 31,8 %) na 24 101 ha. Naopak u pšenice tvrdé došlo k meziročnímu navýšení výměry o 41,1 % na 4 894 ha. Produkce pšenice ze sklizně roku 2024 dosáhla celkového množství 4 625 367 tun. Z tohoto množství bylo sklizeno 4 507 565 tun pšenice ozimé a pouze 90 723 tun pšenice jarní a 27 079 tun pšenice tvrdé. Celková výroba pšenice meziročně klesla o 636 994 tun, tj. o 12,1 %. U pšenice ozimé produkce klesla o 599,3 tis. tun, tj. o 11,7 %, u jarní pšenice poklesla o 45,5 tis. tun, tj. o 33,4 % a naopak u tvrdé pšenice se navýšila o 41,0 %. Celkový průměrný hektarový výnos pšenice byl ve výši 5,96 t/ha, což představuje ve srovnání s předchozím rokem snížení o 0,48 t/ha, tj. o 7,5 %. U ozimé pšenice byl průměrný výnos ve výši 6,03 t/ha (meziročně méně o 0,53 t/ha, tj. 8,1 %), u jarní pšenice 3,76 t/ha (meziročně méně o 0,10 t/ha, tj. 2,6 %) a u tvrdé pšenice 5,53 t/ha. Při hodnocení úrody pšenice je zapotřebí znovu si uvědomit, že rozhodující vliv na dosaženou úroveň výroby mělo a má opět počasí. V zásadě se celkový charakter našeho vnitřního trhu neměnil, vzhledem k neustále nízké domácí spotřebě. Trh tak měl stále rysy převažující nabídky nad poptávkou, ale s poptávkou po kvalitní surovině. Důvody určité stability pěstování ozimé pšenice spočívají především ve výnosové jistotě s možností vývozu. Průměrná roční CZV pšenice potravinářské kvality dosáhla v roce 2024 úrovně 4 772 Kč/t a cena pšenice krmné 4 230 Kč/t.

Žito je nepřilíš náročnou obilninou, která má nezastupitelné místo v osevních postupech v méně úrodných oblastech, kde umožňuje větší stabilitu výnosu než ostatní obilniny. Žito pro sklizeň roku 2024 bylo pěstováno na výměře 24 301 ha. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k mírnému snížení osevní plochy o 352 ha, tj. o 1,4 %. Průměrný hektarový výnos žita dosáhl výše 4,35 t/ha, což představuje ve srovnání s výnosem z předchozího roku snížení až o 0,72 t/ha, tj. o 14,2 %. Sklizeň žita dosáhla 105 640 tun, meziročně se produkce snížila o 19 310 tun, tj. o 15,5 %. Snížený zájem o pěstování žita je způsoben především nestabilitou jeho ceny a také tím, že pokud se žito neuplatní jako potravinářské (nesplní kvalitativní požadavky), nenachází uplatnění ani v krmivářství. K navýšení pěstebních ploch žita by vedla změna stravovacích návyků, která by zvýšila poptávku po žitném chlebu. Průměrná roční CZV žita potravinářské kvality v roce 2024 byla na hodnotě 4 697 Kč/t.

Ječmen je pěstován především pro výrobu sladu a každoročně se jeho významná část stává předmětem vývozu. Ječmen je i nepostradatelnou komoditou uplatňující se v krmivářském sektoru. Celková osevní plocha ječmene pro rok 2024 dosáhla výměry 317 119 ha. To meziročně představuje mírné snížení o zhruba 4 tis. ha, tj. o 1,3 %. Zastoupení osevních ploch jarního ječmene meziročně pokleslo o 1,3 %, tj. o 2 399 ha a dosáhlo 189 994 ha. I u ozimého ječmene se výměra nepatrně snížila, a to také o 1,3 %, tedy o 1 615 ha a činila 127 125 ha. Celková sklizeň ječmene byla na úrovni 1 671 527 tun. Celková

výroba ječmene se snížila proti hodnotě předchozího roku téměř o 92,7 tis. tun, tj. o 5,3 %. Z celkového sklizeného množství tvořilo 642 094 tun ječmene ozimého a 1 029 434 tun ječmene jarního. Meziročně došlo u ozimého ječmene k poklesu produkce o 171,7 tis. tun, tj. o 21,1 %, u jarního ječmene naopak došlo k navýšení o 79,0 tis. tun, tj. o 8,3 %. Průměrný hektarový výnos ječmene dosáhl hodnoty 5,27 t/ha, přičemž u ozimého činil hektarový výnos 5,05 t/ha a u jarního 5,42 t/ha. Proti předchozímu roku jde o snížení hektarového výnosu ječmene celkem o 0,22 t/ha, tj. o 4,0 %. Ozimý ječmen zaznamenal výrazný meziroční pokles hektarového výnosu, a to až o 1,27 t/ha, tj. o 20,1 %, jarní ječmen naopak zaznamenal nárůst o 0,48 t/ha, tj. o 9,7 %. Průměrná roční CZV sladovnického ječmene dosáhla v roce 2024 hodnoty 5 933 Kč/t, cena ječmene s potravinářskou kvalitou 5 735 Kč/t a cena ječmene krmného 3 691 Kč/t.

Oves je pěstován pro svou krmnou hodnotu, ale i díky vzrůstajícímu potravinářskému užití. Osevní plocha ovsa v roce 2024 po dvou letech opětovně zaznamenala nárůst výměry nad 50 tis. ha, oproti předešlému roku se tak jeho plocha navýšila o 22,4 %, tj. o 9 621 ha, na úroveň 52 618 ha. Průměrný hektarový výnos ovsa se v tomto roce opět navýšil nad výnosovou úroveň 3 tun z hektaru a dosáhl 3,81 t/ha. Meziročně byl výnos vyšší o 1,05 t/ha, tj. až o 38,0 % a je druhý nejvyšší za posledních dvacet let. Produkce ovsa dosáhla vysoké sklizně, a to až 200 638 tun, meziročně se jedná o razantní navýšení o téměř 82,1 tis. tun, tj. o 69,2 %. Tato sklizeň ovsa se stala nejvyšší v předchozích 20 letech. Průměrná roční CZV ovsa potravinářské kvality dosáhla v roce 2024 hodnoty 7 929 Kč/t a cena ovsa krmného činila 4 840 Kč/t.

Triticale, známé pod názvem žitovec, je hybridní obilnina vzniklá křížením pšenice a žita, která je používána výhradně ke krmným účelům. Osevní plocha triticales pro sklizeň roku 2024 dosáhla výše 44 048 ha. To představuje meziroční navýšení o 2 038 ha, tj. o 4,9 %. Osevní plocha triticales je tak nejvyšší za posledních deset let. Průměrný hektarový výnos triticales byl ve výši 4,45 t/ha. Ve srovnání se skutečností předešlé sklizně se jedná o pokles o 0,53 t/ha, tj. o 10,6 %. Produkce triticales činila celkem 196 192 tun a meziročně tato hodnota znamená pokles celkové výroby o 12,9 tis. tun, tj. o 6,2 %. Průměrná roční CZV triticales se v roce 2024 pohybovala na úrovni 3 913 Kč/t.

Kukuřice na zrno je využívána nejen k potravinářským účelům, kde musí splňovat specifické kvalitativní požadavky zpracovatelského průmyslu, ale hlavně své uplatnění nachází v krmivářství. Ve sklizňovém roce 2024 došlo meziročně k výraznějšímu navýšení sklizňové plochy kukuřice na zrno, a to až o 35,9 % (23 113 ha) na 87 482 ha. To je druhá nejvyšší výměra za posledních deset let. Průměrný hektarový výnos kukuřice dosáhl výše 8,14 t/ha. Ve srovnání s výnosem předešlé sklizně jde o navýšení, a to o 0,26 t/ha, tj. o 3,3 %. Kukuřice na zrno opět zaznamenala navýšení sklizně a po loňském výraznějším propadu produkce její výroba vzrostla na 712 241 tun, tj. o 204,7 tis. tun více (40,3 %). Díky nadprodukcí se tak ČR opět stala ve výrobě této komodity soběstačná. U kukuřice krmné se průměrná roční CZV v roce 2024 dostala na hodnotu 4 564 Kč/t.

Ve skupině **ostatních obilovin** jsou minoritně pěstované obilniny, mezi které řadíme zejména pohanku obecnou, proso seté, čirok, bér italský, lesknici kanárskou a další okrajové obilniny. Nejpěstovanější plodinou z této skupiny obilnin je pohanka obecná, která své hlavní uplatnění nachází v potravinářství. Osevní plocha ostatních obilnin na zrno celkem byla pro sklizeň roku 2024 na ploše 5 571 ha, z toho byla pěstována na 2 322 ha pohanka. Tato skupina minoritních plodin vykázala meziroční navýšení rozsahu pěstování o 1 291 ha, tj. o 30,2 %. Sklizeň ostatních obilovin na zrno při průměrném hektarovém výnosu 1,93 t/ha dosáhla 6 136 tun. U pohanky výnos činil 1,24 t/ha a její produkce dosáhla 2 877 tun.

Výhled sklizně obilovin pro hospodářský rok 2025/26

Zemědělci v roce 2025 obhospodařovali 3 542 tis. ha zemědělské půdy, to je o 7 tis. ha více než v roce 2024, tj. o 0,2 %. Z této plochy představuje orná půda 70,6 %, trvalé travní porosty 28,3 % a trvalé kultury 1,1 %. Rozloha orné půdy se meziročně mírně snížila o 24 tis. ha na 2 501 tis. ha, to představuje pokles o 1,0 %. Obilniny se pěstovaly na více než polovině osevní plochy, tj. na 53,8 % výměry. Celková sklizňová plocha obilnin včetně kukuřice na zrno a ostatních obilnin představuje **1 306 tis. ha** a je téměř na stejné úrovni jako v předchozím roce (-0,1 %), meziročně se snížila téměř o 1,6 tis. ha. Z jednotlivých druhů

obilnin zaznamenala nejvýraznější meziroční pokles osevní plocha pohanky (-27,0 %), žita (-16,3 %) a ječmene ozimého (-13,9 %). Naopak více se pěstovala pšenice tvrdá (+61,6 %) a oves (+29,7 %).

Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin vydané ČSÚ dne 25. 2. 2026 potvrdily meziroční nárůst celkové sklizně obilovin v České republice. Celková sklizeň obilovin ve výši **8 502 tis. tun** byla meziročně vyšší o 981 tis. tun, tj. o 13,0 %. Jedná se tak o nejvyšší úroveň sklizně obilovin na zrno od roku 2016 a pátou nejvyšší od roku sledování 1918. Nad úroveň roku 2024 je sklizeň všech druhů základních obilovin včetně kukuřice na zrno. Pokles byl u pohanky a ostatních obilovin na zrno. Průměrný hektarový výnos obilovin na zrno celkem dosáhl historické výše 6,51 t/ha, tj. meziročně o 13,2 % více (o 0,76 t/ha) a stal se tak vůbec nejvyšší ve sledovaném období. Nejvyšší průměrný hektarový výnos byl zatím dosažen ve výše zmiňovaném roce 2016, kdy průměrný výnos všech obilovin na zrno činil 6,33 t/ha. Hodnota výnosu přes 6 tun na hektar byla pokořena v předešlých letech jen pětkrát, a to pouze mezi roky 2014–2023. Tato vysoká úroveň produkce sklizně roku 2025 bude dostatečná pro pokrytí domácích potřeb s přebytky pro vývoz u většiny komodit.

U **pšenice** celkem bylo sklizeno 5 236 tis. tun, tj. ve srovnání s loňskou sklizní o 13,2 % více. Průměrný hektarový výnos dosáhl 6,67 t/ha, což představuje meziroční navýšení o 12,0 %. Pšenice ozimé, nejpěstovanější obilniny, bylo sklizeno 5 086 tis. tun, tj. meziročně o 12,8 % více, při průměrném hektarovém výnosu 6,72 t/ha, tj. meziročně o 11,4 % více. Produkce pšenice jarní je téměř na úrovni 99 tis. tun. To je v porovnání s předchozí sklizní nárůst o 8,8 %. Vyšší je meziročně i hektarový výnos 4,87 t/ha (o 29,3 %). U pšenice tvrdé se sklídilo 52 tis. tun, tj. výrazné meziroční navýšení až o 91,7 %. Průměrný hektarový výnos dosáhl 6,57 t/ha, tj. meziročně více o 18,7 %.

Sklizeň **žita** dosáhla výše 112 tis. tun, tj. meziročně o 6,1 % více. Průměrný hektarový výnos je na 5,51 t/ha, meziročně tak došlo k navýšení až o 26,7 %.

Sklizeno bylo celkem 1 851 tis. tun **ječmene**, což je meziročně více o 10,8 %. Hektarový výnos dosáhl úrovně 6,28 t/ha, tj. meziroční zvýšení o 19,1 %. Ječmene jarního, druhé nejrozšířenější obilniny, se sklídilo 1 140 tis. tun, tj. meziročně o 10,7 % více. Sklizeň ječmene ozimého je 712 tis. tun, tj. opět meziroční nárůst o 10,8 %. Průměrný hektarový výnos u obou ječmenů meziročně vzrostl, a to u jarního o 13,5 % na 6,15 t/ha, u ozimého o 28,6 % na 6,50 t/ha.

Výrazně vzrostla i sklizeň **ovsa**, a to až na výši 272 tis. tun, meziročně se jedná o vysoký nárůst produkce o 35,4 %, především v důsledku rozšíření osevní plochy ovsu. Průměrný hektarový výnos činil 3,98 t/ha, tj. meziročně více o 4,4 %.

Sklizeň **triticale** dosáhla úrovně 220 tis. tun, tj. meziroční nárůst o 12,2 % při průměrném hektarovém výnosu 5,17 t/ha, který je meziročně také vyšší, a to o 16,2 %.

Osevní plocha **kukuřice na zrno** představovala 81,7 tis. ha, sklizňová plocha pak 90,6 tis. ha. Sklizeň kukuřice na zrno byla ve výši 803 tis. tun, tj. o 12,7 % více než v loňském roce. Průměrný hektarový výnos dosáhl 8,86 t/ha a je meziročně vyšší o 8,8 %.

Celková sklizeň ostatních **minoritních obilovin** byla ve výši 7,8 tis. tun. Pohanky bylo sklizeno téměř 1,8 tis. tun, meziročně se jedná o pokles produkce pohanky o 38,7 %. Průměrný hektarový výnos pohanky byl meziročně nižší, a to o 15,9 % a dosáhl 1,04 t/ha.

ZÁSADY STÁTU A EU U KOMODITY OBILOVINY

Do zásahů státu a EU u komodity obiloviny jsou zahrnuty:

1. **Pravidla agrárního obchodu ČR**
2. **Vnější obchodní politika EU v oblasti obilovin**
3. **Podpůrná a dotační politika MZe v roce 2024**

I. Pravidla agrárního obchodu ČR

Společná zemědělská politika a společná obchodní politika EU

Česká republika, jako člen EU, je povinna dodržovat principy a pravidla Společné zemědělské politiky (SZP), která zabezpečují regulaci trhu s obilovinami zejména prostřednictvím společné organizace trhu (SOT) s obilovinami. SZP v podstatě spočívá na třech principech. Jedná se o princip jednotného trhu, princip preference Unie a princip finanční solidarity.

Princip jednotného trhu představuje volný pohyb zemědělských produktů mezi jednotlivými členskými státy. Zemědělský trh je součástí velkého jednotného vnitřního trhu, z něhož jsou vyloučena taková opatření, která doprovázejí běžný zahraniční obchod jako jsou cla, obchodní omezení, vývozní dotace apod. Aby jednotný trh mohl fungovat, bylo nezbytné zavést jednotné předpisy a jednotná pravidla hospodářské soutěže. Princip jednotného trhu vyplývá z používání jednotlivých nástrojů na území všech členských států. Vyžaduje jednotný tržní management a předpokládá rovněž jednotnou ochranu na vnějších hranicích.

Princip preference Unie je logickým následkem vytvoření jednotného zemědělského trhu. Je to v podstatě prosazení zásad, které poskytují přednost odbytu produktům vyrobených v členských zemích. Tento princip je velmi důležitý, protože chrání vnitřní trh před levnými dovozy a před nadměrným kolísáním světového trhu. Dosáhnout je možné za pomoci různých zemědělsko-politických nástrojů, ty při dovozech a vývozech působí jako určitá zdymadla, která na hranicích zachycují a vyrovnávají cenové výkyvy.

Princip finanční solidarity je základním pilířem SZP. Její vytvoření znamená, že náklady na její fungování musí být hrazeny společně a dotace z EU jsou tak poskytovány v rámci SZP.

SOT s obilovinami je v rámci pravidel daných základním nařízením Rady č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhu a zvláštní opatření pro některé zemědělské produkty, řízena EK. Přijímaná opatření jsou předkládána ke schválení Výboru pro společnou organizaci trhů (VSOT), který je tvořen zástupci EK a jednotlivých členských států. Má za úkol vyjadřovat se k předkládaným návrhům nařízení a schvalovat návrhy opatření k řízení trhu, které jsou předkládány EK. Zejména zprostředkovává kontakt a výměnu informací mezi členskými státy a Komisí. Nástrojem pro realizaci SOT s obilovinami v ČR, na národní úrovni, je Státní zemědělský intervenční fond (SZIF).

EU praktikuje jednak SZP a jednak společnou obchodní politiku. Obě tyto politiky zcela zásadně ovlivňují agrární obchod České republiky. Vstupem České republiky do EU, se zahraničním obchodem stal pouze obchod se zeměmi mimo EU, tzv. třetími zeměmi. Obchod mezi současnými členskými státy je v rámci jednotného trhu EU obchodem vnitřním. Povinností všech členských zemí EU je uskutečňovat jak SZP, tak i společnou obchodní politiku a řídit se jednotnými právními předpisy v rámci těchto politik vydaných EU. Jedna z prvních společných organizací trhu byla zavedena již v roce 1962 pro obiloviny. SZP uplatňuje jednotné zásady, pokud jde o přístup na trh v podobě preferenčních ujednání. Pro dovozy do EU platí společný celní sazebník EU včetně jednotných celních preferencí a preferenčních celních kvót. Společná obchodní politika je založena na jednotných zásadách, zejména pokud jde o úpravy celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod, o liberalizační opatření, vývozní politiku, ochranná obchodní opatření apod.

Na začátku roku 2020, po skončení programového období na léta 2014–2020, představila EK návrh na jednoleté přechodné období při přechodu na novou SZP, což považovala ČR za důležitý posun v jednání. Nicméně pro zemědělce i členské státy šlo o nereálně krátkou lhůtu. S ohledem na potřebné nastavení podmínek nových dotačních pravidel i související nastavení platebních systémů bylo však třeba, aby přechodné období bylo dvouleté. Jedině tak se jednotlivé národní platební agentury stihnou řádně připravit a neohrozí výplatu podpor pro zemědělce.

Reforma SZP vede ke spravedlivější, ekologičtější a výkonnější SZP, která usiluje o zajištění udržitelné budoucnosti evropských zemědělců. Nová politika podporuje opatření v oblasti životního prostředí a zahrnuje i opatření k zajištění cílenější podpory pro menší farmy, pomoci má také mladým zemědělcům v zahájení jejich činnosti. Dohoda představuje modernizovanou SZP, která podporuje přechod k hospodaření šetrnějšímu ke klimatu a ekologičtějšímu zemědělství, posiluje dodržování sociálních a pracovních práv a zajišťuje konkurenceschopnost zemědělců. SZP po roce 2020 klade větší důraz na sociální rozměr zemědělství, stanoví řadu opatření, zaměřených na motivaci zemědělců k přijetí „zelenějších“ zemědělských postupů, pomoc zemědělcům při řešení rizik a krizí, větší transparentnost k ochraně fondů EU a stanovuje vyšší sankce za opakovaná porušení předpisů. Reforma rovněž zahrnuje posun od zaměření na dodržování předpisů k SZP, založené na výkonnosti. Nová SZP pokrývá období 2023–2027, do té doby nadále platilo přechodné opatření dohodnuté v roce 2020.

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) je právnickou osobou se sídlem v Praze, náleží do působnosti Ministerstva zemědělství a jeho činnost se řídí zákonem o Státním zemědělském intervenčním fondu č. 256/2000 Sb., v platném znění a prováděcími právními předpisy ve formě nařízení vlády.

SZIF je akreditovanou platební agenturou – zprostředkovatelem finanční podpory zemědělství z evropských a národních zdrojů. Dotace EU jsou v rámci SZP poskytovány z Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a v rámci Společné rybářské politiky z Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu (ENRAF). Program rozvoje venkova (PRV), který čerpá finanční prostředky z EZFRV, nahradil Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP) a Operační program rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ).

V rámci SZP se v EU uplatňují tři zásady, a to společný trh pro zemědělské produkty při společných cenách, zvýhodnění produkce ze zemí Unie na úkor vnější konkurence a finanční solidarita, tj. financování ze společného fondu do něhož všichni přispívají.

Pilířem poskytovaných finančních podpor jsou přímé platby vyplácené zjednodušeným systémem, tj. na hektar obhospodařované plochy. Velké možnosti pro zemědělství představuje PRV, který byl spuštěn v roce 2007. Stejně nezanedbatelnou finanční pomocí jsou pak rovněž tržní opatření SOT, které řeší výkyvy poptávky a nabídky na trhu a zabezpečují zemědělským podnikatelům větší jistotu a lepší stabilitu v podnikání.

Regulace společného trhu s obilovinami v HR 2023/24

Pravidla režimu intervenčního nákupu jsou platná pro všechny členské státy EU. Pro HR 2023/24 byl v rámci všech členských států EU 27 stanoven množstevní strop pro intervenční nákup pšenice seté v souhrnném objemu 3 miliony tun, které mohly být nakupovány za pevnou cenu 101,31 EUR/t. Pro ječmen setý a kukuřici setou byl platný množstevní strop 0 tun. Minimální množství pro podání jedné nabídky pšenice činilo 160 tun. Ke každé nabídce pšenice byl nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu. Intervenční nákup obilovin v ČR vycházel ze základních nařízení, která upravovala provádění SOT s obilovinami. Jednalo se o nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, dále nařízení Rady (EU) č. 1370/2013 ze dne 16. prosince 2013, kterým se určují opatření týkající se stanovení některých podpor a náhrad

v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty, nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1238 ze dne 18. května 2016, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o veřejnou intervenci a podporu soukromého skladování, prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1240 ze dne 18. května 2016, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o veřejnou intervenci a podporu soukromého skladování a nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

V tomto HR nebyl realizován žádný intervenční nákup pšenice ze sklizně roku 2023.

SZIF neevidoval v HR 2023/24 žádné intervenční zásoby obilovin. Celková smluvní skladová kapacita pro intervenční skladování obilovin v ČR ke dni 31. října 2024 vykazovala 181 tis. tun, z toho Loco vlastní činilo 116 tis. tun, Loco cizí 5 tis. tun, Destinace 60 tis. tun. SZIF měl ke dni 31. října 2024 uzavřeno 20 smluv v 27 skladech. Všechny smlouvy jsou dlouhodobého charakteru. Skladovatelé mohou operativně snižovat či navyšovat smluvní skladové kapacity. Za držení volných skladových kapacit SZIF skladovatelům nehradí žádné poplatky.

Regulace společného trhu s obilovinami v HR 2024/25

Pro realizaci intervenčního nákupu obilovin v HR 2024/25 platila stejná pravidla a podmínky jako v HR 2023/24. Intervenční nákup obilovin v ČR vycházel ze stejných základních nařízení, která upravovala provádění SOT s obilovinami.

V HR 2024/25 nebyl realizován žádný intervenční nákup pšenice ze sklizně roku 2024 a SZIF neevidoval žádné intervenční zásoby obilovin.

Rozdělení odpovědnosti SZIF a Celní správy při provádění obchodních mechanismů

SZIF jako platební agentura ČR úzce spolupracuje s Celní správou. Předávají si vzájemně potřebné informace k, pokud možno, bezproblémovému provádění obchodních mechanismů a k zajištění regulace obchodu s třetími zeměmi v rámci pravidel SZP. Platební agentury v některých zemích EU rovněž mohou část svých činností a pravomocí delegovat na orgány celní správy, jsou však zodpovědné za řádné informování Komise o aktivitách vztahujících se k obchodním mechanismům.

Odpovědnost SZIF v oblasti SZP v oblasti obchodních mechanismů

- Zveřejňuje informace o zboží, na jehož dovoz nebo vývoz je povinná dovozní nebo vývozní licence a o podmínkách podávání žádostí.
- Vydává vývozní a dovozní licence a výpisy z nich.
- Přijímá záruky požadované v rámci SZP pro dovozní a vývozní licence.

Odpovědnost Celní správy v oblasti SZP

- Přijímání (uznávání) dovozních a vývozních prohlášení.
- Ověřování tarifní klasifikace zboží při dovozu a vývozu.
- Ověřování dovozních a vývozních licencí a odepisování vyvážených/dovážených množství na licencích.
- Vybírání poplatků při dovozu (cla a jim ekvivalentní poplatky).
- Provádí fyzickou kontrolu zahrnující zkoušení a odebírání vzorků.
- Kontroluje zboží z jiných členských států, na které jsou v těchto státech udělovány produkční podpory.
- Potvrzuje vývoz zboží do určených míst (destinací), pro které je vývoz určen.

Celní opatření v ČR

V rámci Evropské unie, jejímž členem se od 1. 5. 2004 stala i ČR, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. V obchodním styku se zeměmi, které nejsou členy EU, platí celní předpisy EU.

Celní kvóty jsou určeny množstvím zboží (vyjádřené hmotností, objemem nebo hodnotou), které je propuštěno do volného oběhu na území EU za sníženou celní sazbu. Celní kvóty stanovené v rámci EU jsou společné pro všechny členské státy EU. Jsou řízeny Generálním ředitelstvím pro daně a celní unii – DG TAXUD v Bruselu. Pravidla řízení (administrace) uvedených celních kvót v EU jsou upravena Nařízením Komise (EHS) č. 952/2013.

Pro rok 2024 byl Celní sazebník vydán nařízením Komise (EU) 2023/2364 ze dne 26. září 2023, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku.

Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU

V rámci EU nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. Pro dovozy zboží ze zemí, které nejsou součástí Evropského společenství, platí společný celní sazebník.

Vzhledem k neexistenci hraničních kontrol a celního řízení mezi státy EU vznikla povinnost evidovat daňové a statistické údaje. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno. Statistikou vnitřního obchodu se zabývá systém **INTRASTAT**. Systém Intrastat je povinný pro všechny členské státy EU, není však jednotný v oblasti sběru prvotních údajů. Více informací je možné najít na webovém portálu Celní správy ČR <https://celnisprava.gov.cz/>.

Intrastat je statistický systém sledující pohyb zboží mezi členskými státy EU, tj. mezi ČR a ostatními členskými státy EU. Sledování se týká zboží, které bylo odesláno z ČR do jiného členského státu EU nebo bylo přijato do ČR z jiného členského státu EU, v obou případech přestoupilo státní hranici. Povinnosti vykazování údajů do Intrastatu jsou upraveny národními předpisy a předpisy EU.

Povinnost vykazovat údaje pro Intrastat v ČR vzniká osobám, právnickým i fyzickým, registrovaným nebo identifikovaným v ČR k DPH, které vyvezly zboží do jiného členského státu nebo dovezly zboží z jiného členského státu, a to v hodnotě dosahující prahu pro vykazování údajů do Intrastatu.

Zpravodajskými jednotkami se mohou stát nejen tzv. plátcí DPH, včetně zastupujících členů skupin spojených osob registrovaných k DPH jako skupiny v souladu s ustanovením § 5a až 5c zákona o DPH, ale i právnické osoby, jako jsou například veřejnoprávní instituce, státní orgány, orgány samosprávy a jiné, které jsou podle zákona o DPH osobami identifikovanými k dani. Povinnost vykazovat data pro Intrastat může vzniknout také zpravodajským jednotkám, které jsou osobami registrovanými k DPH současně v ČR i v jiném členském státě a v ČR nemají své sídlo, místo podnikání nebo provozovnu, nebo i zahraničním osobám s daňovou povinností k DPH v ČR.

Práh pro vykazování je limit hodnoty vyvezeného nebo dovezeného zboží, který si zpravodajská jednotka musí sama počítat od začátku každého kalendářního roku anebo ode dne přidělení DIČ k DPH, a to zvláště za vyvezené a zvláště za dovezené zboží. Výše prahů je od ledna 2024 stanovena na 15 mil. Kč fakturované hodnoty jak pro vyvezené, tak pro dovezené zboží.

Pokud zpravodajská jednotka splní určité podmínky, může využít zjednodušené hlášení, které umožňuje po splnění určitých podmínek vykazovat údaje pro Intrastat jedenkrát ročně bez uvedení podrobných údajů o zboží. Základní podmínkou je dosáhnout prahu pro vykazování ve výši 15 mil. Kč a zároveň nepřekročit celkovou hodnotu vyvezeného nebo dovezeného zboží ve výši 30 mil. Kč.

Licenční politika

Systém dovozních a vývozních licencí je založen na Nařízeních Komise č. 1237/2016 a 1239/2016, která stanoví společná prováděcí pravidla k aplikaci licencí v členských státech EU. Smyslem licenčního režimu

je získávat údaje pro analýzu a kontrolu dovozu a vývozu (a následné řízení trhu), zajišťovat systém celních kvót a zabezpečit dodržování závazků GATT/WTO (Všeobecná dohoda o clech a obchodu/Světová obchodní organizace) v oblasti dovozu a vývozu. Dovošní a vývošní licence představují oprávnění, ale zároveň i závazek, pro vývoz nebo dovoz určitého množství konkrétního výrobku v daném období platnosti licence.

Licence pro obiloviny vydává SZIF jako platební agentura. Licence pro obchodování s obilovinami s třetími zeměmi jsou povinné pouze v případě, když obchodník hodlá dovážet nebo vyvážet za celně zvýhodněných podmínek v rámci celních kvót řízených DG AGRI. Společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí pro zemědělské produkty jsou stanovena v Nařízení Komise č. 1237/2016 a 1239/2016.

Daňová politika

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, jsou upraveny daně na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem. Od začátku roku 2024 je zákonem č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, stanovena základní sazba ve výši 21 % a snížená sazba ve výši 12 %. Do skupiny podléhající snížené sazbě DPH, tj. 12 %, jsou zařazeny kódy nomenklatury celního sazebníku 07–12 (rostliny a semena), 07–23 (potraviny, semena, rostliny a přísady, obvykle určené k přípravě potravin, mimo nápoje a vody, s výjimkou vybraných nápojů).

2. Vnější obchodní politika EU v oblasti obilovin

Obchodní vztahy EU se třetími zeměmi charakterizuje velký počet preferenčních dohod, meziregionálních iniciativ a jiných významných ujednání. Existují i samostatná obchodní ujednání o obchodu s některými zemědělskými výrobky. Jednání o dalších smlouvách pokračují a EU se tak snaží rozšířit počet zemí, se kterými je možno obchodovat s celními preferencemi, a také odstranit další překážky obchodu.

Obiloviny představují poměrně citlivou položku mezinárodního obchodu, z čehož také vyplývá zvýšená míra ochrany produktů spadajících do této skupiny. To se odráží i ve vyšší hladině dovozních cel a uplatňování celních preferenčních kvót u obilovin. Od vstupu České republiky do EU určuje výši dovozních cel Integrovaný tarif EU (TARIC), vydávaný v souladu s Nařízením Rady (EHS č. 2658/87 v aktuálním znění). Na vnitřním trhu EU pohyb zboží nepodléhá žádným tarifním opatřením.

Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, především s členskými státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), které zahrnuje Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko. U obilovin je v jednotlivých zemích ESVO situace rozdílná. **Norsko** ponechává clo na dovoz z EU u všech produktů pšenice a žita (s výjimkou bezcelní kvóty 5 tis. tun pro pšenici a žito pro produkci těstovin), ječmene a ova a některých ostatních obilovin (například triticale). Kukuřice, rýže a čirok jsou tímto clem zatíženy jen při jejich použití pro krmné účely s tím, že na dovoz kukuřice pro krmné účely je pro dovoz z EU stanovena celní kvóta 15 tis. tun v rámci které je clo nulové. Dovozní cla Norska na dovoz obilovin z EU se tak pohybují v rozmezí 0 až 178 EUR/t v závislosti na produktu. **Island** neuplatňuje dovozní cla na obiloviny z EU žádná. **Švýcarsko** si pro dovoz z EU clo zachovalo u většiny obilovin, a to v rozmezí od 0 do 55 CHF/100 kg (nulová cla jsou například u některých položek rýže a ova). Nulové je clo z EU do Švýcarska také u některých obilovin pro technické a krmné účely. Na některé obiloviny Švýcarsko při dovozu z EU poskytuje celní kvóty; při dovozech nad rámec těchto kvót se clo zvyšuje. Zatím se nedá předpokládat další odstranění cel ani u jedné ze zmíněných zemí ESVO. Jednání o další liberalizaci cel s Norskem probíhají velmi nepravidelně a u Islandu také nelze předpokládat změnu. Švýcarsko v květnu 2021 odmítlo přijmout Institucionální rámcovou dohodu s EU a na základě tohoto kroku EU zastavila veškerá jednání o novelizacích stávajících dohod a schvalování nových vzájemných dohod. Na přelomu let 2023 a 2024 sice došlo k obnovení jednání o vzájemných dohodách a v první polovině roku 2025 se podařilo dospět ke shodě nad jejich podobou, avšak otázka liberalizace obchodu

se zemědělskými produkty v aktualizovaných textech není zmíněná. Jedna z dohod by se měla týkat harmonizace pravidel v sanitární a fytosanitární oblasti, což by mohlo vést k odstranění některých dalších překážek obchodu mimo jiné u rostlinných a živočišných komodit mezi EU a Švýcarskem.

K 31. I. 2020 vystoupila z EU **Velká Británie** a v květnu 2021 vstoupila v platnost Dohoda o obchodu a spolupráci s EU. Díky této dohodě se podařilo ve vzájemném obchodě zachovat nulová cla a bezkvótvý přístup pro všechny produkty splňující pravidla původu EU. Obchod však poznamenala zvýšená administrativní a finanční zátěž z důvodu zavedení celního řízení a dalších standardních pravidel obchodu se třetími zeměmi. V květnu 2025 se EU a UK dohodly, že budou pracovat na nové Dohodě o sanitárních a fytosanitárních záležitostech, která by ve vzájemném obchodě umožnila snížit počet kontrol, certifikací a poplatků u rostlinných a živočišných produktů.

Preferenční obchodní dohody uzavřela EU také s kandidátskými balkánskými zeměmi. **Albánie** ponechává u dovozu některých položek obilovin z EU dovozní cla ve výši 2 % (například tvrdá pšenice určená k setí, žito, ječmen, oves a kukuřice), ostatní jsou nulová (i když u některých položek pouze v rámci celní preferenční kvóty – například u pšenice určené k setí je bezcelní kvóta pro dovoz z EU 42 tis. tun a u kukuřice neurčené k setí 10 tis. tun). **Srbsko** má pro dovoz obilovin z EU stanoveno clo pouze u jedné položky pšenice (po vyčerpání celní preferenční kvóty s nulovým clem 300 tun) a tří položek kukuřice (9 a 24 %). **Severní Makedonie** uplatňuje dovozní clo pouze u dvou položek pšenice (15 % + 0,1 EUR/kg, avšak ne více než 75 %) a u rýže neurčené k setí (35 % ad valorem¹). Dovoz obilovin z EU do **Bosny a Hercegoviny** a **Černé Hory** probíhá bezcelně.

Významnou oblastí, kde má EU sjednány dohody typu zóny volného obchodu, je Středomoří. Například **Alžírsko** uplatňuje pro dovoz z EU cla pro ječmen, žito, oves nebo čirok a dovoz některých dalších položek (jako například pšenice, oves, kukuřice neurčených k setí a rýže) je bezcelní pouze v rámci celních preferenčních kvót. Mimo preferenční kvóty se dovozní clo z EU u těchto produktů pohybuje v rozmezí 2,5 až 30 %. **Maroko** u většiny obilovin neuplatňuje pro dovozy z EU clo vůbec. Výjimku představují dvě položky pšenice, u kterých je dovozní clo 2,5 % uplatňováno buď v závislosti na ročním období, nebo na hodnotě dovážené položky. Mezi Marokem a EU se zatím poslední jednání o liberalizaci obchodu uskutečnila v dubnu 2014. Dovoz některých položek obilovin do **Turecka** z EU je zvýhodněn preferenčními celními kvótami. Produkty určené k setí jsou dováženy bezcelně. U produktů neurčených k setí se dovozní cla mimo kvóty pohybují od 13 do 130 %. Specifická je rýže, kde je dovozní clo stanoveno v rozmezí 13 až 45 % s tím, že u položek s nejvyšším clem je otevřena bezcelní preferenční kvóta 28 tis. tun. **Egypt** a **Jordánsko** dovozní cla na obiloviny z EU neuplatňují. Jednání s Egyptem o liberalizaci obchodu v dalších oblastech, která byla zahájena v roce 2013, jsou v současnosti pozastavena. **Izrael** má při dovozu obilovin z EU zavedeny bezcelní preferenční kvóty pouze u pšenice (při dovozu nad rámec těchto kvót se clo zvedá na 50 %) a jedné položky kukuřice, jinak jsou cla při dovozu obilovin nulová. **Tunisko** v sektoru obilovin z EU uplatňuje buď nulové dovozní clo (pšenice, kukuřice, rýže), nebo clo v rozmezí 15 až 36 % (žito, ječmen, oves, čirok a ostatní obiloviny). Mezi Tuniskem a EU probíhala do května 2019 liberalizační jednání o prohloubené dohodě o volném obchodu. Další pokračování bylo zatím přerušeno z politických důvodů na straně Tuniska.

V letech 2013 až 2017 vstoupily v platnost dohody o volném obchodu se státy Andského společenství a Střední Ameriky (Peru, Kolumbie, Panama, Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Salvador).

Dohoda s **Peru** je prozatímně prováděna od března 2013 a přispěla k výrazné redukci dovozních cel u obilovin. V současnosti jsou všechna dovozní cla na obiloviny z EU nulová.

Dohoda s **Kolumbií**, která je prozatímně prováděna od srpna 2013, odstranila pro vývozce z EU dovozní cla do Kolumbie na pšenici, žito, ječmen, oves a ostatní obiloviny (položka KN 1008). Kukuřice, rýže a zrna čiroku určená k lidské spotřebě byly z liberalizace kolumbijských dovozních cel vyjmuty. Cla na tyto položky při dovozu z EU do Kolumbie tak mohou zůstat v rozmezí 5–80 %. Položky těchto komodit určené k setí mají cla nižší, a to 0–5 %.

¹ Stanovení celní sazby ad valorem znamená její určení procentním podílem z celní hodnoty (ceny). Dále v textu jsou celní sazby uváděny bez dodatku ad valorem.

V červenci 2014 byla úspěšně dokončena jednání o dohodě o volném obchodu s **Ekvádorem** a ten se v lednu 2017 formálně připojil k provádění dohod mezi EU a Peru s Kolumbií. Liberalizace se i v tomto případě netýká výše zmíněných tří komodit. Ekvádor tak uplatňuje dovozní cla při dovozu z EU do Ekvádoru na kukuřici (15 %), rýži (20–67,5 %) a zrna čiroku (15 %) neurčené k setí.

Dohody s **Hondurase**m, **Nikaraguou** a **Panamou** jsou prozatímně prováděny od srpna 2013. V říjnu 2013 se k nim připojila **Kostarika** a **Salvador** a v prosinci téhož roku také **Guatemala**.

Podobně jako u Kolumbie i pro ně platí, že dovozní cla na kukuřici, rýži a zrna čiroku pocházející z EU a neurčené k setí jsou vyjmuta z liberalizace. Dovozy pšenice, žita, ječmene a ova z EU do těchto zemí probíhají bezcelně.

Dohoda o volném obchodu mezi Evropskou unií a **Jižní Koreou** vstoupila v platnost v červenci 2016. Většina cel na dovoz obilovin do Jižní Koreje je postupně snižována v rozmezí 4 až 15 let od vstupu dohody v platnost. Výjimku tvoří rýže, která byla z liberalizace zcela vyjmuta, a některé položky ječmene, u kterých cla mohou zůstat na současné úrovni. V současnosti jsou pro dovoz obilovin z EU do Jižní Koreje uplatňována nulová cla na pšenici, žito, oves, kukuřici, čirok a proso. Na dovoz rýže z EU poskytuje Jižní Korea preferenční kvótu 408 700 tun v rámci které je clo 5 %. Po jejím vyčerpání se clo zvyšuje na 513 %.

V prosinci 2014 byla dokončena jednání o dohodě o volném obchodu mezi EU a **Singapurem** a dohoda vstoupila v platnost v listopadu 2019. Dohoda stanovuje, že dovoz všech zemědělských komodit a potravin z EU do Singapuru nepodléhá clu. U položek obilovin však Singapur již dříve poskytoval MFN² cla ve výši 0 % a uzavřením dohody se proto situace nezměnila.

V říjnu 2013 bylo dokončeno liberalizační jednání EU s **Kanadou**. Obchodní část Dohody je prozatímně prováděna od září 2017. V současnosti probíhá dovoz všech obilovin z EU do Kanady bezcelně.

Dohoda o volném obchodu mezi EU a **Ukrajinou** je v plném rozsahu uplatňována od září 2017. Cla při dovozu obilovin z EU na Ukrajinu jsou v současnosti nulová.

K uzavření dohod o volném obchodu s **Moldavskem** a **Gruzií** došlo v listopadu 2013. Díky tomu byla odstraněna veškerá dovozní cla mezi EU a Gruzií.

V únoru 2019 vstoupila v platnost Dohoda o hospodářském partnerství mezi EU a **Japonskem**. Cla při dovozu obilovin z EU do Japonska jsou různá. U některých položek bylo clo díky Dohodě odstraněno úplně (například žito, oves, čirok a většina položek kukuřice a ostatních obilovin). Naopak především u pšenice, ječmene, rýže a jedné položky kukuřice zůstala cla nezměněna s tím, že jsou vyloučena z liberalizace, a že na některé položky poskytuje Japonsko celní preferenční kvótu ve výši 270 tun s minimální prodejní cenou stanovenou v jenech.

V červnu 2019 bylo dosaženo rámcové Dohody o volném obchodu mezi EU a jihoamerickými zeměmi ze sdružení Mercosur (**Argentina, Brazílie, Paraguay, Uruguay**). K politické dohodě došlo až v prosinci 2024, v září 2025 pak EK předložila Radě návrh na podpis a uzavření dohody. Návrh Komise na uzavření a podpis zahrnuje dva paralelní právní nástroje – Partnerskou dohodu EU – Mercosur a prozatímní obchodní dohodu. Vstupem prozatímní dohody v platnost dojde maximálně do 15 let k postupnému odstranění cel při dovozu z EU do zemí Mercosuru na obiloviny. Výjimku tvoří některé položky pšenice, které byly z liberalizace vyjmuty. V současnosti tyto země uplatňují na dovoz obilovin z EU cla nejčastěji ve výši mezi 7,2 až 10,8 %. Dovoz obilovin určených k setí probíhá bezcelně.

V červnu 2016 bylo zahájeno jednání mezi EU a **Mexikem** o revizi Dohody o volném obchodu, které bylo uzavřeno v dubnu 2018. V lednu 2025 bylo dosaženo dohody ve všech oblastech a v září 2025 předložila EK Radě návrh na podpis a uzavření dohody. Návrh Komise na uzavření a podpis zahrnuje

² MFN – tzv. doložka nejvyšších výhod, která zneumožňuje, aby členské státy Světové obchodní organizace (WTO) proti sobě používaly diskriminující praktiky a aby všechny výhody, které získá jeden člen, se vztahovaly i na všechny ostatní. ČR je členem WTO od roku 1995.

dva paralelní právní nástroje – modernizovanou globální dohodu EU–Mexiko a prozatímní obchodní dohodu. Po vstupu dohody v platnost dojde k odstranění cel na obiloviny při dovozu z EU do Mexika maximálně do 7 let. Dovozy obilovin z EU do Mexika jsou ale již v současnosti bezcelní (s výjimkou většiny položek rýže, kde je dovozní clo nejčastěji ve výši 20 %).

V listopadu 2017 se uskutečnilo první kolo jednání o revizi Dohody o volném obchodu EU a **Chile**. Dohoda byla podepsána v prosinci 2023 a prozatímní obchodní dohoda mezi EU a Chile vstoupila v platnost v únoru 2025. Dovoz obilovin z EU do Chile byl zcela liberalizován, s výjimkou toho, že u většiny položek pšenice může být v případě potřeby uplatněno dodatečné specifické clo na základě rozhodnutí Chile.

V roce 2007 bylo zahájeno projednávání Dohody o volném obchodu s **Indií**. Do roku 2013 se uskutečnilo 12 vyjednávacích kol, ale proces se poté prakticky zastavil. Na přelomu června a července 2022 bylo jednání obnoveno a dosud proběhlo dalších třináct kol. Indie v současnosti uplatňuje pro dovoz obilovin MFN dovozní clo mezi 0 a 100 % (vyšší cla jsou například na pšenici a rýži).

V roce 2010 a 2012 se rozběhla jednání o prohloubených a komplexních dohodách o volném obchodu (DCFTA) s Malajsií a Vietnamem. **Malajsie** v lednu 2025 souhlasila s obnovením jednání a na přelomu června a července 2025 se uskutečnilo první negociační kolo. Malajsie v současnosti uplatňuje MFN dovozní cla pouze u rýže, a to ve výši 40 %.

Dohoda s **Vietnamem** vstoupila v platnost v srpnu 2020, čímž došlo k okamžitému odstranění cel na dovoz žita, ječmene, ovsa a čiroku z EU do Vietnamu. Na kukuřici neurčenou k setí a rýži budou dovozní cla Vietnamu při dovozu z EU odstraněna maximálně do 11 let po vstupu dohody v platnost. V současnosti jsou při dovozu obilovin z EU do Vietnamu uplatňována cla právě na kukuřici a rýži, a to v rozmezí 0 až 18,1 %.

V roce 2013 bylo dále zahájeno jednání s **Thajskem** a poslední negociační kolo se uskutečnilo v dubnu 2014. Z důvodu vnitropolitické situace v Thajsku následně došlo k zastavení dalších jednání. V březnu 2023 však EU a Thajsko oznámily záměr obnovit jednání o moderní dohodě o volném obchodu a v září 2025 proběhlo již sedmé kolo. Aktuálně Thajsko uplatňuje u obilovin MFN dovozní cla v rozmezí 0–71 EUR/t.

V prosinci 2015 byla oficiálně zahájena jednání o dohodě o volném obchodu s **Filipínami** a v únoru 2017 proběhlo druhé kolo jednání. V březnu 2024 se však EU a Filipíny dohodly na znovuoobnovení jednání a třetí kolo proběhlo v červnu 2025. Při dovozu většiny položek obilovin z EU na Filipíny je uplatňováno MFN dovozní clo v rozmezí 0–7 %. Výjimku tvoří většina položek rýže, u kterých jsou dovozní cla nejčastěji 15 % a také většina položek kukuřice neurčené k setí s dovozními cly 5–15 %.

V září 2016 se uskutečnilo úvodní kolo jednání o dohodě o volném obchodu s **Indonésií** a v září 2025 bylo oznámeno dokončení rozhovorů. V současnosti probíhají právní úpravy textu. Po vstupu dohody v platnost by mělo dojít k odstranění 98 % cel v obchodu s EU. Indonésie při dovozu obilovin uplatňuje MFN cla nejčastěji ve výši 0–5 %. Výjimkou je rýže, u které je dovozní clo do Indonésie ve výši zhruba 26 EUR/t.

Jednání s **Austrálií** a **Novým Zélandem** o dohodě o volném obchodu byla formálně zahájena v červnu 2018 a první kola rozhovorů proběhla v červenci 2018. Po pěti letech byla jednání ze strany Austrálie přerušena s tím, že se nepodařilo dospět k akceptovatelnému výsledku. V případě Nového Zélandu byla jednání o dohodě o volném obchodu dokončena v červnu 2022, dohoda byla podepsána v červenci 2023, vstoupila v platnost v květnu 2024. Austrálie ani Nový Zéland však žádá cla na dovoz obilovin v současnosti neuplatňují.

3. Podpurná a dotační politika MZe v roce 2024

Systém podpor do zemědělství v ČR představuje pro zemědělce možnost přístupu do značně širokého spektra podpurných prostředků.

Systém podpor lze rozdělit na:

- I. **Přímé platby**
- II. **Program rozvoje venkova a Strategický plán SZP na období 2023–2027**
- III. **Zemědělské národní dotace**

I. Přímé platby

Rostlinná výroba, včetně pěstování obilnin, je v ČR podporována několika dotačními tituly v rámci I. pilíře (přímé platby) SZP EU.

Přímé platby jsou od roku 2023 součástí Strategického plánu Společné zemědělské politiky pro období 2023–2027 a jsou poskytovány v souladu s podmínkami v něm definovanými. V rámci I. pilíře SZP je z Evropského zemědělského záručního fondu poskytována Základní podpora příjmu pro udržitelnost (BISS) a k ní Doplnková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost (CRISS). Pro zemědělce do 40 let věku je vyplácena Doplnková podpora příjmu pro mladé zemědělce (CIS-YF). Platba pro malé zemědělce, s hospodářstvím o velikosti do 10 hektarů, se vyplácí na 4 hektary a nahrazuje všechny ostatní přímé platby. Platbou cílenou na postupy prospěšné pro životní prostředí a klima je podpora Režimy pro klima a životní prostředí.

V rámci I. pilíře se kromě výše uvedených plateb oddělených od produkce poskytují i Podpory příjmu vázané na produkci (CIS, dříve VCS). Stejně jako v minulých letech zemědělci získají příspěvky na takzvané citlivé komodity, které čelí určitým obtížím a jsou obzvláště důležité z hospodářských, sociálních nebo environmentálních důvodů.

Konkrétní podmínky poskytování přímých plateb upravuje nařízení vlády č. 83/2023 Sb., o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům v návaznosti na podmínky definované ve SP SZP.

Základním předpokladem pro poskytnutí přímých plateb je být evidován jako zemědělský podnikatel a plnit podmínky jednotlivých podpor, spolu s dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) a povinných požadavků na hospodaření (PPH), které jsou společně známy jako podmíněnost.

Reformovaná SZP obsahuje řadu nových prvků, které dosud nebyly v oblasti přímých plateb aplikovány (například kritérium aktivního zemědělce, které má za cíl poskytnout platby pouze těm zemědělcům, kteří zemědělské činnosti opravdu vykonávají) a současně mění dosavadní charakter přímých plateb na vícesložkovou přímou platbu, složenou z:

- Základní podpora příjmu pro udržitelnost, tzv. BISS, která představuje necelých 31 % z celkové obálky na přímé platby,
- Platby pro malé zemědělce,
- Doplnková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost, tzv. CRISS – 23 % obálky přímých plateb,
- Doplnková podpora příjmu pro mladé zemědělce,
- Platba na režimy pro klima a životní prostředí (Celofaremní ekoplatba – základní a prémiová) – 30 % obálky,
- Podpora příjmu vázaná na produkci poskytovaná citlivým sektorům (CIS) – 15 % obálky.

Žádost o poskytnutí podpor z přímých plateb je podávána elektronickou formou v rámci tzv. Jednotné žádosti (JŽ) prostřednictvím Portálu Farmáře na webových stránkách SZIF, a to do 15. května příslušného kalendářního roku. Opožděné podání žádosti je možné do 25 kalendářních dnů se snížením platby o 1 % za každý den prodlení. Tento portál nabízí možnosti, které mají žadatelům o dotace především zjednodušit a zrychlit provádění některých úkonů spojených s JŽ.

Základní podpora příjmu pro udržitelnost (BISS)

Konkrétní podmínky poskytnutí této platby jsou uvedeny v NV č. 83/2023 Sb. Žadatel o tuto platbu musí být od roku 2023 aktivním zemědělcem podle čl. 4 odst. 5 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 2021/2115 a současně zemědělským podnikatelem ve smyslu § 2e–2ha zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství. Další důležitou podmínkou je dodržení minimální výměry, která činí v součtu všech dílů půdních bloků (DPB) v žádosti nejméně 1 ha. Dotčené DPB musí být vedeny na žadatele v Evidenci využití půdy podle uživatelských vztahů (tzv. LPIS) nejméně od data podání žádosti do 31. srpna kalendářního roku, ve kterém žádá o platbu.

Poskytnutí platby BISS je mimo jiné podmíněno řádným obhospodařováním zemědělské půdy, dodržováním podmínek DZES a povinných požadavků na hospodaření (SMR), které dohromady tvoří podmínky podmíněnosti CC. Tato platba je poskytována výhradně z rozpočtu EU.

Sazba BISS pro rok 2024 byla stanovena ve výši 1 817,84 Kč/ha. Výše roční obálky pro rok 2024 činila cca 6,3 mld. Kč.

Platba pro malé zemědělce

Cílem dotačního titulu je podpořit a stabilizovat malé zemědělce s výměrou do 10 ha půdy evidované v evidenci zemědělské půdy LPIS ke dni podání žádosti. Platba je však poskytována na maximálně 4 ha půdy. Tato dotace nahrazuje všechny ostatní přímé platby, nelze o ni tedy žádat společně s jinou přímou platbou. Zemědělec si může sám vybrat, co je pro něj výhodnější, zda platba pro malé zemědělce nebo zda raději požádá o ostatní přímé platby zvlášť.

Sazba platby pro malé zemědělce pro rok 2024 byla stanovena ve výši 7 083,13 Kč/ha. Velikost obálky pro rok 2024 činila cca 88,9 mil. Kč.

Doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost (CRISS)

Podpora řeší některé slabé stránky českého zemědělství. Především dlouhodobě nižší příjmy menších podniků, které by bez podpory nebyly životaschopné. Smyslem platby je lepší zacílení přímých plateb na malé a střední zemědělce, a to vzhledem ke všeobecně uznávané nutnosti prosazovat vyváženější rozdělování podpory malým a středně velkým subjektům.

Platba je poskytována všem žadatelům na prvních 150 hektarů formou roční platby na hektar využívané zemědělské plochy. Podmínkou je nárok na základní platbu BISS. Nárok na tuto platbu má každý žadatel bez ohledu na celkovou velikost obhospodařované zemědělské plochy.

Sazba CRISS pro rok 2024 byla stanovena ve výši 3 599,44 Kč/ha. Výše roční obálky pro rok 2024 činila cca 4,7 mld. Kč.

Platba pro mladé zemědělce (MZ)

Jedná se o roční platbu na způsobilý hektar pro mladé zemědělce, kteří poprvé založili nový zemědělský podnik a kteří mají nárok na platbu v rámci základní podpory příjmu. Podpora se poskytuje pouze na prvních 90 hektarů. Jedná se o doplňkový příjem po zahájení činnosti, který pomůže stabilizovat příjem mladých začínajících zemědělců. Tato platba je nastavena tak, aby novým mladým začínajícím zemědělcům zvýšila příjem na úroveň zaručující zachování životaschopnosti a konkurenceschopnosti jejich hospodářství. Jedná se tedy o doplňkovou platbu k ostatním přímým platbám. Toto se týká žadatelů, kteří podali první žádost o platbu v roce 2023. Ve spojení s ostatními přímými platbami se bude jednat

o výrazně vyšší přímou platbu na hektar, která může přilákat k podnikání v zemědělství více nových mladých začínajících zemědělců. Žádost o tuto platbu je možné podávat po dobu pěti po sobě jdoucích let. V závislosti na roku, kdy byla poprvé podána žádost o platbu, existují dvě skupiny žadatelů s odlišnými podmínkami způsobilosti.

Sazba pro mladé zemědělce pro rok 2024 byla stanovena ve výši 2 590,58 Kč/ha. Výše roční obálky pro rok 2024 činila cca 180 mil. Kč.

Režimy pro klima a životní prostředí (Ekoschémat, tzv. ekoplátby)

Ekoschémat jsou novým nástrojem I. pilíře SZP, který je pro zemědělce dobrovolný. Ekoschémat v ČR obsahují Celofaremní ekoplátku ve dvou úrovních, základní a prémiové a dále Ekoplátku na podporu udržitelného hospodaření se živinami. Jejich cílem je podpořit způsoby obhospodařování zemědělské půdy, které vedou k ochraně a zlepšování životního prostředí a krajiny a které v neposlední řadě představují udržitelné hospodaření s přírodními zdroji.

Celofaremní ekoplátba

Základní stupeň celofaremní ekoplátby obsahuje řadu požadavků (podmínek), které si nelze volit samostatně a které zemědělec pro získání platby musí splnit na všech zemědělských kulturách, které obhospodařuje. Žadatel se dobrovolně zavazuje k plnění povinností základní celofaremní ekoplátby na celé jeho výměře a všemi zemědělskými kulturami, které obhospodařuje, tzn. pro účely provádění a platby základní celofaremní ekoplátby si nelze selektivně vybrat zemědělské kultury ani díly půdního bloku či jeho části. Při splnění podmínek má žadatel nárok na platbu na celou výměru, kterou obhospodařuje.

Sazba pro Základní celofaremní ekoplátku pro rok 2024 byla stanovena ve výši 1 774,62 Kč/ha. Výše roční obálky pro rok 2024 činila cca 6,1 mld. Kč.

Cílem **prémiové celofaremní ekoplátby** je navýšení zastoupení neprodukčních ploch v zemědělské krajině a přispění k ochraně vodních toků. Jedná se o nadstavbu celofaremní ekoplátby, kdy žadatel současně plní podmínky základního stupně celofaremní ekoplátby.

Pro poskytnutí prémiové celofaremní ekoplátby je zapotřebí, aby žadatel nejen splnil podmínky pro poskytnutí základní celofaremní ekoplátby, ale zároveň vyčlenil z výměry zemědělské kultury standardní orná půda, travní porost nebo úhor na úrovni zemědělského podniku minimální podíl neprodukčních ploch 7 % ve stanovené kvalitě neprodukčních ploch. Žadatel o celofaremní prémiovou ekoplátku musí podmínky vyčlenění neprodukčních ploch naplnit kompletně (jak požadované % neprodukčních ploch, tak i včetně všech stanovených podmínek), tzn. výjimka týkající se neprodukčních ploch platná pro základní celofaremní ekoplátku neplatí pro podmínky platby prémiové celofaremní ekoplátby. V případě, že žadatel žádá o poskytnutí prémiové celofaremní ekoplátby a byl mu Fondem v evidenci využití půdy na části plochy DPB s druhem standardní orné půdy vymezen ochranný pás podél vodního toku, vyčlenění výhradně ochranné pásy podél vody typu prémiový. Žadatel dodržuje pravidla podmíněnosti a minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin podle nařízení vlády upravujícího pravidla podmíněnosti plateb zemědělcům po celý kalendářní rok.

Sazba pro Prémiovou celofaremní ekoplátku pro rok 2024 byla stanovena ve výši 18 132,48 Kč/ha. Výše roční obálky pro rok 2024 činila cca 31 mil. Kč.

Podpora příjmu vázaná na produkci (CIS)

ČR dlouhodobě podporuje citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby v rámci přímých plateb. Mechanismus umožňuje podporu vázat na skutečnou aktuální produkci, nikoliv historické údaje, a je u něj tedy zaručeno, že podpora bude alokována tzv. „živým producentům“.

Pro období 2023–2027 finanční prostředky v celkové výši 15 % roční obálky na přímé platby (průměrná roční částka cca 3,4 mld. Kč) směřují na podporu brambor určených pro výrobu škrobu, chmele, ovocných druhů s velmi vysokou pracností, ovocných druhů s vysokou pracností, zeleninových druhů

s velmi vysokou pracností, zeleninových druhů s vysokou pracností, cukrové řepy, bílkovinných plodin, chov telete masného typu, krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka a chov bahnice nebo chov kozy.

II. Program rozvoje venkova a Strategický plán SZP

Z Programu rozvoje venkova ČR (PRV) na období 2014–2020, s přechodným obdobím do roku 2022, mohli pěstitelé obilnin čerpat dotace na investice do výstavby i rekonstrukce zemědělských staveb, na pořízení potřebných technologií i na pořízení mobilních strojů. Podpory bylo možné čerpat zejména z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků a z operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců.

Poskytování podpor se řídí Pravidly, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014–2020, která vydává MZe ČR na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.

Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků

Dotace z této operace mohli čerpat všichni zemědělské podnikatelé na projekty od 100 tis. do 150 mil. Kč v rámci 1., 3. a 5. kola příjmu žádostí. V 7. kole příjmu pak mohli čerpat na projekty od 100 tis. do 75 mil. Kč výdajů, ze kterých je stanovena dotace. Základní míra dotace byla 40 %, a tu bylo možné u mladých začínajících zemědělců a žadatelů hospodařících ve znevýhodněných (ANC) oblastech o 10 % navýšit. Maximální míra dotace byla 60 %.

Pro pěstování obilnin se v 1., 3., 5. a 7. kole příjmu žádostí dotovaly zejména investice do pořízení čistících a sušících i dalších potřebných technologií a na mobilní stroje. Z investičních dotací nebylo možné dotovat stavební náklady na sklady obilovin.

Operace byla rozdělena na záměry podle jednotlivých sektorů, podle velikosti projektů a podle velikosti obhospodařované půdy. Na pěstování obilnin tak bylo možné čerpat z těchto záměrů:

- b) Rostlinná výroba – projekty do 1 000 000 Kč, žadatelé, kteří hospodaří na max. 150 ha,
- g) Rostlinná výroba – projekty do 5 000 000 Kč (nezáleží na výměře obhospodařované půdy),
- l) Rostlinná výroba – projekty nad 5 000 000 Kč do 75 000 000 Kč (nezáleží na výměře obhospodařované půdy).

Celkem proběhlo v operaci 6 kol příjmu žádostí o dotaci.

Na obiloviny bylo možné žádat v 1., 3., 5. a 7. kole příjmu žádostí. V 10. a 12. kole příjmu žádostí byla podpora vyhrazena pouze pro citlivé sektory. Celkem bylo podáno 887 žádostí o dotaci na projekty zaměřené na obiloviny s požadavkem na dotaci celkem 1 048 mil. Kč. Z toho bylo 224 projektů s dotací 238 mil. Kč schváleno k podpoře a proplaceno.

Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Podpora byla určena pro mladé začínající zemědělce, tedy osoby do 40 let včetně, které nepodnikají v zemědělství déle než 2 roky. Dotace se poskytovala na realizaci podnikatelského plánu ve výši maximálně 45 tis. EUR, což činilo cca 1,2 mil. Kč.

V této operaci proběhlo celkem 5 kol příjmu žádostí o dotaci. Podáno bylo celkem 1 910 žádostí s požadavkem na dotaci 2,3 mld. Kč. K podpoře bylo schváleno a proplaceno 1 225 žádostí s požadavkem na dotaci ve výši 1,5 mld. Kč.

Další možnost poskytovala operace **16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě**, tzv. zemědělské inovace, podpora poskytovaná na výzkum

a vývoj a na investice spojené s vyvíjeným produktem, postupem či technologií. Podpora na zpracování obilovin, tj. operace **4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů**, podpora poskytovaná na investice do potřebných technologií, strojů i staveb.

Intervence v rámci rozvoje venkova SP SZP 2023–2027

Podpora obilovin je od roku 2023 možná z intervencí rozvoje venkova v rámci SP SZP pro ČR na období 2023–2027. Konkrétně zejména z intervencí 33.73 Investice do zemědělských podniků a 49.75 Zahájení činnosti mladého zemědělce.

Poskytování podpor se řídí Pravidly, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty rozvoje venkova v rámci SP SZP na období 2023–2027, která vydává MZe ČR na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021. Tato Pravidla jsou zveřejněna na internetových stránkách MZe www.eagri.cz/spszp a SZIF www.szif.cz.

Intervence 33.73 Investice do zemědělských podniků

Způsobilým žadatelem je zemědělský podnikatel, který podniká v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb. Výše dotace je 40 % výdajů, ze kterých je stanovena dotace, kterou lze navýšit o 10 % pro mladé začínající zemědělce a o dalších 10 % pro ekologické podnikatele. Maximální výše dotace na jeden projekt je 25 mil. Kč.

Intervence je opět rozdělena na jednotlivé záměry, přičemž pěstitelé obilnin mohou žádat v těchto záměrech:

- b) projekty do 2 000 000 Kč včetně, žadatel hospodaří na maximálně 150 ha a splňuje definici MSP, Rostlinná výroba a
- g) Rostlinná výroba.

Pro pěstování obilnin je možné žádat na tyto investice – pořízení technologií skladování, mobilní stroje, nádrže na zadržení srážkových vod ze střech a retenční nádrže. Žadatelé podnikající výhradně v ekologickém zemědělství mohou žádat i na výstavbu skladů pro bioprodukcí obilovin.

Doposud proběhl příjem žádostí v rámci 1. a 4. kola příjmu žádostí, kdy bylo podáno 2 609 žádostí o dotaci na projekty zaměřené na obiloviny s požadavkem na dotaci celkem 3 642 mil. Kč. Z toho bylo 628 projektů s požadavkem na dotaci 867 mil. Kč schváleno k podpoře. Poslední příjem žádostí proběhl v termínu 14. 10. – 4. 11. 2025.

Intervence 49.75 Zahájení činnosti mladého zemědělce

Podpora je určena pro zemědělské podnikatele (evidované v Evidenci zemědělského podnikatele), kteří nedosáhli 41 let, a kteří v zemědělství podnikají max. 5 let před podáním Žádosti o dotaci. Dotace je poskytována na realizaci podnikatelského plánu, přičemž jeho realizace musí být dokončena do 2 let od podpisu Dohody o poskytnutí dotace. Dotace je poskytována ve 2 sazbách. Základní sazba dotace činí 1 500 000 Kč. V případě, že bude předmětem podnikatelského plánu zpracování vlastní produkce, jehož výstupem je produkt (potravina) uvedený v příloze I Smlouvy o fungování EU, bude sazba činit 2 030 000 Kč. Dotace bude poskytnuta dle zvolené sazby v 1 splátce, a to již po podpisu Dohody o poskytnutí dotace.

Intervence **34.73 Investice do zpracování zemědělských produktů** je další podpora pro zpracovatele a zájemce o zahájení zpracování zemědělských produktů.

III. Zemědělské národní dotace

Z národních zdrojů podporuje Česká republika prostřednictvím cílených programů celou řadu potřebných aktivit. Těmito dotačními programy přispívá k udržování výrobního potenciálu zemědělství a jeho podílu na rozvoji venkovského prostoru.

1) Dotační programy Ministerstva zemědělství (MZe)

2) Podpory Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF)

1) Dotační programy MZe

Dotační programy zemědělských národních dotací jsou realizovány na základě změny zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů a změny zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Od roku 2020 přešla administrace dotačních programů dle Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (s výjimkou dotačního programu na genetické zdroje, které provádí MZe) plně do kompetence SZIF.

Žádosti o dotaci, veškeré přílohy a doklady prokazující nárok na dotaci se podávají prostřednictvím Portálu farmáře SZIF. SZIF se při poskytování dotací řídí zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů a také podle ministerstvem vydaných Zásad.

Ačkoliv jsou zemědělské národní dotace financovány výhradně z národních zdrojů, legislativa EU upravuje povinnost členských států oznámit (notifikovat) EK v předstihu veškeré záměry na poskytnutí státní podpory. Hlavním smyslem těchto ustanovení je snaha, aby tyto národní podpory nepřispívaly k narušování hospodářské soutěže společného trhu.

Hlavním cílem zemědělských národních dotací je podpora restrukturalizace a zvýšení konkurenceschopnosti českého agrárního sektoru spolu s rozvojem venkovského prostoru.

Spektrum dotačních programů každoročně udržuje kontinuitu s programy realizovanými v předešlých letech.

V roce 2024 bylo na dotační programy zemědělských národních dotací vyplaceno celkem 2 897,2 mil. Kč ze státního rozpočtu.

Dle Zásad, vydaných v roce 2024, byly administrovány následující dotační programy, které se dotýkají oblasti obilovin:

3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účelem podpory je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence proti šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3.a. Biologická ochrana rostlin jako náhrada chemické ochrany

Předmětem dotace jsou náklady na pořízení biologické ochrany rostlin jako náhrady za aplikování chemické ochrany rostlin.

Výše dotace: paušální sazby u polních plodin/u skupiny polních plodin, a to u kukuřice I 483 Kč/ha a u obilovin I 275 Kč/ha.

3.d. Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, léčivých, aromatických a kořeninových rostlin, chmele, révy a ovocných dřevin a ozdravování genotypů révy, chmele a ovocných plodin

Předmětem dotace je podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice a malých zrnin.

Výše dotace: do výše 70 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů na projekty u obilovin včetně kukuřice a malých zrnin.

3.i. Použité uznané osivo Inu, technického konopí, kukuřice, cukrové řepy, luskovin a použité uznané nebo zkoušené osivo vyjmenovaných píce (zařazených do jednotlivých skupin) odrůd registrovaných nebo uvedených ve Společném katalogu odrůd EU pro osev produkčních ploch

Předmětem dotace je použité uznané osivo kukuřice. Žadatel z tohoto osiva musí vypěstovat kukuřici potravinářskou pouze pro mlýnské zpracování podle příslušné české technické normy.

Výše dotace: u osiva kukuřice do výše 3 000 Kč/50 000 semen uznaného osiva kukuřice.

9. Poradenství a vzdělávání

9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

Speciální poradenství založené na pořádání propagačních opatření za účelem zvýšení informovanosti širší veřejnosti o zemědělských produktech rostlinné výroby.

9.F. Podpora poradenství v zemědělství

Konzultační a metodická pomoc zemědělským podnikům formou šíření informací při realizaci společné zemědělské politiky; transfer výsledků výzkumu a vývoje do praxe.

9.H. Podpora účasti na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí

Podpora účasti vystavovatelů na mezinárodních zemědělských, potravinářských, lesnických a zahradnických veletrzích a výstavách v zahraničí prezentující své výrobky.

2) Podpory Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF)

PGRLF se v České republice stal za dobu svého působení neodmyslitelnou součástí podpory resortu zemědělství. Již od roku 1993 podporuje stávající, ale i začínající podnikatele v oblasti zemědělské prvovýroby, zpracování zemědělských produktů, lesního hospodářství a zpracování dřeva. Hlavním předmětem činnosti PGRLF je v současné době subvencování části úroků z úvěrů, finanční podpora pojištění a poskytování úvěrů podnikatelským zemědělským subjektům. Hlavním rysem PGRLF je pružnost, transparentnost rozhodování, jednoduchost využití ze strany klienta a stabilita.

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. dosud (údaje k 30. 6. 2025) umožnil čerpat úvěry pro české zemědělce v objemu 247,6 mld. Kč a podpořil téměř 110 tis. ha nakoupené půdy. Výše přislíbených podpor dosáhla 33 mld. Kč na podporu úroků, z toho bylo vyplaceno 29,7 mld. Kč. Dále bylo 34 mld. Kč vystavených záruk a přes 9 mld. Kč na podporu pojištění.

V roce 2024 byly Fondem mj. poskytovány podpory v následujících podpůrných programech:

Podpora komerčních úvěrů (Investiční programy)

Formou podpory je poskytování finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení, snížení jistiny úvěrů nebo vydávání garancí na zajištění úvěrů poskytovaných komerčními bankami a jinými financujícími subjekty. Většina z programů pro podporu komerčních úvěrů je zaměřena na podporu investic, tedy zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s cílem restrukturalizace a zvýšení efektivity, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a dalšího rozvoje, zejména zemědělských subjektů a zpracovatelů zemědělských produktů.

Program Zemědělec

Program určený pro oblast zemědělské prvovýroby.

V rámci programu Zemědělec je poskytována podpora ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení z úvěrů poskytnutých zemědělským podnikatelům, a to na nákup techniky do zemědělské prvovýroby a na výstavbu, pořízení nebo zhodnocení nemovitého majetku v zemědělských podnicích.

Celkový objem úvěrových prostředků, na které bylo možné poskytnout podporu jednomu žadateli za dané období příjmu žádostí, byl stanoven v roce 2024 v částce nejvýše 15 mil. Kč v případě investice do zemědělské techniky a až 75 mil. Kč v případě investic do nemovitostí. Doba splatnosti úvěru v případě investice do zemědělské techniky nesměla přesáhnout 8 let a v případě investic do nemovitostí 20 let. Sazba podpory byla pro rok 2024 stanovena po ukončení příjmu žádostí pro dané období, a to ve výši max. 3,3 % s 1% navýšením pro mladé zemědělce.

Program Podpory nákupu půdy

V rámci programu Podpora nákupu půdy je poskytována podpora ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení z úvěrů poskytnutých podnikatelům v oblasti zemědělství, a to na nákup zemědělské půdy.

Podpora je poskytována v režimu de minimis, kdy maximální výše podpory je korunový ekvivalent částky 20 000 EUR. Program je určen pro malé a střední podniky. V roce 2024 byl příjem žádostí v tomto programu otevřen po celý kalendářní rok. Podpora je poskytována ve výši sazby stanovené ze strany PGRLF za každé ukončené čtvrtletí daného roku, ve kterém jsou žádosti přijímány, na základě ekonomického vyhodnocení přijatých žádostí s tím, že maximální procentní sazba podpory je 5 % p. a. Úrokové zatížení příjemce podpory však musí činit minimálně 0,5 % p. a. Nakupovaná půda, k níž se vztahuje žádost o podporu, nesmí být ve vlastnictví státu.

Program Potravináři

Program je určen pro podnikatele působící v oblasti potravinářské výroby, kteří jsou zařazeni do kategorie malého nebo středního podniku. Předmětem podpory je snížení jistiny provozních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty na provozní financování podnikatelů za účelem dočasného snížení provozních nákladů v důsledku působení dočasně vysokých cen energií a dalších vstupních nákladů.

Program Zpracovatel

V rámci programu Zpracovatel jsou podporovány investice na pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělského produktu k výrobě krmiv pro hospodářská zvířata. Nákup půdy je způsobilým nákladem pouze tehdy, pokud nepřevyšuje 10 % z celkových způsobilých nákladů investice.

Podpora pojištění (Eliminace rizik zemědělského a lesnického podnikání)

Program Finanční podpora pojištění

Cílem programu na podporu pojištění je zpřístupnění pojistné ochrany zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným rizikům. Formou podpory je částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění s cílem dosažení vyšší propojištěnosti.

Program je určen zemědělským prvovýrobcům, kteří si sjednali pojištění plodin na ztráty způsobené přírodními pohromami, nepříznivými klimatickými jevy či škůdci nebo pojištění hospodářských zvířat na ztráty způsobené chorobami zvířat, přírodními pohromami či nepříznivými klimatickými jevy. Program je určen pouze pro malé nebo střední podniky.

Výše podpory se stanoví v rozmezí 35–65 % uhrazených nákladů na pojištění speciálních plodin a 10–50 % uhrazených nákladů na pojištění ostatních plodin. Procentní výše podpory byly pro rok 2024 stanoveny ve výši 65 % pro pojištění speciálních plodin a 47 % pro pojištění ostatních plodin.

Úvěry poskytované PGRLF

Program Investiční úvěry Zemědělec

Podporou se v tomto programu rozumí poskytnutí úročeného úvěru Fondem, a to s možností snížení jistiny úvěru. Úvěr může být poskytnut na pořízení investičního majetku, který souvisí se zemědělskou prvovýrobou, přičemž podporovaná investice musí vést ke zlepšení celkové výkonnosti a udržitelnosti zemědělského podniku, zejména snížením výrobních nákladů nebo zlepšením a dalším rozvinutím produkce zemědělského prvovýrobce.

Program je určen zemědělským podnikatelům působícím v oblasti zemědělské prvovýroby, kteří jsou řazeni v kategorii pouze malých a středních podniků.

Podpora snížení jistiny úvěru může činit max. 400 000 Kč a zároveň max. 30 % z celkové výše poskytnutého úvěru. U začínajících podnikatelů, kteří nejsou zapsáni v evidenci zemědělských podnikatelů déle než 24 měsíců před podáním žádosti, může činit podpora na snížení jistiny úvěru maximálně 40 % z celkové výše poskytnutého úvěru. Úvěr lze poskytnout ve výši od 100 tis. Kč do 10 mil. Kč a doba jeho splatnosti je vždy minimálně 2 roky a nepřesáhne 15 let. Příjem žádostí v jednotlivých kolech již od listopadu 2024 nekončí okamžikem, kdy je zaregistrováno prvních 250 žádostí, ale program je nově otevřen celoročně. Pro rok 2024 byl otevřen v období od 7. 11. 2024 – 7. 11. 2025 a v roce 2025 bylo otevřeno další kolo dne 8. 11. 2025.

MEZINÁRODNÍ TRH S OBILOVINAMI

Situace na mezinárodním trhu byla v roce 2024 ovlivněna řadou přetrvávajících globálních nejistot, a to válkou na Ukrajině, napětím na Blízkém východě, ale i očekáváním zvolení nové politické reprezentace a administrativy v USA. Z hlediska počasí byl rok 2024 označen za nejteplejší rok v historii měření. Během roku se nejen v Evropě vyskytovaly extrémní výkyvy počasí jako byly vydatné dešťové srážky, záplavy například ve Španělsku, Německu, ale i v ČR, extrémní vedra, velká sucha a zvýšená rizika výskytu chorob a škůdců.

V roce 2025 zůstávaly geopolitické hrozby, průběh počasí a vývoj obchodních politik zejména v USA a Číně hlavními faktory ovlivňujícími mezinárodní trhy.

Světová produkce obilovin

Podle USDA k listopadu 2025 byla světová produkce pšenice v **HR 2024/25** ve výši 800,8 mil. tun, tj. meziročně více o 8,5 mil. tun, tj. o 1,1 %. Produkce kukuřice byla 1 230,7 mil. tun, meziročně méně o 0,4 mil. tun (-0,03 %) a produkce ječmene 143,3 mil. tun, tj. meziročně méně o 0,2 mil. tun (-0,1 %). Světová produkce ovesa činila 22,6 mil. tun, meziročně produkce vzrostla o 3,1 mil. tun (+15,9 %). Produkce žita dosáhla 10,6 mil. tun, tj. o 1,1 mil. tun meziročně méně (-9,4 %). U čiroku produkce byla 62,8 mil. tun, což je meziročně o 3,7 mil. tun více (o 6,3 %) a produkce rýže byla ve výši 540,9 mil. tun (meziročně +17,5 mil. tun, +3,7 %).

Světová produkce vybraných obilovin

Obilovina	Produkce (mil. t)				Meziroční index pro HR 2024/25 (%)
	2022/23	2023/24	2024/25 ¹⁾	2025/26 ²⁾	
Pšenice	790,5	792,3	800,8	828,9	101,1
Kukuřice	1 165,7	1 231,1	1 230,7	1 286,2	100,0
Ječmen	151,4	143,5	143,3	149,8	99,9
Oves	25,5	19,5	22,6	23,2	115,9
Žito	12,2	11,7	10,6	10,7	90,6
Čirok	57,4	59,1	62,8	63,3	106,3
Rýže	516,9	523,4	540,9	540,9	103,3

Pramen: USDA, odhad k 11/2025

Poznámka: ¹⁾ 2024/25 předběžné údaje, ²⁾ 2025/26 odhad. HR pro USA začíná u pšenice v červnu a končí v květnu následujícího roku, u kukuřice začíná v září a končí v srpnu následujícího roku.

Na základě odhadů IGC globální produkce **pšenice** v HR 2024/25 meziročně vzrostla o 0,5 % na 799,2 mil. tun, tj. o 4,1 mil. tun více. Dle USDA se předpokládá celková sklizeň pšenice ve výši 800,8 mil. tun. Celková nabídka pšenice na mezinárodním trhu vzhledem k nárůstu produkce vzrostla na 1 072,8 mil. tun. Světová spotřeba pšenice vzrostla na 808,8 mil. tun. Došlo ke vzestupu potravinářského užití pšenice v předpokládané výši 558,9 mil. tun a k mírnému navýšení spotřeby pšenice v průmyslovém sektoru na 28,8 mil. tun. Naopak došlo k meziročnímu poklesu u spotřeby na krmivářské účely na 151,0 mil. tun a spotřeby na osivo na 37,8 mil. tun. Vzhledem k předpokládané nižší produkci nad spotřebou by mělo dojít k meziročnímu poklesu světových konečných zásob pšenice o 3,5 % na 264,0 mil. tun.

Bilance pšenice – ve srovnání svět a EU

Hospodářský rok	Svět (mil. t)				EU (mil. t)			
	2022/23	2023/24	2024/25 ¹⁾	2025/26 ²⁾	2022/23	2023/24	2024/25 ¹⁾	2025/26 ²⁾
Počáteční zásoby	275,1	284,1	273,6	264,0	16,8	19,5	16,9	9,6
Produkce	803,5	795,1	799,2	830,4	133,3	133,1	118,2	142,6
Dovoz	208,2	214,5	196,4	208,3	12,9	14,2	11,8	6,8
Celková nabídka	1078,6	1079,2	1072,8	1094,4	162,9	166,8	146,9	158,9
Spotřeba – potraviny	550,6	555,9	558,9	571,2	48,7	48,9	49,0	49,2
– krmiva	148,8	154,2	151,0	153,9	43,6	46,1	44,9	47,3
– průmysl	25,3	27,1	28,8	28,6	9,8	9,5	9,3	9,5
– osivo	38,5	38,4	37,8	37,7	5,0	5,0	5,0	5,0
– ostatní	31,3	30,1	32,4	27,8	1,3	1,5	1,0	1,2
Celková spotřeba	794,4	805,6	808,8	819,3	108,4	111,0	109,2	112,2
Vývoz	208,2	214,5	196,4	208,3	35,0	38,9	28,2	33,0
Konečné zásoby	284,1	273,6	264,0	275,1	19,5	16,9	9,6	13,8

Pramen: IGC, odhad k 11/2025

Poznámka: ¹⁾ 2024/25 předběžné údaje, ²⁾ 2025/26 odhad.

Nejvíce pšenice v HR 2024/25 bylo sklizeno v Číně (140,1 mil. tun), EU (118,2 mil. tun), Indii (113,3 mil. tun), dále v Rusku (81,3 mil. tun) a USA (53,9 mil. tun). Z hlavních světových producentů byla sklizeň pšenice oproti minulému roku vyšší v USA, Kanadě, Austrálii, Argentíně, Číně a Indii. Naopak meziroční pokles produkce byl zaznamenán v EU, Rusku a na Ukrajině, kde byla sklizeň ovlivněna probíhající invazí Ruska na Ukrajinu.

Produkce a vývoz pšenice u hlavních světových producentů

Ukazatel	Produkce (mil. t)				Meziroční index (%)	Vývoz (mil. t)		
	2022/23	2023/24	2024/25 ¹⁾	2025/26 ²⁾		2023/24	2024/25 ¹⁾	2025/26 ²⁾
EU-27	133,3	133,1	118,2	142,6	20,6	38,9	28,2	33,0
USA	44,9	49,1	53,9	54,0	0,3	19,4	22,7	25,3
Kanada	34,9	33,4	35,9	36,6	1,9	25,4	29,3	27,2
Rusko	95,4	91,0	81,3	86,5	6,4	55,6	45,0	43,6
Ukrajina	26,8	28,4	25,4	25,6	0,9	19,2	16,8	15,5
Austrálie	40,5	26,0	34,1	35,1	2,9	20,5	23,6	25,9
Argentina	12,6	15,9	18,5	23,5	27,0	8,8	13,4	14,2
Čína	137,7	136,6	140,1	140,0	-0,1	1,2	1,2	1,2
Indie	107,7	110,6	113,3	117,5	3,7	0,3	0,2	0,2
Svět celkem	803,5	795,1	799,2	830,4	3,9	-	-	-

Pramen: IGC, data k 11/2025

Poznámka: ¹⁾ 2024/25 předběžné údaje, ²⁾ 2025/26 odhad, - data nejsou k dispozici.

Světová produkce ječmene v HR 2024/25 podle IGC činila 143,4 mil. tun (dle USDA 143,3 mil. tun), což znamená mírně podprůměrnou sklizeň. Meziročně došlo ke snížení světové produkce ječmene o 1,3 mil. tun, tj. o 0,9 %. Mezi hlavní světové producenty a většinou i hlavní vývozce ječmene patřila EU (48,6 mil. tun), dále Rusko (16,7 mil. tun), Austrálie (13,3 mil. tun) a Kanada s Tureckem (obě země 8,1 mil. tun). Meziroční nejvýraznější nárůst produkce byl zaznamenán v Austrálii (+23,2 %) a dále v EU (+3,4 %), zatímco největší pokles produkce ječmene byl v Rusku (-18,5 %).

Produkce ječmene u hlavních světových producentů

Ukazatel	Produkce (mil. t)				Meziroční index (%)	
	Země / HR	2022/23	2023/24	2024/25 ¹⁾		2025/26 ²⁾
EU-27		51,5	47,0	48,6	55,9	15,1
Velká Británie		7,4	7,0	7,1	6,4	-9,3
Rusko		22,1	20,5	16,7	19,5	16,8
Ukrajina		6,6	6,7	6,3	5,5	-12,7
Austrálie		14,1	10,8	13,3	14,6	9,7
Argentina		4,6	5,1	4,8	5,3	10,4
Kanada		10,0	8,9	8,1	8,2	1,0
Turecko		8,5	9,2	8,1	6,0	-25,9
Svět celkem		153,0	144,7	143,4	152,2	6,1

Pramen: IGC, data k 1/1/2025

Poznámka: ¹⁾ 2024/25 předběžné údaje, ²⁾ 2025/26 odhad.

Globální sklizeň **kukuřice** v HR 2024/25 dle IGC vzrostla o 0,4 % na 1 238,2 mil. tun (dle USDA 1 230,7 mil. tun), což představuje meziroční nárůst produkce o 4,5 mil. tun. Celková nabídka kukuřice na mezinárodním trhu vzrostla na 1 537,1 mil. tun. Díky vyššímu předpokladu zejména krmného užití na 735,2 mil. tun, meziročně o 1,1 % více a průmyslového užití na 335,6 mil. tun, tj. o 3,2 % došlo ke zvýšení globální spotřeby kukuřice na celkových 1 247,5 mil. tun (+1,3 %). K mírnému poklesu spotřeby došlo u potravinářského užití kukuřice na 139,1 mil. tun, tj. o 1,34 % méně. Při předpokládané nižší produkci kukuřičného zrna nad spotřebou došlo meziročně ke snížení světových konečných zásob kukuřice o 3,1 % na 289,6 mil. tun.

Bilance kukuřice – ve srovnání svět a EU

Hospodářský rok	Svět (mil. t)				EU (mil. t)			
	2022/23	2023/24	2024/25 ¹⁾	2025/26 ²⁾	2022/23	2023/24	2024/25 ¹⁾	2025/26 ²⁾
Počáteční zásoby	309,6	296,3	298,9	289,6	11,1	8,1	8,1	7,4
Produkce	1 167,2	1 233,7	1 238,2	1 298,1	53,1	61,0	59,1	56,7
Dovoz	181,0	198,7	186,6	191,4	22,2	21,0	19,7	21,5
Celková nabídka	1 476,8	1 529,9	1 537,1	1 587,7	86,4	90,2	86,9	85,6
Spotřeba – potraviny	139,2	140,9	139,1	140,3	4,5	4,7	4,7	4,7
– krmiva	699,5	727,0	735,2	762,4	53,2	56,6	54,3	53,9
– průmysl	305,9	325,3	335,6	345,6	14,6	14,6	15,1	15,3
– ostatní	35,9	37,7	37,6	39,8	1,9	2,0	2,9	2,8
Celková spotřeba	1 180,5	1 231,0	1 247,5	1 288,2	74,2	77,9	77,0	76,6
Vývoz	181,0	198,7	186,6	191,4	4,0	4,3	2,5	1,5
Konečné zásoby	296,3	298,9	289,6	299,5	8,1	8,1	7,4	7,4

Pramen: IGC, odhad k 1/1/2025

Poznámka: ¹⁾ 2024/25 předběžné údaje, ²⁾ 2025/26 odhad.

Nárůst produkce kukuřice v HR 2024/25 je způsoben zejména výrazným vzestupem sklizně v Brazílii (141,1 mil. tun) a Číně (294,9 mil. tun). K výraznému meziročnímu poklesu produkce kukuřice došlo naopak v USA (378,3 mil. tun), Argentině (52,0 mil. tun) a na Ukrajině (26,9 mil. tun), dále v EU a Rusku.

Produkce a vývoz kukuřice u hlavních světových producentů

Ukazatel	Produkce (mil. t)				Meziroční index (%)	Vývoz (mil. t)		
	2022/23	2023/24	2024/25 ¹⁾	2025/26 ²⁾		2023/24	2024/25 ¹⁾	2025/26 ²⁾
EU-27	53,1	61,0	59,1	56,7	-4,2	4,3	2,5	1,5
USA	346,7	389,7	378,3	419,0	10,8	58,2	71,9	74,0
Ukrajina	27,0	32,5	26,9	31,5	17,3	29,5	20,0	25,5
Rusko	15,8	16,6	14,0	14,1	0,7	-	-	-
Brazílie	131,9	115,7	141,1	135,6	-3,9	54,0	38,2	40,0
Argentina	41,4	57,5	52,0	59,3	14,0	27,0	38,2	32,7
Čína	277,2	288,8	294,9	299,5	1,5	0,1	0,1	0,1
Svět celkem	1 167,2	1 233,7	1 238,2	1 298,1	4,8	-	-	-

Pramen: IGC, data k 11/2025

Poznámka: ¹⁾ 2024/25 předběžné údaje, ²⁾ 2025/26 odhad, - data nejsou k dispozici.

Dle IGC z 11/2025 se odhaduje pro **HR 2025/26** světová produkce obilovin ve výši rekordních 2 430,2 mil. tun, tj. meziročně o 4,5 % více, což představuje nárůst o 105,3 mil. tun. Výhled světového růstu produkce obilovin je především díky vyšší sklizni pšenice, ječmene a kukuřice. Spotřeba by měla dosáhnout také rekordních hodnot, a to 2 400,2 mil. tun, tj. meziročně o 2,3 % více. Z toho by mělo být na potravinářské užití 783,2 mil. tun obilovin, na krmné účely 1 080,2 mil. tun a průmyslové využití 411,6 mil. tun.

Produkce pšenice se dle odhadu zvýší na historické maximum 830,4 mil. tun, meziročně o 3,9 % více. Světová spotřeba pšenice dosáhne rekordních 819,3 mil. tun (meziročně +1,3 %). Světová produkce ječmene se odhaduje na 3letém maximu 152,2 mil. tun (meziročně +6,1 %). Světová produkce ovsu by měla dosáhnout nadprůměrné úrovně 24,1 mil. tun (+6,6 %). Prognóza světové produkce kukuřice je také na historickém maximu 1 298,1 mil. tun (+4,8 %). Spotřeba kukuřice by měla dosáhnout nového vrcholu 1 288,2 mil. tun (+3,3 %), z toho se očekává spotřeba 762,4 mil. tun na krmiva a 345,6 mil. tun na průmyslové užití.

Podle USDA k 11/2025 je pro HR 2025/26 odhadována produkce pšenice na úrovni 828,9 mil. tun, produkce ječmene ve výši 149,8 mil. tun a produkce kukuřice na zrno na 1 286,2 mil. tun.

Největší producenti pšenice pro tento HR jsou EU (142,3 mil. tun), Čína (140,0 mil. tun), Indie (117,5 mil. tun), Rusko (86,5 mil. tun) a USA (54,0 mil. tun). Největší producenti kukuřice jsou USA (425,5 mil. tun), Čína (295,0 mil. tun), Brazílie (131,0 mil. tun), EU (55,8 mil. tun) a Argentina (53,0 mil. tun). Největší producenti ječmene jsou EU (55,0 mil. tun), Rusko (18,5 mil. tun), Austrálie (15,0 mil. tun), Kanada (8,2 mil. tun) a Velká Británie (6,5 mil. tun). Největší producenti ovsu jsou EU (8,0 mil. tun), Kanada (3,5 mil. tun), Rusko (3,1 mil. tun), Austrálie (1,4 mil. tun) a Brazílie (1,2 mil. tun). Největší producenti žita jsou země EU (7,2 mil. tun), Rusko (0,95 mil. tun), Bělorusko (0,76 mil. tun), Kanada (0,56 mil. tun) a USA (0,32 mil. tun). Největší producenti čiroku jsou USA (10,9 mil. tun), Nigérie (6,9 mil. tun), Brazílie (4,9 mil. tun), Indie (4,6 mil. tun) a Mexiko (4,3 mil. tun).

Výhled osevních ploch pšenice pro celosvětovou sklizeň v **HR 2026/27** by měl vzhledem k současným nízkým cenám poklesnout na 220,7 mil. ha, tj. o 0,1 % meziročně méně, což by představovalo 7leté minimum. Odhad osevní plochy pšenice v EU je na úrovni 23,6 mil. ha, tj. meziročně o 0,2 % více. Na Ukrajině by se mohla také meziročně osevní plocha zvýšit, a to o 1,6 % na 6,4 mil. ha. Plocha pšenice v Rusku by naopak měla klesnout již čtvrtý rok po sobě, na 25,4 mil. ha, což je meziročně o 3,7 % méně. V USA by mělo také dojít k poklesu ploch pšenice na 14,8 mil. ha, meziročně méně o 1,9 %.

Produkce obilovin v EU

Celková osevní plocha obilnin se v EU dlouhodobě pohybuje kolem 50 mil. ha a celková produkce okolo 265 mil. tun.

Celková osevní plocha obilnin v EU pro sklizeň **HR 2024/25** byla ve výši téměř 49,1 mil. ha, tj. meziročně o 1,6 mil. ha méně a představuje tak snížení o 3,1 %. Největší výměru měla pšenice setá 20,3 mil. ha, ječmen 10,3 mil. ha a kukuřice na zrno 8,7 mil. ha. Meziročně u pšenice a ječmene došlo ke snížení o 7,3 % resp. 0,9 %, naopak k nárůstu plochy došlo u kukuřice, a to o 4,7 %. Největší meziroční pokles výměry o 8,5 % zaznamenalo žito, jeho plocha v EU zaujímal 1,7 mil. ha. Pokles plochy měla i pšenice tvrdá (o 6,7 %). Plocha ovsa meziročně vzrostla o 8,8 % na 2,5 mil. ha.

Osevní plochy, výnosy a produkce obilovin v EU za HR 2023/24–2025/26

Obilovina	Osevní plocha (mil. ha)			Hektarový výnos (t/ha)			Produkce (mil. t)		
	2023/24	2024/25	2025/26 [*]	2023/24	2024/25	2025/26 [*]	2023/24	2024/25	2025/26 [*]
Pšenice setá	21,9	20,32	21,53	5,81	5,58	6,28	125,2	110,94	135,22
Pšenice tvrdá	2,3	2,16	2,21	3,30	3,56	3,76	7,4	7,29	8,32
Ječmen	10,4	10,27	9,98	4,63	4,82	5,62	47,0	48,60	56,10
Kukuřice	8,3	8,69	8,48	7,51	6,75	6,82	61,2	59,32	57,86
Žito	1,9	1,70	1,62	4,07	4,17	4,65	7,4	6,93	7,54
Oves	2,3	2,51	2,61	2,59	3,10	3,44	5,8	7,66	8,98
Triticale	2,6	2,35	2,46	4,35	4,30	4,75	10,9	9,77	11,69
Čirok	0,2	0,23	0,21	5,19	4,58	4,24	0,8	0,95	0,88
Ostatní obiloviny	0,8	0,82	0,98	2,81	2,71	2,90	2,2	2,11	2,85
Obiloviny celkem	50,6	49,05	50,08	5,41	5,26	5,78	267,8	253,56	289,44

Pramen: EK, * odhad k 27. 11. 2025

Celková odhadovaná produkce obilovin v EU v tomto HR dosáhla na 253,6 mil. tun, meziročně o 5,3 % méně a oproti 5letému průměru méně o 9,6 %. Roční produkce obilovin v EU tak poklesla o 14,2 mil. tun. Při dovozu ve výši asi 31,7 mil. tun a úrovni počátečních zásob 43,4 mil. tun činila celková nabídka obilovin na trhu EU dle odhadů EK cca 328,6 mil. tun.

Celková domácí spotřeba je dle bilance EU na 258,9 mil. tun. Ve struktuře využití EK předpokládá podobné rozložení spotřeby obilovin na krmiva na úrovni 158,5 mil. tun, potravinářského užití na 59,6 mil. tun a průmyslového užití na 30,3 mil. tun, z čehož 12,1 mil. tun je předpokládáno k využití na biopaliva. K výrobě biopaliv je v EU počítáno především s využitím pšenice (3,4 mil. tun) a kukuřice (6,9 mil. tun).

Vývoz obilovin je v celkové výši na 38,8 mil. tun, meziročně se však vyvezlo do třetích zemí méně obilovin. I přesto by měla v tomto roce obchodní bilance obilovin zůstat kladná a EU tak opět upevnit svou tradiční pozici aktivního vývozce. EU má být čistým vývozcem asi 7 mil. tun obilovin, s úrovní dovozu ve výši 31,7 mil. tun a vývozu 38,8 mil. tun. Hlavní složkou vyvážených obilovin je stejně jako v letech minulých pšenice setá s objemem 25,3 mil. tun a ječmen 9,4 mil. tun.

Dovozy obilovin z Ukrajiny do EU byly v HR 2024/25 vyšší, nicméně v rámci EU již tento dovoz směřoval převážně do tradičních dovozoých destinací, zejména se dovezla pšenice do Španělska a Itálie a kukuřice do Španělska, Itálie i Nizozemí. V menší míře byl z Ukrajiny vyvezen ještě ječmen, který opět směřoval převážně do Španělska.

V souladu s výše uvedenými předpoklady zásoby obilovin v EU ke konci HR klesly na úroveň 30,9 mil. tun.

Výměra obilovin v EU v roce 2024 (v tis. ha)

VÝMĚRA	Pšenice setá	Pšenice tvrdá	Ječmen	Žito	Oves	Triticale	Kukuřice	Čirok	Ostatní obiloviny	Obiloviny celkem
EU	20 181	2 049	10 285	1 701	2 504	2 358	8 825	228	819	48 949
Belgie	165	0	48	1	3	4	63	0	1	285
Bulharsko	1 173	20	188	6	25	19	510	6	4	1 951
ČR	772	5	317	24	53	44	87	0	6	1 308
Dánsko	476	0	571	112	52	4	9	0	6	1 230
Německo	2 567	49	1 660	526	156	266	498	0	26	5 748
Estonsko	173	0	95	18	48	6	0	0	8	349
Irsko	48	0	182	0	30	0	0	0	0	259
Řecko	89	175	99	8	59	12	113	2	1	558
Španělsko	1 703	236	2 264	99	515	244	281	4	43	5 388
Francie	4 190	210	1 802	29	78	255	1 599	100	194	8 458
Chorvatsko	137	1	60	1	17	8	272	0	0	496
Itálie	520	1 177	239	4	94	15	495	43	23	2 611
Kypr	5	7	11	0	0	1	0	0	0	24
Litva	540	0	85	35	105	8	0	0	21	793
Lotyšsko	837	0	192	25	108	82	14	0	43	1 301
Lucembursko	13	0	6	1	1	5	0	0	0	27
Maďarsko	871	51	285	23	25	57	883	45	13	2 252
Nizozemsko	97	0	39	2	1	1	15	0	0	155
Rakousko	248	26	126	32	17	51	208	6	12	726
Polsko	2 386	0	695	682	519	1 147	1 277	0	374	7 080
Portugalsko	22	4	13	13	20	13	65	0	0	150
Rumunsko	2 196	8	568	11	78	74	2 259	16	4	5 214
Slovinsko	27	0	21	1	1	5	42	0	5	101
Slovensko	236	78	112	7	10	8	133	6	2	592
Finsko	216	0	323	16	329	7	0	0	18	908
Švédsko	475	0	284	28	157	24	2	0	12	982

Pramen: EK, data k 27. 2. 2025

Poznámka: V tabulce není uvedena Malta.

Průměrný hektarový výnos obilovin v EU v roce 2024 (v t/ha)

VÝNOS	Pšenice setá	Pšenice tvrdá	Ječmen	Žito	Oves	Triticale	Kukuřice	Čirok	Ostatní obiloviny	Obiloviny celkem
EU	5,58	3,56	4,82	4,17	3,10	4,30	6,75	4,58	2,71	5,26
Belgie	7,77	-	7,43	4,00	4,61	5,95	10,60	-	3,80	8,25
Bulharsko	5,68	5,00	5,42	2,33	2,20	3,93	2,75	2,33	1,81	4,79
ČR	5,95	5,51	5,27	4,32	3,81	4,48	8,31	-	1,64	5,76
Dánsko	7,12	-	5,57	5,91	4,98	6,45	7,13	-	3,09	6,18
Německo	7,11	5,89	6,39	5,28	4,46	5,69	10,05	-	4,40	6,83

VÝNOS	Pšenice setá	Pšenice tvrdá	Ječmen	Žito	Oves	Triticale	Kukuřice	Čirok	Ostatní obiloviny	Obiloviny celkem
Estonsko	4,30	-	3,32	3,98	2,79	4,05	-	-	1,31	3,73
Irsko	8,66	-	7,51	-	7,93	-	-	-	-	7,77
Řecko	2,98	3,25	2,63	2,15	1,25	2,13	9,20	3,50	1,44	4,04
Španělsko	3,79	2,92	3,26	2,22	2,23	2,65	11,84	4,08	2,29	3,71
Francie	6,12	5,80	5,47	3,79	3,93	4,31	9,30	4,50	3,17	6,41
Chorvatsko	5,85	5,08	4,92	3,14	3,24	4,01	7,69	-	1,25	6,62
Itálie	4,93	2,97	3,73	3,14	2,19	4,41	9,94	5,72	2,84	4,78
Kypr	1,80	2,14	1,75	-	1,15	1,85	-	-	-	1,87
Litva	4,57	-	2,99	3,37	2,51	3,46	-	-	1,26	3,97
Lotyšsko	5,04	3,33	3,90	2,38	2,19	3,44	7,87	-	1,16	4,39
Lucembursko	5,20	3,71	5,15	4,73	4,71	5,58	8,44	-	4,52	5,22
Maďarsko	5,82	5,34	5,53	3,22	3,10	4,12	5,97	5,00	1,57	5,69
Nizozemsko	7,05	-	6,24	2,66	4,43	3,79	10,89	-	-	7,08
Rakousko	5,76	5,31	5,70	3,98	3,87	5,08	9,90	6,63	2,64	6,70
Polsko	5,20	-	4,34	3,57	3,17	4,40	7,36	-	2,75	4,94
Portugalsko	2,35	2,79	3,23	1,01	1,23	1,44	10,09	-	0,68	5,44
Rumunsko	4,61	3,26	4,71	2,98	2,36	4,27	2,86	1,29	1,26	3,80
Slovinsko	5,48	-	4,83	4,08	3,18	4,71	9,20	4,67	0,84	6,60
Slovensko	5,46	5,42	4,72	3,28	2,63	3,24	7,23	4,66	0,83	5,59
Finsko	3,51	-	3,61	2,74	3,68	3,67	-	-	3,59	3,59
Švédsko	6,16	-	4,44	5,66	3,95	5,12	6,38	-	3,24	5,24

Pramen: EK, data k 27. 2. 2025

Poznámka: V tabulce není uvedena Malta.

Produkce obilovin v EU v roce 2024 (v tis. t)

PRODUKCE	Pšenice setá	Pšenice tvrdá	Ječmen	Žito	Oves	Triticale	Kukuřice	Čirok	Ostatní obiloviny	Obiloviny celkem
EU-27	1 12 671	7 287	49 597	7 086	7 769	10 142	59 596	1 044	2 222	257 414
Belgie	1 283	0	360	3	15	24	664	0	4	2 353
Bulharsko	6 659	100	1 019	15	55	75	1 400	14	7	9 344
ČR	4 591	27	1 672	105	200	197	727	0	9	7 528
Dánsko	3 389	0	3 185	662	259	25	65	0	18	7 602
Německo	18 241	286	10 610	2 774	697	1 511	5 011	0	116	39 245
Estonsko	745	0	315	73	135	26	0	0	10	1 304
Irsko	414	0	1 364	0	236	0	0	0	0	2 014
Řecko	266	567	261	16	74	27	1 037	7	2	2 257
Španělsko	6 446	690	7 389	219	1 149	646	3 322	16	98	19 975
Francie	25 640	1 219	9 859	110	308	1 101	14 875	450	617	54 179
Chorvatsko	800	6	295	2	55	31	2 093	0	1	3 282

PRODUKCE	Pšenice setá	Pšenice tvrdá	Ječmen	Žito	Oves	Triticale	Kukuřice	Čirok	Ostatní obiloviny	Obiloviny celkem
Itálie	2 563	3 500	892	12	207	66	4 925	248	66	12 476
Kypr	9	16	19	0	0	1	0	0	0	45
Litva	2 466	0	253	117	263	27	0	0	27	3 152
Lotyšsko	4 218	1	749	61	237	281	112	0	50	5 708
Lucembursko	65	1	33	6	6	27	2	0	1	141
Maďarsko	5 068	271	1 576	72	79	233	5 265	225	21	12 810
Nizozemsko	681	0	241	4	6	3	166	0	0	1 101
Rakousko	1 427	139	716	128	68	257	2 059	36	33	4 864
Polsko	12 415	0	3 016	2 439	1 648	5 052	9 398	0	1 030	34 997
Portugalsko	52	12	40	13	24	19	654	0	0	815
Rumunsko	10 112	27	2 679	31	184	316	6 461	21	5	19 836
Slovinsko	149	0	100	4	2	23	385	0	4	669
Slovensko	1 289	426	527	22	27	26	963	26	1	3 309
Finsko	756	0	1 164	44	1 213	24	0	0	66	3 266
Švédsko	2 926	0	1 263	156	622	125	14	0	37	5 143

Pramen: EK, data k 27. 2. 2025

Poznámka: V tabulce není uvedena Malta.

Odhad bilance obilovin v EU v HR 2024/25 (v mil. t)

Ukazatel	Pšenice setá	Pšenice tvrdá	Ječmen	Kukuřice	Žito	Oves	Triticale	Čirok	Ostatní obiloviny	Obiloviny celkem
Počáteční zásoby	16,77	0,67	3,65	19,18	0,73	0,73	1,28	0,15	0,20	43,35
Využitelná produkce	110,94	7,29	48,60	59,32	6,93	7,66	9,77	0,95	2,11	253,56
Dovoz – třetí země	7,98	2,07	1,29	20,02	0,01	0,06	-	0,11	0,14	31,67
Celková nabídka	135,69	10,02	53,53	98,52	7,67	8,46	11,04	1,22	2,45	328,58
Celková domácí spotřeba	102,36	8,84	42,46	77,09	7,51	6,48	10,97	0,92	2,26	258,89
– potraviny	41,88	8,10	0,37	4,77	3,09	1,12	0,05	0,16	0,02	59,55
– osiva	4,60	0,40	2,13	0,40	0,30	0,35	0,50	0,03	0,27	8,98
– krmiva	46,01	0,20	32,87	59,56	2,58	4,87	9,91	0,73	1,79	158,52
– technické užití	9,20	0,10	6,80	12,00	1,50	0,10	0,45	-	0,17	30,31
z toho biopalivo	3,40	-	0,54	6,90	0,90	-	0,34	-	0,01	12,10
– ztráty	0,67	0,04	0,29	0,36	0,04	0,05	0,06	0,00	0,01	1,52
Vývoz – třetí země	25,34	0,87	9,36	2,97	0,11	0,09	0,00	0,02	0,01	38,77
Celkové užití	127,70	9,71	51,81	80,06	7,62	6,57	10,97	0,93	2,28	297,66
Konečné zásoby	7,99	0,31	1,72	18,45	0,05	1,89	0,07	0,28	0,17	30,92

Pramen: EK, data k 30. 10. 2025

Dle COCERAL byla v roce 2024 celková sklizeň obilovin v EU-27 na úrovni 259,6 mil. tun. Meziročně se jednalo o celkově nižší produkci, a to o 4,6 %. Nepříznivé povětrnostní podmínky během jara (častější

deště) významně ovlivnily produkci ozimých plodin zejména v západní Evropě, ve Francii a v Německu. Horké a suché počasí během kvetení obilnin ovlivnilo především výnosy jarních plodin v jihovýchodní Evropě. Produkce pšenice seté dosáhla na 114,4 mil. tun, oproti předešlému roku to je o 9,5 % méně. Sklizeň kukuřice dosáhla na 60,1 mil. tun, což je pokles oproti předešlému roku o 7,0 %. Naopak produkce ječmene byla na hodnotě 50,4 mil. tun, tj. meziroční navýšení o 5,3 %. Pro rok 2025 odhaduje COCERAL produkci v celkové výši 287,4 mil. tun, což v porovnání s rokem 2024 činí navýšení produkce obilovin až o 10,7 %.

Vývoj ploch, průměrných hektarových výnosů a celkové produkce obilovin v EU v letech 2021–2025

Ukazatel		MJ	2021	2022	2023	2024	2025*
Pšenice setá	Plocha	tis. ha	21 657	21 908	21 765	20 478	21 588
	Výnos	t/ha	5,98	5,87	5,81	5,59	6,32
	Produkce	tis. t	129 447	128 604	126 384	114 425	136 411
Pšenice tvrdá	Plocha	tis. ha	2 366	2 402	2 436	2 361	2 435
	Výnos	t/ha	3,28	3,04	3,04	3,32	3,51
	Produkce	tis. t	7 770	7 301	7 407	7 830	8 552
Ječmen	Plocha	tis. ha	10 303	10 367	10 345	10 282	10 063
	Výnos	t/ha	5,05	4,95	4,63	4,90	5,58
	Produkce	tis. t	52 051	51 351	47 882	50 403	56 196
– z toho j. jarní	Plocha	tis. ha	5 203	1 993	5 193	5 238	5 006
	Výnos	t/ha	4,21	4,39	3,17	4,25	4,88
	Produkce	tis. t	21 926	8 741	16 483	22 255	24 442
Kukuřice	Plocha	tis. ha	9 199	8 964	8 442	8 860	8 185
	Výnos	t/ha	7,63	5,88	7,65	6,78	6,96
	Produkce	tis. t	70 200	52 721	64 545	60 059	56 939
Žito	Plocha	tis. ha	1 930	1 758	1 836	1 706	1 642
	Výnos	t/ha	4,13	4,26	4,13	4,06	4,57
	Produkce	tis. t	7 963	7 484	7 587	6 921	7 494
Oves	Plocha	tis. ha	2 562	2 323	1 973	2 455	2 514
	Výnos	t/ha	2,95	3,20	2,84	3,13	3,49
	Produkce	tis. t	7 560	7 425	5 609	7 675	8 777
Čirok	Plocha	tis. ha	277	198	521	489	392
	Výnos	t/ha	3,94	4,04	3,79	3,86	4,07
	Produkce	tis. t	1 094	800	1 974	1 885	1 597
Triticale	Plocha	tis. ha	2 649	2 559	2 415	2 388	2 420
	Výnos	t/ha	4,41	4,36	4,48	4,37	4,74
	Produkce	tis. t	11 681	11 166	10 816	10 431	11 776
Celkem	Plocha	tis. ha	50 943	50 480	49 734	49 019	49 239
	Výnos	t/ha	5,65	5,29	5,47	5,30	5,84
	Produkce	tis. t	287 767	266 853	272 204	259 628	287 442

Pramen: COCERAL, * odhad k 5. 12. 2025

Dle EK se v **HR 2025/26** očekává výrazné navýšení produkce obilovin, a to na 289,4 mil. tun, tj. meziročně až o 14,2 % více, což činí nárůst téměř o 36 mil. tun.

Situace na trhu v EU v kontextu s Ukrajinou

Zemědělské trhy EU procházely v posledních letech velmi složitým obdobím. Od pandemie Covid-19, přes výrazný nárůst cen energií a zemědělských vstupů, nižších výkupních cen, které stále přetrvávají, války Ruska proti Ukrajině a každoročně nepříznivých povětrnostních podmínek dostaly zemědělský sektor pod nebyvalý tlak. Evropští zemědělci tak čelili výzvám spojeným s kombinací těchto faktorů, které vedly ke snížení jejich ziskovosti. Nepříznivá ekonomická situace byla i zdrojem frustrace zemědělců, která se projevila v protestech napříč celou EU.

V reflexi jejich obav ze zvýšených dovozů z Ukrajiny došlo od 6. 6. 2024 k posílení mechanismů na ochranu trhu EU, která jsou součástí autonomních obchodních opatření přijetím nařízení EP a Rady (EU) 2024/1392 o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné na ukrajinské produkty podle Dohody o přidružení mezi EU a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na straně jedné a Ukrajinou na straně druhé s platností od 6. 6. 2024 do 5. 6. 2025. Z obilovin a obilných produktů došlo k zavedení automatických ochranných opatření u ovsu, kukuřice a krupice, pokud kumulativní objemy dovozu kteréhokoliv z těchto produktů dosáhnou příslušného aritmetického průměru objemů dovozu zaznamenaných v období od 1. července do 31. prosince 2021, v roce 2022 a v roce 2023. Pro dovoz obilovin z Ukrajiny do EU zároveň došlo k posílení jeho monitoringu a kontrolních mechanismů.

Dalším opatřením, které bylo přijato v souvislosti s válkou na Ukrajině bylo zavedení prohibitivních cel pro dovoz obilovin, olejnin, produktů z nich získaných a dalších produktů s platností od 1. 7. 2024 (nařízením Rady (EU) 2024/1652, kterým se mění příloha I nařízení (EEC) 2658/87 o tarifní a statistické nomenklatuře a společném celním sazebníku). Zavedená cla měla být dostatečně vysoká na to, aby v praxi zastavila dovoz těchto výrobků do EU, ale nijak neovlivnila vývoz do třetích zemí.

Cílem opatření bylo zabránit destabilizaci trhu EU, bojovat proti ruskému vývozu nelegálně přivlastněného obilí vyprodukovaného na území Ukrajiny a zabránit Rusku, aby využívalo příjmy z vývozu ruských i nelegálně přivlastněných ukrajinských obilných produktů do EU k financování války proti Ukrajině.

Zásadním dopadem válečného konfliktu na Ukrajině bylo prudké navýšení cen zemědělských vstupů a energií, které se v některých zemědělských komoditách, včetně obilovin, nedaří stále promítnout do cen, za které zemědělci svou produkci prodávají. Na situaci v rostlinné výrobě měly významný vliv i vysoké ceny hnojiv, což může mít, díky jejich sníženému používání, negativní důsledky na výnosy a kvalitu produkce.

Navzdory poslednímu vývoji ve výrobních nákladech, kdy ceny hnojiv, energií a krmiv již poklesly, zůstávají výrobní náklady vysoké, zatímco výkupní ceny v EU výrazně poklesly. V sektoru obilovin přetrvává složitá situace, kde vlivem celkového nadbytku a silné konkurence na trhu, došlo v HR 2023/24 k výraznému poklesu cen, které neodpovídaly vysokým vstupním nákladům.

V průběhu HR 2024/25 zůstává trh s obilovinami v EU pod výrazným tlakem vnějších faktorů, zejména pokračující války na Ukrajině, změn obchodních opatření a klimatických extrémů. Ukrajina je po Brazílii a Spojeném království třetím nejvýznamnějším dovozcem zemědělské a potravinářské produkce do EU. Po vypršení platnosti autonomních obchodních opatření (ATM) dne 5. 6. 2025 se obchod mezi EU a Ukrajinou řídí podmínkami stanovenými v dohodě DCFTA z roku 2016. Pro jednotlivé produkty jsou do konce roku otevřeny kvóty v poměrném objemu 7/12 roční kvóty stanovené DCFTA. Dne 30. 6. 2025 však EK oznámila dosažení nové dohody o prohloubení liberalizace. Její plná implementace závisí na formálním schválení Radou EU a případně Evropským parlamentem.

Nová dohoda přináší liberalizaci dovozů vázanou na plnění produkčních standardů (zejména v oblasti pesticidů a welfare), zavádí ochranné doložky pro případ narušení trhu v jednom nebo více členských státech a stanovuje nové kvóty u citlivých položek (obiloviny, cukr, drůbeží maso, vejce, med), které reflektují absorpční schopnosti trhu EU. Plně liberalizovány budou naopak dovozy fermentovaných mléčných výrobků, jogurtů, hroznové šťávy či hub. Ukrajina zároveň významně navyšuje své kvóty na dovoz cukru, vepřového a drůbežního masa do EU.

Dovozy obilovin a olejnin z Ukrajiny do EU se od začátku HR 2024/25 zvýšily, přičemž hlavními destinacemi zůstávají tradiční dovozní země, zejména Španělsko. V souvislosti s ukončením platnosti černomořských dohod a pokračující blokádou ukrajinských přístavů zůstávají klíčové tzv. „Solidarity Lanes“, které umožňují alternativní logistické trasy pro vývoz ukrajinských komodit do EU. V červenci 2025 bylo přes Solidarity Lanes exportováno cca 20 % ukrajinských obilovin, zbytek pak směřoval přes černomořské přístavy.

V příhraničních státech (Polsko, Slovensko, Maďarsko, Bulharsko, Rumunsko) nadměrný dovoz obilovin a olejnin z Ukrajiny zahlcoval skladovací kapacity a logistické řetězce, což negativně ovlivnilo ekonomickou životaschopnost místních zemědělců. Některé státy zavedly jednostranná restriktivní opatření na dovoz, přestože EK prosazuje společný evropský přístup a ochranné mechanismy.

V sektoru obilovin a olejnin přetrvává složitá situace, i když se mírně zlepšuje. Vlivem celkového nadbytku na trhu došlo v posledních dvou letech k výraznému poklesu cen, které stále neodpovídají vysokým vstupním nákladům zemědělců. V HR 2024/25 ceny obilovin v EU zaznamenaly mírný růst, ale stále nedosáhly úrovně před invazí na Ukrajinu. Výkupní ceny jsou nízké, což tlačí na rentabilitu producentů.

Další faktory ovlivňující trh zahrnují vysoké úrokové sazby, inflační tlaky, nepříznivé povětrnostní události (sucho, mrazy, povodně), vysoké náklady na pracovní sílu a energie. Dopady války na Ukrajině a na Blízkém východě vytvářejí narušení na regionálních trzích a vyvíjejí tlak na mezinárodní obchod.

V HR 2024/25 také došlo k zavedení prohibitivních cel na dovozy vybraných zemědělských produktů a hnojiv z Ruska a Běloruska, což má za cíl ochránit evropský trh a podpořit Ukrajinu. Nová cla se vztahují na všechny zemědělské produkty z Ruska a některá hnojiva z Ruska a Běloruska, postupně se zvyšují až na úroveň, která fakticky zastaví obchod s těmito komoditami.

Významným faktorem ovlivňujícím trh byla i mimořádná volatilita počasí. Zatímco v západní a jižní Evropě přispěly nadprůměrné srážky k vyšším výnosům obilovin (zejména ve Francii, Španělsku a Rumunsku), severní a střední Evropa čelila rekordnímu suchu, které negativně ovlivnilo výnosy v Německu, Polsku a Beneluxu. Výsledkem je výrazná regionální variabilita sklizně a kvality zrna, což komplikuje obchodní bilanci a logistiku.

HR 2024/25 byl také poznamenán pokračujícími protesty evropských zemědělců. Protesty byly reakcí na nízké výkupní ceny, rostoucí náklady, konkurenci z dovozů z Ukrajiny a Jižní Ameriky (Mercosur) a na plánované změny v zemědělské politice EU. Tyto protesty vedly k dočasným restrikcím dovozu, zpomalení logistiky a zvýšenému tlaku na evropské instituce, které v reakci na to zvažují další úpravy ochranných mechanismů a podpor pro zemědělce.

Kromě toho došlo v roce 2025 k zásadnímu posunu v evropské zemědělské politice. EK představila návrh na reformu SZP, která klade větší důraz na klimatickou odolnost, digitalizaci a inovace v zemědělství. Současně však čelí kritice kvůli snížení rozpočtu na přímé platby a oslabení environmentálních požadavků, což vyvolává obavy o budoucí konkurenceschopnost a udržitelnost evropského zemědělství.

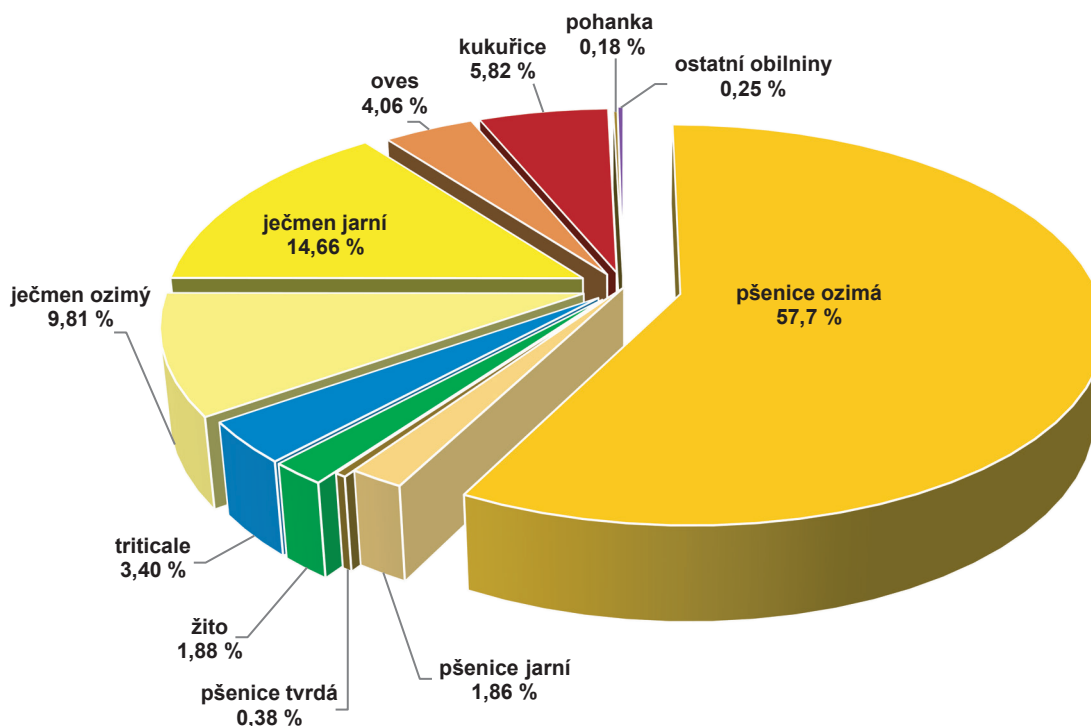
Celkově lze říci, že HR 2024/25 byl obdobím vysoké nejistoty, kdy se evropský trh s obilovinami musel vyrovnávat nejen s geopolitickými a obchodními výzvami, ale i s extrémními klimatickými jevy a strukturálními změnami v zemědělské politice EU.

PĚSTOVÁNÍ, PRODUKCE A SPOTŘEBA OBILOVIN V ČESKÉ REPUBLICE

Česká republika je ve výrobě základních obilovin a kukuřice zcela soběstačná, celkově zhruba ze 160 procent. Vysoká úroveň soběstačnosti je především u pšenice, a to ze 180 procent. ČR je i významným exportérem těchto komodit. Na druhou stranu ale nedokážeme produkci obilovin plně zhodnotit, chybí nám vyšší přidaná hodnota. Obiloviny jsou primárně využívány v potravinářském a krmivářském sektoru, své uplatnění nacházejí i v technickém odvětví.

Výměra všech obilnin na zrno pěstovaných pro sklizeň v roce 2024, tzn. pro **hospodářský rok 2024/25**, dosáhla celkové rozlohy **1 307 641 ha**. Z dlouhodobého pohledu je znovu potvrzen trend určité stabilizace osevních ploch, kdy osevní plocha pěstovaných obilnin osciluje kolem výměry 1 300–1 400 tis. ha. V meziročním srovnání se jedná o mírný pokles, a to o 9 563 ha, tj. o 0,7 %. Stále dominantní roli mezi obilninami hraje pšenice ozimá, která opětovně překročila hranici 50% zastoupení ve struktuře osevních ploch obilnin. Celková sklizeň obilovin na zrno činila **7 520 785 tun** při průměrném hektarovém výnosu **5,75 t/ha**. Jedná se meziročně o pokles produkce obilovin, a to o 474 739 tun, tj. o 5,9 %. Nad úroveň předešlého roku je sklizeň pšenice tvrdé, ječmene jarního, ovsu a kukuřice na zrno. Průměrný hektarový výnos byl meziročně o 0,32 t/ha nižší, tj. o 5,3 %. Jedná se však o sklizeň, která svým objemem zcela bez problémů zabezpečuje kvantitativní pokrytí domácí potřeby, která činí v dlouhodobém průměru kolem 5 mil. tun obilovin celkem.

Struktura osevních ploch jednotlivých druhů obilnin v ČR v roce 2024

Pramen: ČSÚ

Vývoj ploch, průměrného hektarového výnosu a produkce obilovin na zrno celkem

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Sklizňová plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2015	1 403 430	1 389 827	5,89	8 183 512
2016	1 351 910	1 359 014	6,33	8 596 408
2017	1 352 450	1 354 682	5,50	7 456 779

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Sklizňová plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2018	1 339 056	1 338 780	5,21	6 970 919
2019	1 353 556	1 352 530	5,65	7 646 148
2020	1 336 290	1 344 877	6,04	8 126 663
2021	1 334 331	1 345 835	6,11	8 227 107
2022	1 385 734	1 386 011	5,93	8 218 416
2023	1 326 537	1 317 204	6,07	7 995 524
2024	1 295 619	1 307 641	5,75	7 520 785
2025	1 215 476	1 306 063	6,51	8 501 889

Pramen: ČSÚ

Osevní plochy, průměrné hektarové výnosy a produkce obilovin na zrno v roce 2024 podle krajů

Území / Kraj	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
Česká republika	1 295 619	5,75	7 520 785
Hl. m. Praha	3 690	5,96	21 806
Středočeský	251 483	5,87	1 477 566
Jihočeský	132 027	5,31	707 134
Plzeňský	103 467	5,32	555 603
Karlovarský	19 415	5,20	101 339
Ústecký	86 212	5,96	516 668
Liberecký	17 860	5,26	92 725
Královéhradecký	81 146	5,85	480 392
Pardubický	82 654	5,81	489 744
Vysočina	127 860	5,29	677 425
Jihomoravský	184 114	6,13	1 148 135
Olomoucký	97 221	6,13	607 509
Zlínský	47 575	6,13	298 180
Moravskoslezský	60 895	5,63	346 556

Pramen: ČSÚ

Osevní plochy (v ha) jednotlivých obilnin na zrno v roce 2024 podle krajů

Území / Kraj	Pšenice	Ječmen	Žito	Oves	Triticale	Kukuřice	Pohanka	Ostatní obilniny
Česká republika	776 502	317 119	24 301	52 618	44 048	75 461	2 322	3 179
Hl. m. Praha	2 482	849	-	237	20	59	42	1
Středočeský	160 656	59 628	4 536	7 851	6 292	11 603	368	546
Jihočeský	77 399	28 830	3 062	11 685	8 401	2 438	95	109
Plzeňský	58 202	25 054	2 680	9 479	7 363	547	8	126
Karlovarský	10 348	3 792	1 472	1 756	1 794	180	51	22
Ústecký	59 706	19 807	1 682	1 372	1 484	1 881	93	186
Liberecký	9 939	3 973	891	1 179	1 410	437	17	14
Královéhradecký	56 534	13 897	1 486	2 534	3 654	2 624	157	259
Pardubický	50 439	20 144	603	3 109	3 613	4 485	189	72
Vysočina	72 952	37 159	3 970	6 673	5 284	1 545	190	78

Území / Kraj	Pšenice	Ječmen	Žito	Oves	Triticale	Kukuřice	Pohanka	Ostatní obilniny
Jihomoravský	100 826	37 972	1 976	2 001	1 701	37 883	305	1 428
Olomoucký	49 681	38 014	960	1 484	1 223	5 387	271	199
Zlínský	29 292	11 866	297	1 022	583	4 336	95	70
Moravskoslezský	38 044	16 135	686	2 236	1 226	2 057	441	70

Pramen: ČSÚ

Klimatologická charakteristika roku 2024/2025 na území ČR

Leden 2024 byl teplotně i srážkově normální. Průměrná měsíční teplota vzduchu byla $-0,5\text{ °C}$ (odchylka od normálu 1991–2020 $+0,9\text{ °C}$). Měsíční úhrn srážek byl 54 mm (123 % normálu 1991–2020). **Únor** byl mimořádně teplý. Průměrná měsíční teplota vzduchu byla $5,7\text{ °C}$ (normál $+6,1\text{ °C}$). Jednalo se o vůbec nejteplejší únor zaznamenaný na území ČR v období od roku 1961. Srážkově byl únor nadnormální. Měsíční úhrn srážek byl 57 mm (154 % normálu). **Březen** byl teplotně mimořádně nadnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu byla $7,0\text{ °C}$ (normál $+3,8\text{ °C}$). Jednalo se o vůbec nejteplejší březen zaznamenaný na území ČR v období od roku 1961. Srážkově byl březen normální. Měsíční úhrn srážek byl 27 mm (60 % normálu).

Duben byl teplotně nadnormální. První polovina měsíce byla mimořádně teplá a druhá polovina velmi chladná, kdy mrzlo téměř na celém území ČR. Průměrná měsíční teplota vzduchu byla $10,0\text{ °C}$ (normál $+1,5\text{ °C}$). Srážkově byl duben normální. Měsíční úhrn srážek byl 37 mm (95 % normálu). **Květen** byl teplotně nadnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu byla $14,5\text{ °C}$ (normál $+1,4\text{ °C}$). Srážkově byl květen také nadnormální. Měsíční úhrn srážek 92 mm představuje 132 % normálu. **Červen** byl teplotně nadnormální. První polovina měsíce byla chladnější, ve druhé polovině měsíce byly však teploty nadnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu byla $17,9\text{ °C}$ (normál $+1,4\text{ °C}$). Srážkově byl červen normální. Nejvíce srážek spadlo na Moravě a ve Slezsku, kde byly srážky silně nadnormální. Měsíční úhrn srážek byl 88 mm (107 % normálu).

Červenec byl teplotně nadnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu byla $19,8\text{ °C}$ (normál $+1,5\text{ °C}$). Srážkově byl červenec normální. Srážkové úhrny byly prostorově velmi nerovnoměrně rozloženy. Na Moravě a ve Slezsku byly srážky podnormální. Měsíční úhrn srážek byl 71 mm (80 % normálu).

Srpen byl teplotně silně nadnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu byla $20,2\text{ °C}$ (normál $+2,3\text{ °C}$). Jednalo se o 4. nejteplejší srpen zaznamenaný na území ČR od roku 1961. Srážkově byl srpen normální. Srážkové úhrny byly i v tomto letním měsíci prostorově velmi nerovnoměrně rozloženy, byly často lokální a doprovázené bouřkami. Měsíční úhrn srážek 67 mm (86 % normálu).

Září bylo teplotně nadnormální. Počátek září byl velmi teplý, denní maxima teploty vzduchu až do 8. září často překračovala tropických 30 °C . V polovině měsíce přišlo silné ochlazení, kdy denní maxima teploty vzduchu nedosahovala ani 15 °C . Ve druhé polovině měsíce se teplota pohybovala lehce nad hodnotou normálu a v závěru měsíce se opět výrazně ochladilo. Průměrná měsíční teplota vzduchu byla $15,0\text{ °C}$ (normál $+2,0\text{ °C}$). Společně s rokem 1961 se jednalo o 7. až 8. nejteplejší září od roku 1961. Srážkově bylo září mimořádně nadnormální. Měsíční úhrn srážek byl 179 mm (298 % normálu). Jedná se tak o nejvyšší hodnotu srážkového úhrnu v měsíci září. A dokonce i o druhý nejvyšší zaznamenaný měsíční úhrn srážek na území ČR od roku 1961. Vysoký měsíční úhrn byl dán zejména extrémními srážkami od 11.–16. září spojenými s ničivou povodní. Zasaženy byly především Jeseníky, Beskydy a jih území ČR. Byl naměřen nejvyšší denní úhrn srážek, a to $385,6\text{ mm}$ od počátku pozorování.

Říjen byl teplotně nadnormální. V první polovině měsíce se střídala chladnější a teplejší období, druhá polovina byla teplá s průměrnými denními teplotami nad hodnotou normálu. Průměrná měsíční teplota vzduchu byla $9,8\text{ °C}$ (normál $+1,6\text{ °C}$). Říjen byl srážkově normální. Srážkové úhrny byly však regionálně velmi rozdílné. Měsíční úhrn srážek byl 36 mm (73 % normálu). Jednalo se o 11. nejteplejší říjen podle

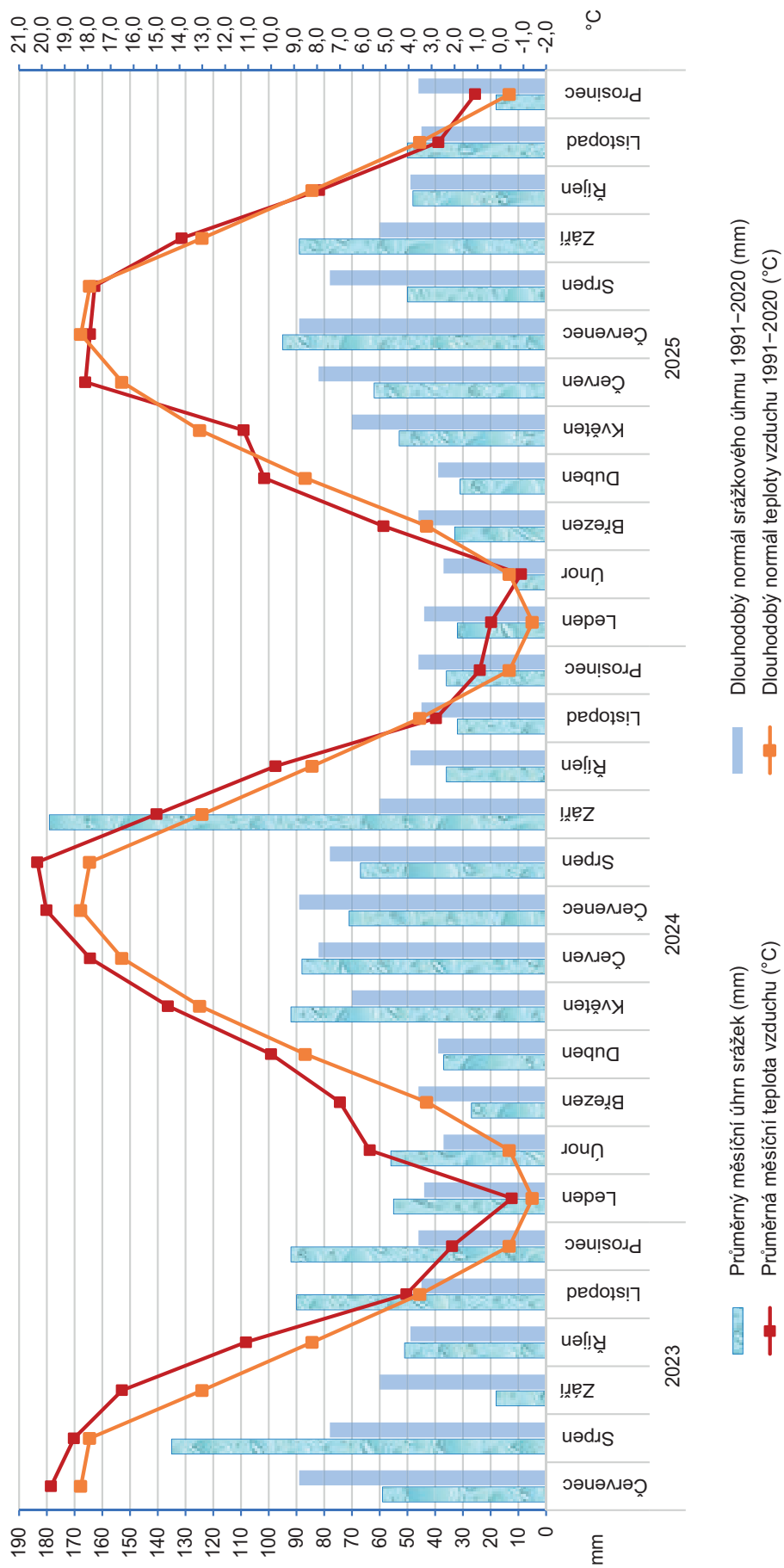
průměrné měsíční teploty vzduchu na území ČR v období od roku 1961. **Listopad** byl teplotně normální. První polovina měsíce byla chladná s průměrnými denními teplotami pod hodnotou normálu, ve druhé polovině měsíce se střídala teplejší a chladnější období. Průměrná měsíční teplota vzduchu byla 2,8 °C (normál -0,7 °C). Listopad byl srážkově normální. Srážkové úhrny byly regionálně velmi rozdílné. Nejvíce srážek spadlo v horských oblastech. Více srážek spadlo ve druhé polovině měsíce a jednalo se o srážky dešťové i sněhové. Sníh se v horských polohách udržel až do konce měsíce. Měsíční úhrn srážek byl 31 mm (69 % normálu). **Prosinec** byl teplotně normální. V první polovině měsíce průměrná denní teplota vzduchu kolísala okolo normálu. V polovině měsíce se výrazně oteplilo a průměrná teplota se držela nad normálem až do 25. prosince. Konec měsíce byl chladnější s teplotami slabě pod normálem nebo těsně nad ním. Průměrná měsíční teplota vzduchu byla 0,9 °C (normál +1,3 °C). Prosinec byl i srážkově normální. Srážkové úhrny byly regionálně velmi rozdílné. Nejvíce srážek spadlo ve dnech 6. a 22. prosince a jednalo se o srážky dešťové nebo sněhové. Měsíční úhrn srážek byl 35 mm (76 % normálu).

V roce 2024 dosáhla v ČR průměrná roční teplota 10,3 °C a o +2,0 °C tak přesáhla normál z let 1991 až 2020 (8,3 °C). Únor a březen byly i vůbec nejteplejšími měsíci v Česku od roku 1961. V únoru odchylka od normálu činila +6,1 °C a v březnu +3,8 °C. Teplotně normální byly až poslední dva měsíce roku listopad a prosinec. Roční úhrn srážek v ČR byl 777 mm, to představuje 113 % normálu z let 1991–2020, napršelo o 93 mm více. Srážkově nadnormální byly měsíce leden, únor a květen. Srážkově mimořádně nadnormální bylo září, kdy v ČR v úhrnu spadlo 179 mm srážek, což bylo 298 % normálu. Rok 2024 byl dosud nejteplejší na území ČR od roku 1961.

Leden 2025 byl teplotně nadnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu byla 0,4 °C a o 1,8 °C vyšší než normál. V prvních dvou dekádách měsíce se střídala chladnější a teplejší období. Nejnižší minimální denní teplota vzduchu -18,0 °C byla naměřena 14. ledna. Srážkově byl leden normální. Průměrný měsíční úhrn srážek 32 mm představuje 73 % normálu. **Únor** byl teplotně normální a srážkově silně podnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu -0,9 °C byla o 0,5 °C nižší než normál. Měsíční úhrn srážek 11 mm představuje 30 % normálu. Srážkové úhrny byly regionálně velmi rozdílné. Nejméně srážek spadlo v severovýchodní části republiky, a to zejména v krajích Pardubickém a Olomouckém, kde srážkové úhrny nedosáhly ani 20 % normálu. Únor byl 4. nejsušším od roku 1961. **Březen** byl teplotně nadnormální a srážkově normální. V prvních dnech měsíce se teplota pohybovala blízko hodnot normálu. Poté nastalo velmi teplé období od 5.–12. března s denními maximy teploty vzduchu přes 20 °C. Průměrná teplota vzduchu 5,1 °C byla o 1,9 °C vyšší než normál. V průměru spadlo 32 mm srážek (70 % srážkového normálu).

Duben byl teplotně nadnormální a srážkově normální. Průměrná teplota vzduchu 10,3 °C byla o 1,8 °C vyšší než normál. V průměru na našem území spadlo 31 mm srážek (79 % srážkového normálu). Většina srážek spadla ve druhé polovině měsíce. **Květen** byl teplotně podnormální a srážkově normální měsíc. Po většinu měsíce se teplota pohybovala pod hodnotou normálu. Teplejší období nastalo pouze ve dnech 1.–3. a 30.–31. května, kdy denní maxima teploty vzduchu vystoupila nad 25 °C. Průměrná teplota vzduchu 11,2 °C byla o -1,9 °C nižší než normál. V průměru spadlo 53 mm srážek (76 % srážkového normálu). Většina srážek spadla ve druhé polovině měsíce. V nejvyšších polohách hor byly zaznamenány srážky sněhové. **Červen** byl teplotně silně nadnormální a srážkově normální měsíc. Průměrná teplota vzduchu 18,1 °C byla o 1,6 °C vyšší než normál. Jednalo se tak o 6.–7. nejteplejší červen zaznamenaný na území ČR v období od roku 1961. V průměru spadlo 62 mm srážek (76 % srážkového normálu). V prvních dvou dekádách měsíce se střídala teplejší a chladnější období. Velmi teplá byla poslední dekáda měsíce s průměrnou teplotou výrazně nad hodnotou normálu. Nad tropických 30 °C se denní maxima teploty vzduchu tento měsíc dostala celkem ve 12 dnech. Většina srážek spadla v první polovině měsíce. V tomto měsíci byly časté bouřky.

Průměrná teplota vzduchu a průměrný úhrn srážek v ČR v období 7/2023–12/2025

Pramen: ČHMÚ

Výskyt chorob a škůdců v porostech obilnin v hospodářském roce 2024/25

Výrazný vliv na založení porostů a začátek vegetace ozimých obilnin mělo mimořádně suché a teplé počasí v průběhu září 2023. Na většině území se úhrny srážek pohybovaly jen mezi 10–30 % dlouhodobého průměru. Velmi teplé počasí pokračovalo i během celého října, kdy po celý měsíc teplotní maxima dosahovala letních hodnot a významnější srážky se na většině míst vyskytly až v poslední dekádě měsíce. Situace se změnila začátkem listopadu, kdy se objevily vydatnější srážky, které byly v nejvyšších horských polohách i sněhové. Od poloviny měsíce pak došlo k postupnému ochlazování a sněhové srážky se během poslední dekády posunuly do středních i nižších poloh. Na přelomu listopadu a prosince pak již panovalo typické zimní počasí. Minimální teploty v první dekádě prosince poklesly na -10 až -15 °C, maxima se pohybovala kolem bodu mrazu a na většině území napadlo 10–30 cm, v jižních Čechách až 50 cm sněhu. V polovině měsíce se však výrazně oteplilo, maxima se pohybovala kolem 5–10 °C, v závěru měsíce až 13 °C a s výjimkou horských poloh došlo k rychlému odtání sněhové pokrývky. Velmi teplé počasí pak s občasnými výkyvy vydrželo až do začátku nového roku. Srážkově byly celý listopad a prosinec mimořádně vlhké, a tak došlo k vyrovnání vláhového deficitu ze začátku podzimu.

K výraznému ochlazení a návratu zimního počasí došlo na konci první lednové dekády 2024. Minimální teploty postupně poklesly na -10 až -15 °C, ojediněle i na -20 °C a maxima se pohybovala pod bodem mrazu. Sněhové srážky se vyskytly na celém území. Zejména v nižších polohách nebyly místy příliš vydatné a došlo k vytvoření jen velmi slabé nebo nesouvislé sněhové pokrývky. Druhá polovina ledna byla ve znamení rychlého střídání teplých a chladnějších period a v závěru měsíce pak došlo k prudkému oteplení. Celý únor panovaly extrémně vysoké teploty, maxima dosahovala hodnot 12–15 °C a došlo k odtání sněhové pokrývky i ve vyšších polohách. Průměrná denní teplota byla v závislosti na lokalitě o 5,7–7,8 °C vyšší než dlouhodobý průměr. Celkově se jednalo o nejteplejší únor od roku 1961 a i srážkově byl měsíc vysoko nad dlouhodobým průměrem.

Velmi teplé jarní počasí pokračovalo v průběhu celého března a první poloviny dubna. Teplotní maxima dosahovala hodnot kolem 15 °C po celý březen a kolem 20 °C začátkem dubna. Koncem prvního dubnového týdne pak teploty dosáhly extrémních hodnot. Na řadě míst byly naměřeny letní hodnoty 25–27 °C, ve středních a jižních Čechách dokonce přesáhly tropických 30 °C. K prudkému ochlazení došlo v polovině měsíce, minimální teploty poklesly opakovaně na -4 až -7 °C, v důsledku toho došlo k silnému poškození citlivých plodin.

Začátkem května se opět oteplilo a postupně se přidaly srážky, které byly na většině území vydatné. Teplé a vlhké počasí pak pokračovalo po zbytek vegetace. Od druhé poloviny května se opakovaně vyskytovaly silné bouřky doprovázené přívalovými srážkami, kroupami a silným větrem, které vedly v řadě případů k poškození porostů a následné komplikaci při sklizni. Od poloviny června došlo i k nástupu tropických teplot.

Ozimé obilniny

Minimální úhrny srážek a vysoké teploty během měsíce září způsobily silné vyschnutí půdního profilu a na většině míst zkomplikovaly přípravu půdy pro ozimé obilniny. Důsledkem byly nejen problémy při setí, ale zejména pomalé a etapovité vzházení ozimých obilnin. Ke zlepšení došlo až po intenzivních srážkách začátkem listopadu. Přesto byla řada porostů před zimou velmi nevyrovnaná nebo mezerovitá. Během října a listopadu byly na řadě míst zjištěny škodlivé výskyty přenašečů viróz, **kříška polního** (*Psammotettix alienus*) a **mšic** (*Aphidoidea*). Vzhledem k nepříznivým podmínkám nebylo na některých lokalitách možné provést insekticidní ošetření v optimálním termínu a v několika porostech ozimých ječmenů byl zaznamenán střední až silný výskyt virových zakrslostí obilnin (BYDV, WDV).

Během zimy došlo ke střídání chladných a teplých period doprovázených odtáváním sněhové pokrývky. Na několika místech bylo pozorováno poškození konců listů obilnin mrazem, na další vývoj rostlin to však nemělo žádný negativní dopad. Teplé a vlhké počasí v únoru a březnu pak způsobilo velmi časný nástup jarní vegetace, celkově mělo na porosty pozitivní vliv. Začátkem jara došlo k vyrovnání porostů postižených suchem na začátku vegetace. Koncem dubna se po několik dní vyskytly silné mrazy

a v několika případech bylo pozorováno poškození konců listů. Zejména pak u raných odrůd obilnin bylo později během metání znatelné i poškození klasů dubnovými mrazy. Následné teplé a vlhké počasí během celé jarní vegetace mělo pozitivní vliv na vyšší výskyt houbových chorob. V průběhu jara byly na většině lokalit rovněž zaznamenány škodlivé výskyty škůdců, zejména **mšic** (*Aphidoidea*) a **kohoutků** (*Oulema* spp.), proti kterým byla v některých případech nutná i opakovaná aplikace insekticidů. Zejména ve střední a severní Moravě byl problémem zvýšený výskyt **hraboše polního** (*Microtus arvalis*).

Období od druhé poloviny května do konce vegetace pak bylo poznamenáno četnými intenzivními bouřkami doprovázenými přívalovými srážkami, kroupami a silným větrem, které měly často za následek silné poléhání, lámavost stébla pod klasem, případně přímé poškození klasů kroupami. Vysoká vlhkost později i místy zkomplikovala sklizeň.

Pšenice ozimá

Mimořádně teplé počasí během konce zimy a začátku jara mělo za následek velmi časný nástup listových chorob. Dominantní chorobou byla v uplynulém roce hnědá rzivost pšenice, ve vyšší míře se objevily i další listové choroby. Naproti tomu i přes příznivé vlhkostní podmínky byl výskyt klasových chorob poměrně nízký. Důvodem byl pravděpodobně nástup velmi vysokých teplot ve druhé polovině června.

První výskyty **padlí pšenice** (*Blumeria graminis*) byly v teplejších oblastech ojedinele pozorovány již koncem října a během listopadu. Na většině lokalit se však první kupky mycelia objevily až během března a v první polovině dubna. Celková intenzita napadení listové plochy dosahovala střední úrovně. V několika případech se během června padlí objevilo i v klasech ale intenzita napadení byla zpravidla nízká.

První symptomy **žluté rzivosti pšenice** (*Puccinia striiformis*) se v porostech objevily až ve druhé polovině dubna a začátkem května, pouze výjimečně již v únoru. Další rozvoj infekce pak probíhal rychle s maximální intenzitou během května. Na většině lokalit byly pozorovány velké rozdíly mezi odrůdami, kdy u náchylných genotypů došlo k poškození 50–75 % listové plochy. Celkově však byl výskyt nižší než v předchozím roce. V červnu se místy objevila žlutá rzivost i v klasech, bylo pozorováno i silné poškození u náchylných odrůd. Nejvýznamnější chorobou byla v roce 2024 **hnědá rzivost pšenice** (*Puccinia recondita*). První kupky urediospor byly v porostech pozorovány neobvykle brzy. V teplejších oblastech již během dubna, v ojedinělých případech dokonce již v únoru. K maximálnímu rozvoji pak došlo ve druhé polovině května a v červnu. Infekce měla charakter epidemického výskytu a u nejvíce náchylných odrůd místy způsobila i totální likvidaci listové plochy. Typické byly i velké rozdíly mezi odrůdami, které prokázaly úroveň odolnosti jednotlivých genotypů.

Další významnou chorobou byly v uplynulém roce **listové skvrnitosti** (feosferiová skvrnitost pšenice, *Stagonospora nodorum*, septoriová skvrnitost pšenice, *Septoria tritici*, pyrenoforová skvrnitost pšenice, *Drechslera tritici-repentis*). Rovněž u nich byl výskyt na řadě lokalit velmi časný. První skvrny se na listech často objevily již během února, ojedinele již v listopadu. K silnějšímu rozvoji infekce pak došlo během května a začátkem června. V řadě případů bylo zaznamenáno poškození listové plochy kolem 50 %.

Ve srovnání s listovými chorobami byl výskyt klasových chorob, a to **feosferiové skvrnitosti pšenice** (*Stagonospora nodorum*) i **ružovění klasů pšenice** (*Fusarium* spp.), poměrně nízký. První symptomy se v porostech objevily v první polovině června. Další rozvoj infekce už nebyl příliš intenzivní a maximální poškození nejvíce napadených odrůd se pohybovalo kolem 10–15 % infikovaných klasů. V důsledku převážně vlhkého počasí v první polovině vegetace se na řadě lokalit vyskytovala i **běloklasost** způsobená chorobami pat stébel (*Ramulispora herpotrichoides*, *Fusarium* spp., *Rhizoctonia* spp., *Gaeumannomyces graminis*). Napadení mělo většinou charakter slabého až středního výskytu, ale v ojedinělých případech bylo pozorována i silné poškození porostu.

Ječmen ozimý

První výskyt **padlí ječmene** (*Blumeria graminis*) byl v nejteplejších oblastech zaznamenán již v listopadu, většinou však až v průběhu března a dubna. Další rozvoj infekce nebyl příliš intenzivní a napadení tak mělo

charakter slabého až středního výskytu. Jen ojediněle bylo pozorováno poškození více než 50 % listové plochy u náchylných odrůd. Naproti tomu **hnědá rzivost ječmene** (*Puccinia hordei*) byla nejvýznamnější chorobou uplynulé sezony. Vzhledem k teplému počasí se první kupky urediospor v porostech objevily velmi brzy, většinou již koncem března a během dubna. Další rozvoj infekce byl velmi intenzivní a u náchylnějších odrůd často došlo i k totální likvidaci listové plochy.

První symptomy listových skvrnitostí, **sít'ovité skvrnitosti ječmene** (*Drechslera teres*) a **spály ječmene** (*Rhynchosporium secalis*) byly v řadě porostů pozorovány rovněž již na přelomu března a dubna. Intenzita dalšího rozvoje však nedosahovala úrovně hnědé rzivosti a napadení tak mělo většinou charakter slabého až středního výskytu. Jen výjimečně bylo zaznamenáno poškození více než 25 % listové plochy. V průběhu června se v několika porostech rovněž objevilo i **růžovění klasů ječmene** (*Fusarium* spp.). Podobně jako v případě ozimé pšenice byla intenzita napadení poměrně nízká, jen ojediněle bylo pozorováno až kolem 30 % poškozených klasů.

Žito ozimé a triticales ozimé

První kupky mycelia **padlí žita a triticales** (*Blumeria graminis*) byly ojediněle pozorovány již v listopadu, u většiny porostů však až během března a dubna. Celková intenzita napadení byla u žita poměrně nízká. Naproti tomu v případě triticales byl rozvoj infekce silnější a na většině lokalit bylo zaznamenáno střední nebo silné poškození listové plochy náchylných odrůd. Během června se padlí triticales objevilo i v klasech, k silnějšímu rozvoji však již nedošlo. Výskyt **hnědé rzivosti žita a triticales** (*Puccinia recondita*) byl velmi variabilní v závislosti na lokalitě. První kupky urediospor se v porostech objevily v dlouhém časovém úseku v průběhu dubna a května. Celková intenzita napadení měla většinou charakter středního výskytu. Na několika lokalitách bylo zaznamenáno poškození více než 50 % listové plochy u náchylnějších odrůd, vlivem infekce docházelo i k zasychání listů. Naproti tomu výskyt **žluté rzivosti** (*Puccinia striiformis*) byl poměrně nízký. V porostech se objevila v průběhu dubna až května. Výskyt byl většinou slabý, pouze v několika případech bylo pozorováno silné poškození listové plochy u několika náchylnějších odrůd triticales. V několika případech byla na přelomu června a července v porostech žita zjištěna i **černá rzivost trav** (*Puccinia graminis*), jednalo se jen o slabší poškození.

Velmi významnou chorobou byly v uplynulé sezoně **listové skvrnitosti žita a triticales** (septoriová listová skvrnitost žita/triticales, *Septoria secalis*, *S. tritici*, feosferiová skvrnitost žita/triticales, *Stagonospora nodorum*, spála žita/triticales, *Rhynchosporium secalis*). První skvrny se zejména u žita na listech objevily velmi brzy, často již během března nebo dokonce v únoru. Vlivem příznivých vláhových podmínek v květnu pak byl jejich rozvoj poměrně rychlý, kdy došlo ke střednímu až silnému poškození listové plochy. Naproti tomu výskyt **klasových chorob** (feosferiová skvrnitost žita/triticales, *Stagonospora nodorum*, růžovění klasů žita/triticales, *Fusarium* spp.) byl většinou nízký, na řadě lokalit nebyly pozorovány vůbec.

Jarní obilniny

Vzhledem k příznivým vláhovým podmínkám na začátku jara, proběhlo založení porostů a vzházení jarních obilnin zpravidla bez komplikací, pouze v několika případech vysoká vlhkost oddálila přípravu půdy. Na některých lokalitách se naopak projeví nízké úhrny srážek. Ochlazení v průběhu dubna zastihlo porosty, zejména jarní pšenice, ve fázi odnožování. Díky tomu byly zasažené porosty řidší, lokálně se projeví i půdní nevyrovnanosti. Další vývoj porostů již byl pozitivně ovlivněn vyššími teplotami a vydatnými srážkami během května a června.

Stejně jako u ozimých obilnin byl i u jařin zaznamenán škodlivý výskyt některých škůdců, zejména **kohoutků** (*Oulema* spp.) a **mšic** (*Aphidoidea*) s nutností opakované aplikace insekticidů. Zvláště na severní Moravě došlo rovněž k poškození porostů **hraboši**. Závěr vegetace pak byl poznamenán opakovanými silnými bouřkami a následným poléháním porostů a komplikacemi při sklizni.

Pšenice jarní

První výskyty **padlí pšenice** (*Blumeria graminis*) byly v porostech pozorovány většinou ve druhé polovině dubna. Celková intenzita napadení poté byla podobně jako u ozimé pšenice nízká až střední. Pouze na jižní Moravě byl zaznamenán i silný výskyt s poškozením více než 50 % listové plochy ve středních a horních listových patrech. Dominantní chorobou byla stejně jako u ozimé pšenice **hnědá rzivost pšenice** (*Puccinia recondita*). První kupky se na listech objevily na přelomu května a června. Další rozvoj infekce pak byl velmi rychlý a většinou došlo ke střednímu až silnému poškození listové plochy. Naproti tomu výskyt další, v předchozích letech významné choroby, **žluté rzivosti pšenice** (*Puccinia striiformis*) byl výrazně nižší. V porostech se začala rzivost objevovat během května. Většinou bylo zaznamenáno jen nízké až střední poškození listové plochy náchylných odrůd, následný výskyt v klasech byl zcela ojedinělý.

Listové skvrnitosti (feosferiová skvrnitost pšenice, *Stagonospora nodorum*, septoriová skvrnitost pšenice, *Septoria tritici*, pyrenoforová skvrnitost pšenice, *Drechslera tritici-repentis*) byly další významnou chorobou uplynulé sezony. První symptomy se na listech objevily během května. Infekce většinou dosáhla střední intenzity, v několika případech bylo zaznamenáno i poškození kolem 50 % listové plochy. Na konci května se v porostech objevily rovněž klasové choroby, **feosferiová skvrnitost pšenice** (*Stagonospora nodorum*) a **růžovění klasů pšenice** (*Fusarium* spp.), infekce však měla charakter jen slabého výskytu.

Ječmen jarní

První symptomy **padlí ječmene** (*Blumeria graminis*) se v teplejších oblastech objevily již během dubna. Následně došlo k rychlému rozvoji pouze na několika náchylných odrůdách, kde bylo zaznamenáno střední až silné poškození listové plochy, u ostatních odrůd se plně projevila rezistence. Stejně jako u ozimých ječmenů byla v uplynulé sezoně dominantní chorobou **hnědá rzivost ječmene** (*Puccinia hordei*). První kupky urediospor byly pozorovány většinou během května, infekce pak měla rychlý rozvoj. Na většině lokalit došlo k silnému poškození náchylnějších odrůd a v několika případech došlo i k totální likvidaci listové plochy.

Další významnou chorobou byla **sít'ovitá skvrnitost ječmene** (*Drechslera teres*). První skvrny se na listech objevily během května. Celkově mělo napadení většinou charakter středního výskytu, místy však bylo zaznamenáno i poškození listové plochy kolem 50 %. Naproti tomu výskyt **spály ječmene** (*Rhynchosporium secalis*) byl na většině lokalit minimální nebo se v porostech nevyskytla, jen ojediněle došlo k poškození kolem 15 % listové plochy. **Růžovění klasů ječmene** (*Fusarium* spp.) se u většiny porostů objevilo v průběhu června. Intenzita výskytu byla většinou slabá až střední, ojediněle bylo pozorováno až kolem 30 % napadených klasů.

Oves setý

Ve srovnání s ostatními obilninami byl u ovsy výskyt chorob o něco nižší. **Padlí ovsa** (*Blumeria graminis*) se v porostech objevilo poměrně pozdě, většinou až koncem května. Průběh infekce nebyl příliš intenzivní, převážně se jednalo o slabý až střední výskyt.

Dominantní chorobou ovsy byly v uplynulé sezoně **listové skvrnitosti** (feosferiová skvrnitost ovsy, *Stagonospora avenae*, hnědá skvrnitost ovsy, *Drechslera avenae*). První skvrny se objevily během května a června. V závislosti na lokalitě byl pozorován střední až silný výskyt. Ve druhé polovině června se místy objevila **rzivost ovsa** (*Puccinia coronata*), intenzita výskytu byla jen slabá až střední. Výjimečně byla, rovněž na konci vegetace, zjištěna **černá rzivost trav** (*Puccinia graminis*) se střední intenzitou napadení.

Kukuřice setá

Na řadě míst začalo setí kukuřice o 14 dní dříve, než je obvyklý termín, poté přišly přízemní jarní mrazíky, které některé porosty poškodily. Srážky byly rozloženy skoro během celé vegetace rovnoměrně. Negativně se na porostech projevily vydatné zářijové srážky, místy porosty polehly a zapříčinily značné ztráty na výnose. Variabilita výnosů byla značná, a to od 3 t/ha až po výnosy přes 10 t/ha s podprůměrnou sklizňovou vlhkostí pro období v druhé polovině října.

Celkově byl v roce 2024 zdravotní stav kukuřice dobrý. V porostech se objevovaly slabé až střední výskyty **obecné snětivosti kukuřice**. Poškození **zavíječem kukuřičným** (*Ostrinia nubilalis*) bylo díky vlhkostním podmínkám v květnu slabší. Na Moravě vlivem namnoženému zavíječi z předešlých let a díky nezvládnuté ochraně, lokálně škůdce způsoboval silné škody. Koncem září tak bylo možné v porostech pozorovat polámaná stébla a poškozené palice rostlin ve vysoké míře. V souvislosti s vysokými úhrny srážek v druhé polovině sezony a vyšší škodlivosti housenek zavíječe kukuřičného se na řadě míst objevilo také napadení palic **bělorůžovou hnilobou** (*Fusarium* spp.). Koncem června, a především v červenci, se začaly v porostech kukuřice objevovat dospělci **bázlivce kukuřičného** (*Diabrotica virgifera*), které pak především v oblastech jižní Moravy a jižních Čech způsobují díky monokulturnímu pěstování kukuřice pravidelné problémy.

Hodnocení kvality potravinářských obilovin ze sklizně roku 2024

Charakteristika vegetační sezony obilnin 2023/24

Podzim roku 2023, kdy byly zakládány porosty ozimé pšenice pro sklizeň 2024, byl charakterizován teplým (+3,5 °C oproti normálu let 1991–2020) a suchým (srážky na úrovni 30 % normálu) měsícem září a teplým (+2,9 °C), srážkově normálním (104 % normálu) měsícem říjnem. Měsíce listopad a prosinec byly srážkově velmi bohaté. Oba měsíce měly dvojnásobnou sumu srážek oproti normálu a oba byly i teplotně nadprůměrné (listopad +0,6 °C, prosinec +2,5 °C). Porosty ozimů vstupovaly do zimy na některých lokalitách přerostlé nebo nevyrovnané v důsledku sucha při podzimním setí. Vzhledem k dlouhému a teplému podzimnímu období mohlo dojít k namnožení některých druhů mšic a kříšů, vektorů virových chorob. V prosinci byly celodenní mrazy, ale také dostatečná vrstva sněhu a rostliny se otužovaly. V období okolo vánočních svátků došlo k významnému oteplení. Maximální teploty se dostaly nad 10 °C a průměrná denní teplota dosáhla i více jak 8 °C. Na některých místech docházelo v důsledku rychlého odtávání sněhu a současně vydatných dešťových srážek k přemokření pozemků a k poškození rostlin ozimů, zejména jejich kořenů.

Výrazně teplé dny byly i ve třetí dekádě měsíce ledna, a zejména pak v měsíci únoru 2024. Zatímco v lednu byla teplota vyšší oproti normálu o 0,9 °C, únor byl rekordně teplý s odchylkou +6,1 °C, stal se nejteplejším v historii měření. Oba měsíce měly nadnormální sumu srážek, leden 125 % a únor 154 %. Pokles teplot pod 0 °C byl méně častý. Kvůli deštům opakovaně docházelo na pozemcích v nižších oblastech k zaplavení vodou.

Zima 2023/24 byla nadprůměrně teplá a na srážky mimořádně bohatá. Mohl za to především extrémně teplý měsíc únor a srážkově nadprůměrný prosinec a únor. Přestože srážek za zimní období spadlo mnohem více, než je průměr, zásoby vody ve sněhu však byly podprůměrné. Zima 2023/24 byla historicky srážkově nejbohatší, v průměru spadlo 203 mm, což představuje 160 % normálu.

V měsíci březnu (+3,8 °C) i dubnu (+1,5 °C) byly teploty oproti normálu vyšší. Jednalo se o vůbec nejteplejší březen zaznamenaný na území ČR v období od roku 1961. Velké rozdíly v celkových srážkách byly v různých oblastech ČR, vydatnější srážky byly na Moravě. Celkově byla v březnu suma srážek pod normálem (59 %), v dubnu na úrovni normálu 95 %. Na většině ploch ječmenů byly v polovině března zaznamenány první výskyty chorob, lokálně byly detekovány škodlivé výskyty padlí a ve vyšší míře i hnědé skvrnitosti.

Duben byl jako celek teplotně nadnormální. V dubnu byl zaznamenán výrazný teplotní rozdíl mezi první mimořádně teplou a druhou velmi chladnou polovinou měsíce. Dne 1. dubna nastal první letní den a dne 7. dubna první tropický den. Jednalo se o nejčasnější záznam tropického dne v historii pozorování. V polovině měsíce se silně ochladilo a mrzlo téměř na celém území ČR. **Dubnové mrazy** tak přišly díky časnému nástupu jara již v období plné vegetace. Mrazy zasáhly ozimé obilniny ve fázi sloupkování, zpzdili vývoj plodin a mírně poškodili porosty. Obilniny mají vysokou kompenzační schopnost vůči mrazu, i přesto může dojít ke snížení výnosu v důsledku nižšího počtu zrn v klase a nižší HTZ (hmotnosti tisíce zrn), v závislosti na růstové fázi, ve které se nacházejí. V některých případech se také projevilo

napadení virózy. Poslední dny měsíce byly opět velmi teplé. Srážkově byl duben normální, úhrny byly však prostorově velmi nerovnoměrně rozděleny. Nejvíce srážek spadlo na západě a na východě republiky, nejméně pak ve středu republiky. V první polovině měsíce byly srážky pouze ve formě deště, v druhé polovině měsíce se vyskytovaly i srážky ve formě sněhu. Ke konci dubna se v porostech obilnin začal projevovat nedostatek srážek a nízké nasycení půdy vodou.

Měsíce květen a červen byly teplé, oba oproti normálu +1,4 °C a srážkově bohaté (131 resp. 107 % normálu). Srážky místy přicházely v podobě bouřek, což způsobilo místy polehnutí porostů. V červnu se často vykytovaly přívalové srážky, bouřky a kroupy. Vlhké počasí bylo příčinou napadení obilnin houbovými chorobami, listovými i klasovými. V druhé polovině května dominovaly v porostech ječmene rez ječná a hnědé skvrnitosti (síťovitá skvrnitost ječmene, méně spála ječmene). U citlivějších odrůd ječmene byly patrné výraznější projevy padlí travního. Zvýšený byl také tlak fuzarióz.

Sklizeň obilnin začala v tomto roce ve 25. týdnu (od 17. 6. 2024), stejně jako v letech minulých, v Jihomoravském kraji a také ve Zlínském kraji, tedy o týden dříve než v roce 2023. Počasí v červenci bylo již stabilní, s teplotami vyššími oproti normálu, nástup sklizně byl časný a díky suchému počasí sklizeň postupovala velmi rychlým tempem. Nicméně, extrémní letní teploty provázely časté bouřky s přívalovými srážkami, které v některých oblastech komplikovaly sklizeň. Srpen byl teplotně silně nadnormální. Jednalo se o 4. nejteplejší srpen zaznamenaný na území ČR v období od roku 1961. V polovině srpna byla sklizeň obilnin téměř u konce.

Hodnocení kvality potravinářských obilnin

V roce 2024 byla sledována kvalita potravinářské pšenice a potravinářského žita u sklizňových vzorků ve společnosti Agrotest fyto, s.r.o. Monitoring kvality sladovnické ječmene byl proveden ve Výzkumném ústavu pivovarském a sladařském. Hodnoty kvalitativních parametrů a podíly vyhovujících vzorků sledovaných obilnin sklizně 2024 byly srovnávány s výsledky 5 předcházejících let, tj. let 2019–2023.

Pšenice

Celkem bylo analyzováno 526 vzorků pšenice seté (520 ozimé, 6 jarní) sklizených v rozmezí od 26. 6. do 28. 8. 2024 se zastoupením celkem 82 odrůd. Z celého souboru bylo na kvalitu samostatně hodnoceno 461 vzorků pekárenských pšenic (odrůdy kategorie E, A, B). Z pekárenských pšenic bylo 201 (44 %) sklizeno v Čechách a 260 (56 %) na Moravě. Nepekárenské pšenice (65 vzorků odrůd kategorie C/C_K) byly kvalitativně hodnoceny jako samostatná skupina.

Požadavky na jakost pekárenské pšenice splnilo ve čtyřech hodnocených parametrech, tj. bez příměsí a nečistot, pro celou ČR 63 % vzorků, 52 % sklizených v Čechách a 72 % na Moravě. V roce 2023 byl podíl vyhovujících vzorků celkově výrazně nižší (35 %). V předchozích 5 letech podíl vyhovujících vzorků kolísal v rozsahu 35 % až 78 %.

Průměrná objemová hmotnost pšenice ze sklizně 2024 byla 78,6 kg/hl (vyhovělo 88 % vzorků). Číslo poklesu bylo v průměru 353 s (vyhovělo 99,8 % vzorků), obsah bílkovin (N-látky) byl 12,1 % (vyhovělo 75 % vzorků) a kvalita bílkovin (Zeleného test) činila v průměru 36 ml (vyhovělo 81 % vzorků). Ve srovnání s rokem 2023 byla kvalita sklizně 2024 lepší v objemové hmotnosti a čísle poklesu, srovnatelná v obsahu bílkovin i Zeleného testu. Ve srovnání s 5letým průměrem kvalitativních parametrů byla kvalita roku 2024 lepší v objemové hmotnosti a zejména v čísle poklesu a výrazně horší v obsahu bílkovin a Zeleného testu.

Přítomnost příměsí a nečistot nemusí významně snižovat pekárenskou kvalitu zrna, protože před mlýnským zpracováním pšenice prochází čištěním. Jelikož hodnocené vzorky byly odebírány nečištěné, odpovídá tomu i vyšší podíl příměsí a nečistot. Porostlá zrna se téměř nevyskytovala a všechny vzorky vyhověly (nejvyšší obsah 1,7 %).

Naopak výskyt fuzariózních zrn byl v roce 2024 vyšší. Více než 0,3 % fuzariózních zrn bylo zjištěno u 14 % vzorků, což je více než v předchozím roce (4 %). Vysoký výskyt za předchozích 5 let byl v roce 2020 (65 %).

Kvalita pšenice sklizně 2024 byla převážně na dobré úrovni. Na rozdíl od předešlého roku žně proběhly za příznivého průběhu počasí. Odrazilo se to zejména na výborných hodnotách čísla poklesu a také na dobré objemové hmotnosti. Celkově požadavky na jakost pekárenské pšenice splnilo ve čtyřech hodnocených parametrech (objemová hmotnost, číslo poklesu, obsah bílkovin a Zeleného test) pro celou ČR 63 % hodnocených vzorků, tj. nad průměrem předchozích 5 let, který je 58 %.

Výsledky hodnocení kvality pekárenské pšenice ze sklizně 2024

Ukazatel	Objemová hmotnost (kg/hl)	N-látky (%)	SEDI (ml)	Číslo poklesu (s)
Průměr	78,6	12,1	36	353
Medián	78,8	12,2	35	356
Min.	70,1	9,1	14	219
Max.	84,4	17,6	71	446
Vyhovuje (%)	87,9	74,8	80,9	99,8
Nevyhovuje (%)	12,1	25,2	19,1	0,2

Pramen: Agrotest fyto

Průměrné hodnoty kvality pšenice a procentický podíl vzorků vyhovující hodnotám jakostních ukazatelů pro pekárenskou pšenici v období let 2018–2024

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Objemová hmotnost (kg/hl)	80,1	77,8	77,2	77,9	79,6	78,1	78,6
N-látky (%)	13,5	14,0	13,0	12,7	13,0	12,0	12,1
SEDI (ml)	45	45	42	42	41	35	36
Číslo poklesu (s)	329	346	300	280	322	274	353
Objemová hmotnost nejméně 76,0 kg/hl (%)	95	69	66	76	93	73	88
N-látky nejméně 11,5 % (%)	94	96	91	87	89	64	75
SEDI nejméně 30 ml (%)	90	92	90	93	89	73	81
Číslo poklesu nejméně 220 s (%)	97	96	88	82	97	74	100

Pramen: Agrotest fyto

Žito

Celkem bylo analyzováno 32 vzorků žita, odrůdová skladba čítala 12 odrůd. Požadavky ČSN 461100-4 (2001) splnilo ve třech sledovaných parametrech současně (objemová hmotnost, číslo poklesu, celkový obsah příměsí a nečistot) 94 % vzorků žita. Bez hodnocení příměsí a nečistot pak normě vyhovělo 97 % vzorků. Žitné zrno sklizené v roce 2024 mělo vyhovující kvalitu.

V rámci celé ČR 97 % vzorků žita splnilo požadavek na objemovou hmotnost. Průměrná hodnota byla 75,1 kg/hl, což je srovnatelné s předchozím rokem (75,3 kg/hl) a také na úrovni 5letého průměru (75,2 kg/hl). Číslo poklesu splnilo 100 % vzorků, kdy průměrná hodnota byla 271 s, tj. podstatně více než v předchozím roce 2023 postíženém deští (153 s, vyhovělo 47 % vzorků) a nad průměrem 5 let (206 s).

V celkovém obsahu příměsí a nečistot vyhovělo 94 % vzorků, což ukazuje, že zrno většinou nebylo významně znečištěno. Nevhovující podíl porostlých zrn nebyl zjištěn (max. obsah 0,1 %).

Kvalita sklizeného žita byla velmi dobrá. Požadavky na jakost žita splnilo ve sledovaných parametrech objemová hmotnost a číslo poklesu 97 % vzorků. Celkový podíl vzorků žita vyhovujících požadavkům na pekárenské zpracování byl ve srovnání s výsledky předcházejících 5 let nadprůměrný. Vlhčí počasí, které panovalo v průběhu vegetace, se projevilo častější přítomností sklerocií námele. Výsledky sledování námele v roce 2024 potvrzují, že námela je v našich podmínkách běžným kontaminantem žita, zatímco v pšenici je jeho výskyt sporadický. Ve sklizni 2024 byla sklerocia námele zjištěna u 28 % vzorků žita.

Výsledky hodnocení kvality žita ze sklizně roku 2023 a 2024

Ukazatel	Sklizeň 2023		Sklizeň 2024	
	Objemová hmotnost (kg/hl)	Číslo poklesu (s)	Objemová hmotnost (kg/hl)	Číslo poklesu (s)
Průměr	75,3	153	75,1	271
Medián	75,0	117	74,8	273
Min.	69,6	62	69,1	169
Max.	81,3	321	80,1	352
Vyhovuje (%)	97,1	47,1	96,9	100
Nevyhovuje (%)	2,9	52,9	3,1	0

Pramen: Agrotest fyto

Průměrné hodnoty kvality žita a procentický podíl vzorků vyhovujících hodnotám jakostních ukazatelů pro žito určené k mlýnskému zpracování v období let 2018–2024

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Objemová hmotnost (kg/hl)	77,0	76,3	74,0	74,5	76,1	75,3	75,1
Číslo poklesu (s)	216	242	216	177	244	153	271
Objemová hmotnost nejméně 70,0 kg/hl (%)	100	100	86	100	100	97	97
Číslo poklesu nejméně 120 s (%)	96	98	91	80	100	47	100

Pramen: Agrotest fyto

Souhrnný podíl vyhovujících vzorků pšenice a žita ve sklizních 2018–2024

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Pšenice (OH, N-látky, SEDI, ČP) v %	80	63	55	60	78	35	63
Žito (OH, ČP) v %	96	98	84	80	100	47	97

Pramen: Agrotest fyto

Sklerocia námele v obilovinách

Hodnoty obsahu sklerocií námele byly hodnoceny podle Nařízení Komise (EU) 2023/915 v platném znění. U pšenice je limit pro maximální obsah 0,2 g/kg, tj. 0,02 %, u žita 0,5 g/kg (0,05 %). Přísnější limit ve výši 0,2 g/kg bude u žita platit od 1. 7. 2025.

Ve vzorcích pšenice byla zjištěna sklerocia námele u jednoho vzorku z analyzovaných 526. Hodnota obsahu sklerocií u tohoto vzorku byla velmi vysoká (38,0 g/kg), limit pro pšenici (0,2 g/kg) byl tak mnohonásobně překročen.

Ve vzorcích žita byla sklerocia námele zjištěna u 9 vzorků z hodnocených 32, tj. 28 % vzorků. Obsah se pohyboval mezi 0,2–1,9 g/kg, z toho ve čtyřech (12,5 %) vzorcích byl obsah sklerocií vyšší než dosud platný limit pro žito (nejvýše 0,5 g/kg). Výskyt sklerocií námele v žitě byl meziročně vyšší, sklerocia byla zjištěna u 18 % vzorků, obsah nepřesáhl u žádného vzorku 0,5 g/kg. Námel v žitě byl zjištěn ve všech sledovaných letech od roku 2019, podíl vzorků žita obsahujících námel se pohyboval od 13 % (2019) do 44 % (2020), v průměru pro všechny roky tj. 25 %.

Obsah sklerocií námele ve vzorcích žita v období let 2018–2024

Ukazatel / Rok sklizně	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hodnoceno vzorků	45	48	43	41	32	34	32
Podíl vzorků žita obsahujících sklerocia námele (%)	7	13	44	24	28	18	28
Podíl vzorků žita obsahujících více sklerocií než 0,5 g/kg (%)	4	13	23	12	19	0	13

Ukazatel / Rok sklizně	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podíl vzorků žita obsahující více sklerocií než 0,2 g/kg (%)	-	-	40	17	25	3	25
Průměrný obsah sklerocií (g/kg)	2,1	1,8	1,9	1,4	0,8	0,2	0,7
Maximální hodnota (g/kg)	5,2	2,0	8,5	10,8	1,8	0,4	1,9

Pramen: Agrotest fyto

Ječmen

Pro hodnocení kvality ječmene bylo z 250 (16 jarních a 6 ozimých odrůd) sklizených vzorků v rozmezí od 19. 6. do 21. 8. 2024 analyzováno 239 vzorků jarního ječmene. Z hodnoceného souboru jarního ječmene bylo 88 % vzorků odrůd doporučených pro výrobu piva s CHZO „České pivo“ (Chráněné zeměpisné označení).

Průměrná hodnota přepadu na síť 2,5 mm byla 89,2 % v rozsahu od 56,8 do 99,7 %. Požadavkům normy na hodnotu přepadu (min. 85 %) nevyhovělo 23 % vzorků. Zrnové příměsi sladařsky nevyužitelné (ZPSN) zahrnují zrna ječmene, které jsou z hlediska sladařského znehodnocena a s velkou pravděpodobností nevyklíčí. U analyzovaných vzorků byl zjištěn průměrný obsah ZPSN 1,2 % a požadavku normy (max. 3 %) nevyhovělo 3 % vzorků. U ZPSN tvořily největší podíl zlomky zrn.

Do kategorie zrnové příměsi částečně sladařsky využitelné (ZPCSV) patří vady a poškození, které zrno ječmene nezbavují schopnosti klíčit, ale mohou způsobovat problémy při sladování. Těchto zrnových příměsí bylo zjištěno 4,0 % a požadavkům normy (max. 6 %) nevyhovělo 17 % vzorků. Největší podíl zaznamenala zrna se zahnědlou špičkou, zrna bez pluch (nahá) a zrna s osinou.

Průměrná vlhkost zrna ječmene byla příznivá a dosáhla průměrné hodnoty 11,4 %, požadavku normy vyhověly všechny vzorky. Průměrná klíčivost zrna ječmene dosáhla hodnoty 98,7 % a požadavkům na minimální klíčivost (min. 96 %) nevyhovělo 1 % vzorků.

Pro identifikaci možné skryté porostlosti bylo provedeno stanovení čísla poklesu, tzv. pádové číslo. Průměrná hodnota čísla poklesu byla 302 s v rozsahu hodnot od 102 do 372 s. Průměrný obsah dusíkatých látek byl 10,2 % a požadovanému rozsahu normy 10–12 % obsahu dusíkatých látek nevyhovělo 48 % vzorků. Až 47 % vzorků bylo s obsahem dusíkatých látek nižším než 10 %. Průměrný obsah škrobu byl 64,5 % při rozsahu 59,8 % až 68,1 %.

Kvalita této sklizně byla ovlivněna několika důležitými faktory. Jedním z nejvýraznějších rysů byl nízký obsah dusíkatých látek v zrně, který v průměru dosahoval 10,2 % (rozmezí 8,0–13,8 %). Obsah dusíkatých látek v zrně ječmene a objemová hmotnost vykazovaly lokální rozdíly. Bylo pozitivní, že ječmen byl většinou sklizen ve fyziologicky i biologicky nepoškozeném stavu, což naznačovalo jeho dobrou zdravotní kondici. Obsah vlhkosti byl nízký, čímž byla zajištěna dlouhodobá skladovatelnost a snížení rizika výskytu skladištních plísní. Sklizeň se také vyznačovala vysokým průměrným číslem poklesu, což je důležitý ukazatel pro zpracování zrna během sladování. Zrno si při optimálních podmínkách skladování udrží vysokou klíčivost po dlouhou dobu. Dalším pozitivním znakem sklizně 2024 byl nízký podíl zrnových příměsí sladařsky nevyužitelných, který byl nejnižší od roku 2018. Nejčastěji se vyskytovaly zlomky zrn, které mohou snižovat výtěžnost sladu, avšak jejich podíl byl zanedbatelný. U zrnových příměsí částečně sladařsky využitelných dominovala zrna se zahnědlou špičkou, zrna bez pluch a zrna s osinou, které mají na kvalitu sladu jen mírný dopad. Kvalita zrna byla napříč pěstitelskými oblastmi relativně vyrovnaná.

Normě ČSN ve všech parametrech vyhovělo 67 vzorků ječmene (28 %). Navzdory nízkému obsahu dusíku byla úroda ječmene hodnocena pozitivně s dobrým výhledem na využití ve sladařském průmyslu.

Průměrné hodnoty kvality ječmene v období let 2018–2024

Ukazatel (v %)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vlhkost	11,9	12,6	12,6	12,9	11,8	11,4	11,4
Přepad	92,1	83,5	85,2	90,6	92,2	87,2	88,8
ZPSN	2,5	1,9	1,8	1,6	1,8	1,5	1,2
ZPSCV	6,1	3,7	9,0	4,9	5,8	3,8	4,3
N-látky	12,5	11,4	11,6	10,9	11,3	10,5	10,2
Klíčivost	98,6	98,5	98,2	98,2	98,2	98,3	98,7

Pramen: VÚPS

Poznámka: ZPSN – zrnové příměsi sladařsky nevyužitelné (zrna mechanicky poškozená, zrna fyziologicky poškozená, zrna tepelně poškozená, zrna biologicky poškozená, zlomky zrn, zrna zelená), ZPSCV – zrnové příměsi sladařsky částečně využitelné (zrna bez pluch, zrna se zahnědlými špičkami, zrna s osinou).

Hodnocení výskytu fuzariových mykotoxinů v obilovinách

Základem legislativy týkající se regulace kontaminujících látek v potravinách je Nařízení rady (EHS) č. 315/93 ze dne 8. února 1993, kterým se stanoví postupy Společenství pro kontrolu kontaminujících látek v potravinách. Všechny ostatní předpisy týkající se kontaminujících látek jsou přijímány v souladu s tímto nařízením.

V roce 2024 došlo k několika změnám nařízení komise (EU) 2023/915 ze dne 25. dubna 2023 o maximálních limitech některých kontaminujících látek v potravinách a o zrušení nařízení (ES) č. 1881/2006. Hlavní změny týkající se mykotoxinů: Nařízení Komise (EU) 2024/1022 ze dne 8. 4. 2024, kterým se mění nařízení (EU) 2023/915, pokud jde o maximální limity deoxynivalenolu (DON) v potravinách. Limit se zpřísnil pro maximální obsah DON z 1250 na 1000 µg/kg. Nařízení Komise (EU) 2024/1038 ze dne 9. 4. 2024, kterým se mění nařízení (EU) 2023/915, pokud jde o maximální limity toxinů T-2 a HT-2 v potravinách. Nařízení Komise (EU) 2024/1808 ze dne 1. 7. 2024, kterým se mění nařízení (EU) 2023/915, pokud jde o datum použitelnosti nižších maximálních limitů námelových sklerocií a námelových alkaloidů v potravinách. Pro obsah námelových sklerocií v nezpracovaných obilovinách platí limit pro maximální obsah 0,2 g/kg. Pro žito platí zatím méně přísný limit (0,5 g/kg), od 1. 7. 2025 bude i u žita platit 0,2 g/kg.

Výskyt fuzariových mykotoxinů i námele v obilovinách podléhají značné ročníkové variabilitě. Výskyt mykotoxinů je podporován vlhkým počasím v období kvetení obilnin. Různé odrůdy obilnin jsou vůči napadení patogeny *Fusarium* spp. různě citlivé, žádná z odrůd však není zcela odolná. Napadení klasů patogeny *Fusarium* spp. a následnou kontaminaci zrna mykotoxiny podporuje hostitelská předplodina, zejména kukuřice, dále bezorebné zpracování půdy, polehlost, zaplevelenost, přehustěný porost, nedostatky ve výživě rostlin a obecně horší kondice porostu.

Obsah mykotoxinů v pšenici, žitě, ječmeni a kukuřici

Maximální přípustné limity podle nařízení komise (EU) 2023/915 jsou 1000 µg/kg pro DON a 100 µg/kg pro ZEA u pšenice, ječmene a žita. Dále 1500 µg/kg pro DON, 350 µg/kg pro ZEA a 4000 µg/kg pro sumu fumonisinů B1 a B2 u kukuřice. U kukuřice bylo hodnocení provedeno také podle národní legislativy, a to ČSN 46 1100-8, kdy u kukuřice potravinářské pro mlýnské zpracování se požaduje maximální obsah DON ve výši 750 µg/kg.

Ze souboru všech analyzovaných vzorků obilovin na jakost bylo vybráno pro stanovení mykotoxinů na obsah DON a ZEA 100 vzorků pšenice, 60 vzorků ječmene, 10 vzorků žita a 21 vzorků zrna kukuřice, u kterého byl stanoven ještě obsah FUMO (fumonisinů B1 a B2).

Podíl vzorků **pšenice** kontaminované mykotoxinem DON ze sklizně 2024 byl 61 %, což je výrazně více než v roce 2023 (14 %). Podíl kontaminovaných vzorků pšenice ve srovnání s 5letým průměrem (43 %) byl vyšší, jednalo se o druhou nejvyšší hodnotu po roce 2020. Podíl vzorků pšenice s nadlimitním

obsahem DON byl 3 %. Nejvyšší úroveň kontaminace DON byla v pšenici sklizené po předplodině kukuřici. Podíl vzorků pšenice kontaminovaných ZEA byl ve sledovaném roce 11 %, v roce 2023 to bylo 6 %. Průměrně byl v předcházejících 5 letech podíl vzorků kontaminovaných ZEA 12 %.

Podíl vzorků **ječmene** kontaminovaných mykotoxinem DON ze sklizně 2024 byl 50 %, což je více než v roce předešlém (10 %) a nad průměrem 5 předcházejících let. Hodnoty obsahu jsou však poměrně nízké, limitu pro potravinářské obiloviny (max. 1000 µg/kg) vyhověly všechny vzorky ječmene. V předcházejících 5 letech byl průměrný podíl 32 %. Limit za sledované 5leté období překročil pouze jeden vzorek, a to v roce 2020, který měl hodnotu DON 3206 µg/kg. ZEA byl v roce 2024 zjištěn pouze u jednoho vzorku, tj. podíl 2 %, hodnota byla nízká (5 µg/kg). V předešlém roce 2023 nebyl ZEA zjištěn u žádného vzorku ječmene. Nadlimitní obsah ZEA (nad 100 µg/kg) byl v hodnocené řadě let zjištěn pouze v roce 2020, a to u jednoho vzorku.

U **žita** byl DON zjištěn u 70 % analyzovaných vzorků a ZEA zjištěn nebyl u žádného vzorku. Limitu pro potravinářské obiloviny vyhověly všechny vzorky, maximální zjištěná hodnota DON byla 45 µg/kg. Podíl vzorků žita kontaminovaných mykotoxinem DON byla v roce 2024 přibližně na úrovni roku 2023 (80 %), ZEA byl v roce 2023 zjištěn u jednoho vzorku. Absolutní hodnoty obsahu mykotoxinů v žitě jsou obvykle velmi nízké. Ve srovnání 5 let se podíl vzorků žita kontaminovaných mykotoxinem DON pohyboval v průměru 54 %. Podíl vzorků žita kontaminovaných ZEA byl v 5 letech s průměrem 32 %. Žádný vzorek žita v tomto období nepřesáhl limit pro potravinářské obiloviny.

Vzorky zrna **kukuřice** byly analyzované na obsah DON, ZEA a fumonisinů B1 a B2. DON byl zjištěn u všech 21 analyzovaných vzorků. Potravinářskému limitu podle nařízení Komise (EU) 2023/915 (max. 1500 µg/kg) vyhověly všechny vzorky. Obsahu DON podle ČSN 46 1100-8 (max. 750 µg/kg) vyhovělo 20, tj. 95 % vzorků. V předcházejících 5 letech byl průměrný podíl vzorků kukuřice kontaminovaných mykotoxinem DON 99 %. Podíl nadlimitních vzorků byl nejvyšší v roce 2020 (28 %), v roce 2021 a 2024 nebyl zjištěn žádný takový vzorek.

Mykotoxin ZEA byl ve sklizni 2024 zjištěn u 38 % vzorků kukuřice. Potravinářskému limitu podle nařízení Komise max. 350 µg/kg vyhověly všechny vzorky, ČSN 46 1100-8 limit pro obsah ZEA neuvádí. Průměr 5 let u ZEA byl 78 %. Nejvíce to bylo v roce 2020 (100 %), kdy maximální zjištěná hodnota byla 1311 µg/kg a limit 350 µg/kg přesáhla více než polovina analyzovaných vzorků. Dosud nejnižší úroveň kontaminace mykotoxinem ZEA byla zjištěna v roce 2024.

Fumonisinů byly v roce 2024 zjištěny u 48 % vzorků, ve srovnání s průměrem 5 let, který je 55 % se jedná o mírně podprůměrnou úroveň kontaminace. Nařízení Komise (suma fumonisinů B1 a B2 max. 4000 µg/kg) vyhověly všechny vzorky kukuřice, nejvyšší zjištěná hodnota byla 992 µg/kg. ČSN 46 1100-8 limit pro obsah fumonisinů neuvádí, platí tedy limit podle Nařízení Komise.

Obsah deoxynivalenolu (DON), zearalenonu (ZEA), fumonisinů (FUMO B1 a B2) v pšenici, žitu, ječmeni a kukuřici sklizené v roce 2024

Ukazatel	Pšenice		Žito		Ječmen		Kukuřice		
	DON	ZEA	DON	ZEA	DON	ZEA	DON	ZEA	FUMO
Průměr (µg/kg)	267	14	29	<2	105	5	222	30	295
Min. (µg/kg)	<20	<2	<20	<2	<20	<2	22	<2	<50
Max. (µg/kg)	5 034	179	45	<2	492	5	1 386	88	992
Podíl pozitivních vzorků ¹⁾ (%)	61	11	70	0	50	2	100	38	48
Podíl nadlimitních vzorků ²⁾ (%)	3	1	0	0	0	0	0	0	0

Pramen: Agrotest fyto

Poznámka: Průměr z pozitivních vzorků. ¹⁾ s obsahem DON ≥ 20 µg/kg, ZEA ≥ 2 µg/kg a FUMO ≥ 50 µg/kg, ²⁾ DON > 1000 µg/kg, u kukuřice DON > 1500 µg/kg, ZEA > 100 µg/kg, u kukuřice ZEA > 350 µg/kg, FUMO > 4000 µg/kg.

Úroveň kontaminace pšenice fuzariovými mykotoxiny byla v roce 2024 ve srovnání s rokem předešlým vyšší a byla tak druhá nejvyšší po roce 2020. Limit pro obsah DON přesáhly 3 % vzorků pšenice, obsah ZEA vyšší než limit, mělo 1 % vzorků. Také u ječmene byl obsah mykotoxinů meziročně vyšší, limity však splnily všechny analyzované vzorky. U žita byla kontaminace mykotoxiny na nízké úrovni. Přítomnost mykotoxinu DON byla potvrzena ve všech vzorcích kukuřice ze sklizně 2024, hodnoty však nepřesáhly limit pro potravinářskou kukuřici a jsou nejnižší od roku 2019. Také výskyt ZEA a fumonisinů byla v kukuřici nižší než v předcházejících letech, limity nebyly překročeny.

Cenový vývoj u komodity obilovin

Vývoj cen obilovin na tuzemském trhu se zpravidla odvíjí, s určitým zpožděním, od vývoje cen na světovém, potažmo evropském trhu. Cenový vývoj jednotlivých druhů obilovin byl v posledních letech značně rozkolísán, byl výrazně ovlivňován dosaženou výší produkce obilovin v ČR, ale také v zahraničí. Současný charakter trhu se zcela zákonitě promítl do cenového vývoje. Předpokládalo se, že posklizňový cenový vývoj v ČR bude reagovat jak na situaci na našem vnitřním trhu, tak především na vývoji cen v zahraničí, na světových burzách. Ceny obilovin v průběhu hospodářského roku 2024/25 vykazovaly značnou volatilitu ve vztahu k měnícím se podmínkám sklizně, k počasí a geopolitickým událostem.

S ohledem na celkovou situaci ve světě a pokračující válce na Ukrajině se nadále očekávalo, že cenový vývoj většiny potravinářských i krmných obilovin bude mít spíše stoupající trend vzhledem k nejistotě na trhu s obilovinami. To se však v následujícím HR 2023/24 a HR 2024/25 nepotvrdilo a CZV tak postupně začaly klesat anebo stagnovaly.

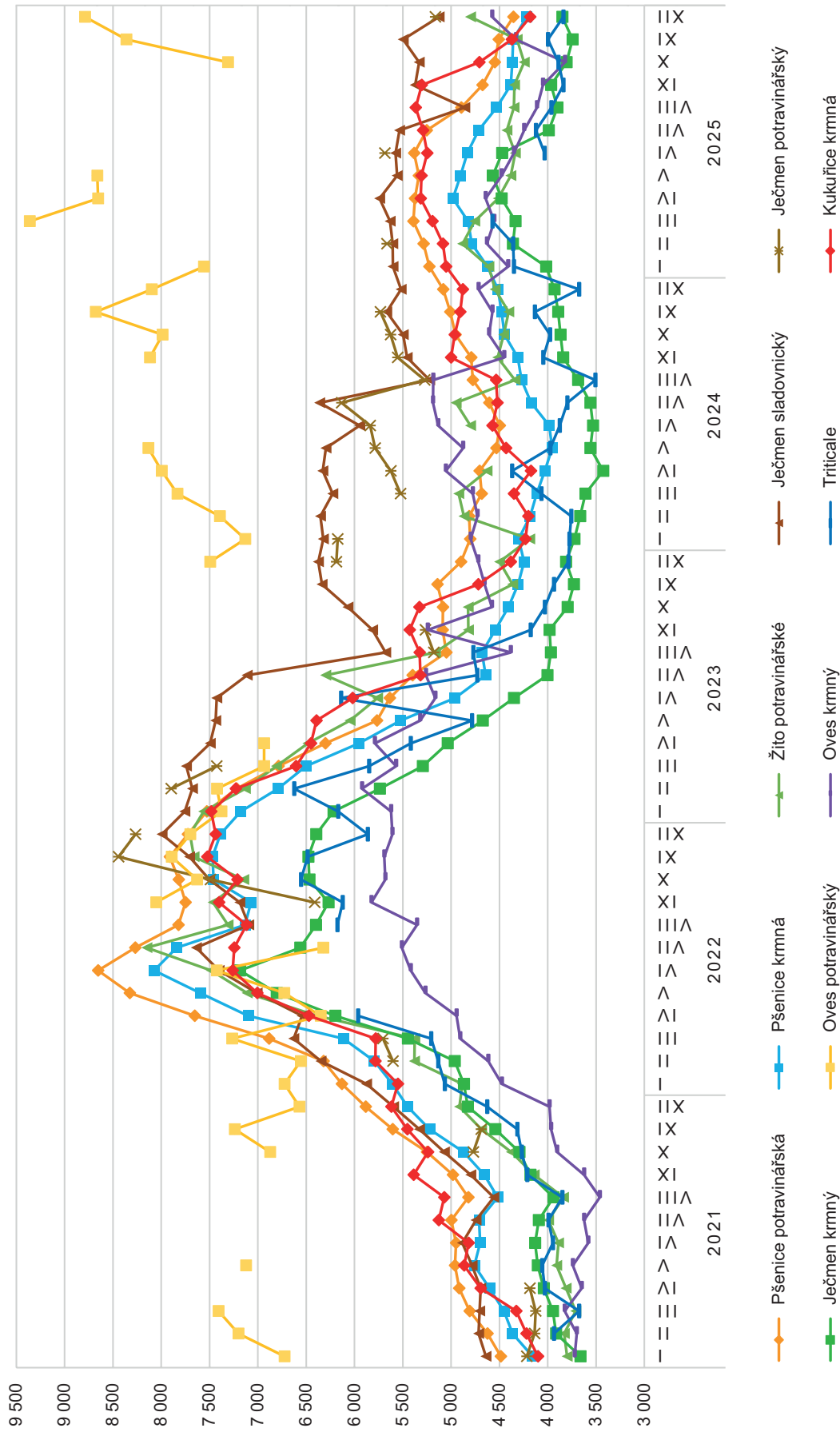
Ceny zemědělských výrobců u obilovin na počátku válečného konfliktu stoupaly, postupně docházelo k jejich poklesu, dlouhodobě jsou ceny u většiny obilovin pod úrovní ceny před invazí. V HR 2024/25 CZV zaznamenávaly u některých obilovin mírný růst, výkupní ceny však nepokryly přes stále vysoké ceny zemědělských vstupů náklady zemědělců.

Ceny všech zemědělských výrobců byly v průměru za celý rok 2024 meziročně nižší o 5,9 %, pro porovnání v roce 2023 s předchozím rokem byly nižší o 6,0 %. Ceny v rostlinné výrobě se snížily o 9,1 % a v živočišné výrobě o 1,5 %. Snížení cen u rostlinných komodit v průběhu roku 2024 ovlivnil především meziroční pokles cen obilovin o 18,6 %.

V roce 2024 došlo k meziročnímu poklesu cen u všech sledovaných obilovin, vyjma ovsa potravinářské kvality (+7,5 %). Nejvýrazněji klesly roční ceny krmné kukuřice, a to o 22,5 %, dále u triticales o 22,3 %, krmné pšenice o 20,4 % a krmného žita o 19,2 %. Ceny krmného ječmene se snížily o 18,9 % a pšenice potravinářské o 18,1 %, u ječmene sladovnického o 14,1 %.

Od začátku roku 2025 došlo k pozvolnému nárůstu některých cen obilovin, v polovině roku však dochází k jejich dalšímu postupnému snižování. Ve srovnání s rokem 2024 byla CZV v roce 2025 vyšší zejména u ječmene krmného o 11,7 %, kukuřice o 10,3 % a krmné pšenice o 9,4 %. Naopak výrazný pokles ročních cen byl zaznamenán u krmného ovsa o 10,1 % a sladovnického ječmene 8,1 %.

Vývoj průměrných měsíčních CZV obilovin v ČR v letech 2021–2025

Pramen: ČSÚ

Poznámka: CZV v Kč/t jsou bez DPH, u některých komodit v daném měsíci data nejsou k dispozici.

Zahraniční obchod ČR s obilovinami celkem

Česká republika je zemí s tradičním přebytkem obilovin, i sklizeň roku 2024 měla poměrně dobrý výsledek celkové produkce obilovin. Produkce obilovin tak bez problémů pokrývá domácí spotřebu a umožňuje dostatečný vývoz této komodity do zahraničí. Ročně se z ČR na zahraniční trhy (zejména do EU) vyveze cca 3 mil. tun obilovin. Hlavní podíl na vývozu zaujímá pšenice cca s 2,3 mil. tun. Vývoz obilovin z ČR je směřován především do sousedních států.

Situace na trhu se po narušení evropského trhu v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině, který výrazně zasáhl i český trh pomalu začala zlepšovat, navracet k době před invazí, a stabilizovat. Po problémech s odbytem, kdy byl evropský trh přesycen, a oproti běžnému stavu značně poklesl vývoz obilovin do sousedních zemí i z ČR, bude celková úroveň vývozu i nadále silně ovlivněna aktuální cenovou úrovní obilovin v zahraničí.

Podstatná část dovozu se uskutečňuje v rámci vnitrounijního obchodu, zejména dovážíme obilné komodity z Polska, Slovenska, Rakouska a Německa. V HR 2024/25 se do ČR dovezlo celkem zrna obilovin 354 799 tun. Celková hodnota všech dovezených obilovin činila 3 179 mil. Kč. Nejvíce se dovezlo kukuřice, a to 249,2 tis. tun ve výši za 2,36 mld. Kč, dále pšenice 58,2 tis. tun v hodnotě za 383,8 mil. Kč a ječmene 37,1 tis. tun v hodnotě za 272,1 mil. Kč.

Ze zpracovaných obilovin se nejvíce dovezlo do ČR pšeničné mouky, a to 100,7 tis. tun v celkové hodnotě za 1,1 mld. Kč, zrna z ova drčená a ve vločkách 13,5 tis. tun v hodnotě za 249,6 mil. Kč a krupice a krupičky z kukuřice 8,1 tis. tun v hodnotě 93,7 mil. Kč. Dále 20,3 tis. tun ječmenného sladu v hodnotě za 270,8 mil. Kč a 25,1 tis. tun kukuřičného a 19,4 tis. tun pšeničného škrobu.

V tomto HR se z ČR vyvezlo celkem 3 060,3 tis. tun obilovin. Celková hodnota vývozu všech obilovin činila 16,9 mld. Kč. Většina vývozu obilovin z ČR (99 %) se uskutečnila v rámci obchodní výměny EU. Především jsme vyvezli obiloviny k našim sousedům, přičemž hlavní vyvezenou komoditou v roce 2024 byla pšenice ve výši 2 298,1 tis. tun a v hodnotě za 12,7 mld. Kč. Dále se vyvezl ječmen ve výši 360,6 tis. tun v hodnotě téměř 1,9 mld. Kč a kukuřice 298,9 tis. tun v hodnotě za 1,7 mld. Kč.

Ze zpracovaných obilovin se nejvíce vyvezlo z ČR pšeničné mouky ve výši 63,1 tis. tun a v hodnotě za 706,4 mil. Kč, upravených pšeničných zrn 22,6 tis. tun v hodnotě za 120,5 mil. Kč a zrna z ova drčená a ve vločkách 13,1 tis. tun v hodnotě 282,7 mil. Kč. Dále 164,0 tis. tun ječmenného sladu v hodnotě 2,2 mld. Kč.

Zahraniční obchod s obilovinami, pšenicí a pšeničnou moukou

Hospodářský rok	DOVOZ (tis. t)			VÝVOZ (tis. t)		
	Obilovin celkem	Pšenice a souřeže	Pšeničné mouky	Obilovin celkem	Pšenice a souřeže	Pšeničné mouky
2020/21	285,1	63,7	72,7	3 405,8	2 296,1	47,9
2021/22	283,4	57,2	79,5	3 227,6	2 236,1	37,1
2022/23	377,3	67,1	82,9	3 168,9	2 375,0	38,5
2023/24	465,1	159,0	94,7	3 660,7	2 854,1	37,5
2024/25	354,8	58,2	100,7	3 062,2	2 299,9	63,1
2025/26*	142,1	29,1	45,0	1 031,0	745,9	21,0

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Obiloviny celkem kromě rýže.

Zahraniční obchod obilovin celkem za kalendářní rok

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dovoz (t)	211 767	255 476	304 617	424 973	314 371	298 946	288 415	453 185	411 771	317 158
Vývoz (t)	3 679 776	3 499 421	2 517 586	2 234 192	3 262 185	3 429 430	3 105 110	3 307 401	3 780 484	2 317 607

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva, bez rýže.

Finanční saldo obilovin celkem je dlouhodobě ve vysokých kladných hodnotách. Pro **HR 2024/25** saldo představovalo 13 719,9 mil. Kč, v aktuálním **HR 2025/26** je zatím na 4 069,9 mil. Kč.

Zahraniční obchod obilovin celkem a finanční saldo za HR

Ukazatel	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26*
Dovoz (t)	457 040	336 697	285 120	283 362	377 336	465 054	354 799	150 917
Vývoz (t)	2 322 396	2 842 569	3 405 795	3 227 587	3 168 932	3 660 731	3 060 341	1 031 910
Hodnota dovozu (mil. Kč)	2 801,8	2 348,5	2 303,1	2 760,7	3 753,9	3 707,5	3 178,8	1 100,3
Hodnota vývozu (mil. Kč)	11 340,0	12 955,6	16 202,7	20 330,8	23 714,6	19 407,3	16 898,7	5 170,2
Saldo (mil. Kč)	8 538,2	10 607,1	13 899,6	17 570,1	19 960,7	15 699,8	13 719,9	4 069,9

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva, bez rýže.

Bilance výroby a užití obilovin na zrno v ČR v HR 2024/25

Ukazatel	MJ	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Pšenice tvrdá	Pšenice celkem	Žito	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice na zrno	Ostatní obiloviny	Obiloviny na zrno celkem
Osevní plocha	ha	747 506	24 101	4 894	776 502	24 301	127 125	189 994	317 119	52 618	44 048	87 482	5 571	1 307 641
Osevní plocha zaokr.	tis. ha	747,5	24,1	4,9	776,5	24,3	127,1	190,0	317,1	52,6	44,1	87,5	5,6	1 307,6
Výnos	t/ha	6,03	3,76	5,53	5,96	4,35	5,05	5,42	5,27	3,81	4,45	8,14	1,65	5,75
Výroba	t	4 507 565	90 723	27 079	4 625 367	105 640	642 094	1 029 434	1 671 527	200 638	196 192	712 241	9 179	7 520 785
Výroba zaokr.	tis. t	4 507,6	90,7	27,1	4 625,4	105,6	642,1	1 029,4	1 671,5	200,6	196,2	712,2	9,2	7 520,8
Počáteční zásoby	tis. t				785,1	21,3			149,7	98,7	92,0	228,7	1,4	1 376,9
Dovoz – v rámci EU	tis. t				53,1	2,8			37,1	1,2	0,1	224,5	3,0	321,7
Dovoz – třetí země	tis. t				3,4	0			0,0	0,0	0	9,2	3,1	15,6
Dovoz celkem	tis. t				56,5	2,8			37,1	1,2	0,1	233,7	6,1	337,3
Celková nabídka	tis. t				5 467,0	129,7			1 858,3	300,5	288,3	1 174,6	16,7	9 235,0
Domácí spotřeba celkem	tis. t				2 575,0	106,3			1 338,0	115,5	158,5	455,0	1,5	4 749,8
z toho – potraviny	tis. t				1 150,0	100,0			750,0	38,0	0,0	17,0	1,0	2 056,0
– osiva	tis. t				155,0	4,3			64,0	10,5	8,5	4,0	0,4	246,7
– krmiva	tis. t				1 230,0	2,0			520,0	65,0	100,0	350,0	0,1	2 267,1
– technické užití	tis. t				40,0	0,0			4,0	2,0	50,0	84,0	0,0	180,0
Vývoz – v rámci EU	tis. t				2 273,9	22,1			354,4	45,9	12,7	298,6	15,1	3 022,7
Vývoz – třetí země	tis. t				23,2	0			6,4	5,9	0	0,3	0,1	35,9
Vývoz celkem	tis. t				2 297,1	22,1			360,8	51,8	12,7	298,9	15,2	3 058,6
Intervenční zásoby	tis. t				0	0			0	0	0	0	0	0
Celkové užití	tis. t				4 872,1	128,4			1 698,8	167,3	171,2	753,9	16,7	7 808,4
Konečné zásoby	tis. t				594,9	1,3			159,5	133,2	117,1	420,7	0,0	1 426,6
Soběstačnost	%				180	99			125	174	124	157	613	158

Pramen: ČSÚ a kvalifikovaný odhad MZe

PŠENICE

Pšenice je nejdůležitější rostlinnou komoditou pěstovanou v České republice, která si svojí výměrou stále zachovává výjimečné dominantní postavení. Podstatná část pšenice je pěstována s cílem dosáhnout potravinářské kvality.

Celková osevní plocha pšenice v roce **2024** meziročně poklesla o 41,3 tis. ha, tj. o 5,1 % a dosáhla výměry 776 502 ha. Na celkovém poklesu osevních ploch se podílela jak pšenice ozimá, tak i jarní. Osevní plocha ozimé pšenice meziročně klesla o zhruba 31,5 tis. ha na 747 506 ha, tj. o 4,0 %. U pšenice jarní byl zaznamenán pokles o 11,2 tis. ha, tj. o 31,8 % na 24 101 ha. U pšenice tvrdé, která je samostatně sledována od roku 2023, naopak osevní plocha meziročně vzrostla o 41,1 %, tedy o 1,4 tis. ha na 4 894 ha.

Celkový průměrný hektarový výnos pšenice byl ve výši 5,96 t/ha, což představuje ve srovnání s předchozím rokem pokles o 0,48 t/ha, tj. snížení o téměř 7,5 %. Ozimá pšenice dosáhla průměrného hektarového výnosu 6,03 t/ha, tj. meziročně méně o 0,53 t/ha, tedy o 8,1 %. U jarní pšenice byl výnos 3,76 t/ha, meziročně mírný pokles o 0,10 t/ha, tj. o 2,6 %. Pšenice tvrdá zaznamenala nepatrnou výnosovou ztrátu, a to o 0,01 t/ha, tj. 0,2 % a dosáhla 5,53 t/ha.

Celková produkce pšenice ze sklizně roku 2024 dosáhla 4 625 367 tun. Z toho bylo sklizeno 4 507 565 tun pšenice ozimé, pouze 90 723 tun pšenice jarní a u pšenice tvrdé produkce činila 27 079 tun. Pšenice i přes pokles výroby o více než půl milionu tun v meziročním srovnání nadále zůstává na našem trhu s obilovinami zcela dominantní plodinou, která tvoří 60 % z nabídky všech obilovin. Celková výroba pšeničného zrna se meziročně propadla především v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek, a to až o 637,0 tis. tun, tj. o 12,1 %. U pšenice ozimé produkce klesla o 599,3 tis. tun, tj. o 11,7 %. U jarní pšenice klesla o 45,5 tis. tun, tj. o 33,4 %, a naopak u pšenice tvrdé vzrostla o 41,0 %, tj. téměř o 7,9 tis. tun.

Při hodnocení úrody pšenice je zapotřebí si znovu uvědomit, že rozhodující vliv na dosaženou úroveň výroby mělo a má opět počasí. V zásadě se nebude celkový charakter našeho vnitřního trhu měnit, vzhledem k nižší domácí spotřebě. Trh bude mít tak stále rysy převažující nabídky nad poptávkou, ale s poptávkou po kvalitní surovině. Důvody určité stability pěstování ozimé pšenice spočívají především ve výnosové jistotě s možností vývozu a s možností také případné nabídky do intervenčního nákupu.

Pro sklizňový rok **2025** celková výměra pšenice zaujímá 785 029 ha, meziročně se jedná o mírné navýšení osevní plochy pšenice celkem o 8 527 ha, tj. o 1,1 %.

Vývoj osevní plochy, průměrného hektarového výnosu a produkce pšenice celkem

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
2015	829 820	6,36	5 274 272
2016	839 710	6,50	5 454 663
2017	832 062	5,67	4 718 205
2018	819 690	5,39	4 417 841
2019	839 446	5,73	4 812 163
2020	798 583	6,14	4 902 414
2021	784 784	6,32	4 960 925
2022	854 434	6,07	5 188 687
2023	817 762	6,44	5 262 361
2024	776 502	5,96	4 625 367
2025	785 029	6,67	5 236 207

Pramen: ČSÚ

Vývoj osevní plochy, průměrného hektarového výnosu a produkce pšenice ozimé

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
2015	778 200	6,50	5 054 568
2016	809 111	6,57	5 315 630
2017	785 499	5,77	4 529 524
2018	773 678	5,46	4 227 344
2019	814 517	5,79	4 716 450
2020	774 638	6,20	4 799 253
2021	709 537	6,47	4 589 859
2022	801 578	6,16	4 938 549
2023	778 972	6,56	5 106 909
2024	747 506	6,03	4 507 565
2025	756 848	6,72	5 085 611

Pramen: ČSÚ

Vývoj osevní plochy, průměrného hektarového výnosu a produkce pšenice jarní

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
2015	51 620	4,26	219 704
2016	30 600	4,54	139 034
2017	46 563	4,05	188 681
2018	46 012	4,14	190 497
2019	24 929	3,84	95 714
2020	23 946	4,31	103 161
2021	75 247	4,93	371 066
2022	52 856	4,73	250 139
2023	35 321	3,86	136 240
2024	24 101	3,76	90 723
2025	20 274	4,87	98 679

Pramen: ČSÚ

Vývoj osevní plochy, průměrného hektarového výnosu a produkce pšenice tvrdé

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
2023	3 469	5,54	19 212
2024	4 894	5,53	27 079
2025	7 907	6,57	51 917

Pramen: ČSÚ

Ceny komodity pšenice

Pšenice je v ČR nejdůležitější obilovinou. Podstatná část pšenice je pěstována s cílem dosáhnout potravinářské kvality a zajištění si vyšší realizační ceny. ČR má tradičně nadprůměrnou produkci pšenice a stává se tak významným vývozcem této komodity do zahraničí.

CZV pšenice na počátku válečného konfliktu v roce 2022 stoupala, postupně však docházelo k jejímu poklesu. I přesto, že ceny u zemědělských výrobců v hospodářském roce 2024/25 mírně rostly, zůstávaly nadále nízké, pod hranicí rentability. Přetrvávající nízké výkupní ceny tak stále neodpovídaly vysokým vstupním nákladům zemědělců.

Průměrná roční CZV v roce 2022 u pšenice potravinářské i krmné přesáhla hodnoty 7 tisíc Kč/t. V roce 2023 obě pšenice zaznamenaly meziroční pokles, pšenice potravinářská o 23,4 % a pšenice krmná o 24,7 %. V roce 2024 klesla průměrná cena u obou pšenic již výrazněji, u potravinářské pšenice na úroveň 4 772 Kč/t, tj. meziročně o 18,1 % méně (o 1 053 Kč/t). U krmné pšenice klesla na úroveň 4 230 Kč/t, tj. méně o 20,4 % (o 1 083 Kč/t). V následujícím roce 2025 průměrná cena pšenic mírně rostla a dosáhla tak hodnoty 5 019 Kč/t, resp. 4 627 Kč/t.

Roční průměrné CZV pšenice za kalendářní rok

Kalendářní rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
P. potravinářská (Kč/t)	3 703	3 820	4 096	4 345	4 173	5 023	7 605	5 825	4 772	5 019
P. krmná (Kč/t)	3 519	3 619	3 867	4 136	3 996	4 706	7 054	5 313	4 230	4 627

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplátky a příplatky.

V **HR 2024/25**, s ohledem na nižší sklizeň pšenice a k situaci na světových a evropských trzích, postupně docházelo k mírnému růstu cen pšenice. Nejvyšší cenová úroveň byla u pšenice potravinářské docílena v březnu ve výši 5 390 Kč/t a u pšenice krmné v dubnu ve výši 4 981 Kč/t. Průměrná CZV dosáhla v tomto HR u pšenice potravinářské 5 101 Kč/t, tj. meziročně o 4,3 % více a u pšenice krmné 4 596 Kč/t, tj. meziročně více o 7,3 %.

Výkupní cena pšenice v **HR 2025/26** začala postupně klesat, u pšenice potravinářské k prosinci roku 2025 byla již na hladině 4 357 Kč/t, u krmné pšenice na 4 217 Kč/t. Vzhledem k očekávané vyšší produkci pšenice ze sklizně roku 2025, nelze předpokládat, že by se tento trend otočil. Měsíční průměrné CZV obou pšenic u zemědělců se tak pravděpodobně budou pohybovat opět na nižší hladině mezi 4 000–5 000 Kč/t.

Měsíční průměrné CZV pšenice potravinářské v Kč/t za HR

HR	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Průměr
2020/21	4 221	4 129	4 119	4 200	4 272	4 374	4 486	4 623	4 809	4 916	4 959	4 950	4 505
2021/22	4 997	4 821	4 982	5 249	5 605	5 883	6 130	6 320	6 885	7 655	8 325	8 654	6 292
2022/23	8 268	7 821	7 750	7 819	7 911	7 723	7 530	7 221	6 787	6 302	5 767	5 634	7 211
2023/24	5 400	5 049	5 087	5 086	5 143	4 899	4 802	4 814	4 685	4 706	4 533	4 498	4 892
2024/25	4 604	4 777	4 793	4 956	5 010	5 081	5 227	5 285	5 390	5 375	5 334	5 383	5 101
2025/26	5 253	4 894	4 677	4 549	4 508	4 357	-	-	-	-	-	-	4 706

Pramen: ČSÚ, propočet průměru MZe

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplátky a příplatky.

Měsíční průměrné CZV pšenice krmné v Kč/t za HR

HR	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Průměr
2020/21	4 095	3 963	3 914	4 003	4 029	4 082	4 157	4 363	4 454	4 603	4 760	4 699	4 260
2021/22	4 710	4 518	4 658	4 870	5 224	5 452	5 607	5 794	6 114	7 100	7 597	8 073	5 810
2022/23	7 840	7 134	7 071	7 459	7 470	7 389	7 176	6 792	6 502	5 955	5 525	4 959	6 773
2023/24	4 642	4 681	4 543	4 408	4 308	4 246	4 301	4 182	4 114	4 031	3 956	3 984	4 283
2024/25	4 171	4 273	4 311	4 447	4 478	4 515	4 623	4 787	4 826	4 981	4 902	4 834	4 596
2025/26	4 716	4 530	4 382	4 367	4 359	4 217	-	-	-	-	-	-	4 429

Pramen: ČSÚ, propočet průměru MZe

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplátky a příplatky.

Zahraníční obchod ČR se zrnem pšenice a pšeničnou moukou

V **HR 2024/25** se do ČR celkem dovezlo 58,2 tis. tun pšenice, tj. meziroční pokles až o 63,4 %. Dovezla se opět nejvíce pšenice ze Slovenska (44 099 tun), dále z Ukrajiny (3 352 tun) a z Polska (2 569 tun). Celková dovozní hodnota pšenice se zastavila na 383,8 mil. Kč. V probíhající **HR 2025/26** se k listopadu zatím dovezlo 29,1 tis. tun pšenice v hodnotě za 175,2 mil. Kč.

Vývoz pšenice z ČR v **HR 2024/25** se meziročně snížil, a to o 19,4 % na úroveň 2,3 mil. tun. Vývoz převážně směřoval do Německa (1 728 505 tun), Rakouska (312 419 tun) a do Polska (134 224 tun). Hodnota vývozu celkem dosáhla na téměř 12,7 mld. Kč. K listopadu **HR 2025/26** se zatím vyvezlo 745,9 tis. tun pšenice ve vývozní hodnotě za téměř 3,8 mld. Kč.

Vývoj zahraničního obchodu zrna pšenice včetně souřeže za kalendářní rok

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dovoz (t)	37 706	39 252	44 587	43 757	71 948	59 668	58 271	115 565	112 858	49 627
Vývoz (t)	2 874 168	2 540 738	1 884 966	1 746 264	2 497 600	2 270 588	2 189 236	2 516 985	3 029 318	1 639 027

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva.

Finanční saldo zahraničního obchodu je u pšenice vždy kladné a pohybuje se s výrazným přebytkem. Za **HR 2024/25** bylo ve výši téměř 12,3 mld. Kč. K listopadu **HR 2025/26** je zatím na hodnotě 3,6 mld. Kč.

Vývoj zahraničního obchodu zrna pšenice včetně souřeže a finanční saldo za HR

Ukazatel	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26*
Dovoz (t)	50 971	61 565	63 692	57 222	67 125	158 978	58 220	29 096
Vývoz (t)	1 782 616	2 242 696	2 296 088	2 236 106	2 375 031	2 854 142	2 299 917	745 901
Hodnota dovozu (mil. Kč)	274,1	307,9	385,3	435,4	528,5	888,1	383,8	175,2
Hodnota vývozu (mil. Kč)	8 627,8	10 318,3	11 233,3	14 436,0	17 981,6	15 056,0	12 660,6	3 766,0
Saldo (mil. Kč)	8 353,7	10 010,4	10 848,0	14 000,6	17 453,1	14 167,9	12 276,8	3 590,8

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva.

Dle ČSÚ byla ČR v produkci pšeničné mouky v roce 2024 soběstačná z 92,3 %, tj. meziroční pokles o 1,6 %.

Dovoz pšeničné mouky nebo mouky ze souřeže do ČR v **HR 2024/25** meziročně vzrostl na 100,7 tis. tun, tj. meziroční navýšení o 6,3 %. Nejvíce bylo do ČR dovezeno pšeničné mouky ze Slovenska (33 166 tun, z toho bylo dovezeno 18 626 tun mouky z pšenice tvrdé), z Rakouska (32 969 tun, z toho bylo 11 686 tun mouky z pšenice tvrdé) a z Ukrajiny (15 928 tun). Hodnota dovozu mouky činila téměř 1,1 mld. Kč. V aktuálním **HR 2025/26** se zatím dovezlo do ČR 45,0 tis. tun mouky pšeničné.

Vývoz pšeničné mouky včetně mouky ze souřeže v **HR 2024/25** činil 63,1 tis. tun, tj. meziroční navýšení o 68,3 %. Pšeničné mouky se nejvíce vyvezlo na Slovensko (24 553 tun, z toho bylo 91 tun mouky z pšenice tvrdé), dále do Německa (21 049 tun, z toho bylo 16 tun mouky z pšenice tvrdé) a do Polska (9 732 tun, z toho bylo vyvezeno 3 244 tun mouky z pšenice tvrdé). Hodnota vývozu mouky dosáhla 706,4 mil. Kč. Vývoz v **HR 2025/26** je prozatím na úrovni 21,0 tis. tun.

Vývoj zahraničního obchodu pšeničné mouky nebo mouky ze souřeže za kalendářní rok

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dovoz (t)	74 774	70 001	68 954	75 653	70 606	75 871	81 712	86 620	96 282	98 069
Vývoz (t)	45 995	44 258	50 047	39 877	52 739	34 576	34 582	44 759	46 946	53 773

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Saldo zahraničního obchodu pšeničné mouky je dlouhodobě záporné. V **HR 2024/25** činil schodek 390,8 mil. Kč, v **HR 2025/26** je zatím na úrovni 250,2 mil. Kč. Při vysoké produkci kvalitního pšeničného zrna stojí za úvahu navýšit přidanou hodnotu pšenice.

Vývoj zahraničního obchodu pšeničné mouky nebo mouky ze souřeže a finanční saldo za HR

Ukazatel	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26*
Dovoz (t)	72 976	71 104	72 697	79 451	82 851	94 724	100 655	45 035
Vývoz (t)	46 782	39 577	47 855	37 063	38 455	37 517	63 126	21 016
Hodnota dovozu (mil. Kč)	593,4	625,6	687,5	947,1	1 218,1	1 137,4	1 097,2	474,6
Hodnota vývozu (mil. Kč)	345,0	323,1	397,2	433,2	503,2	457,6	706,4	224,4
Saldo (mil. Kč)	-248,4	-302,5	-290,3	-513,9	-714,9	-679,8	-390,8	-250,2

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Ekonomika pěstování pšenice ozimé v letech 2023–2024 a odhad nákladů v roce 2025

Ukazatel	MJ	Rok šetření		
		2023	2024	1.–3. q 2025
Osiva – nakupovaná	Kč/ha	2 228	1 896	1 872
Osiva – vlastní	Kč/ha	171	183	180
Hnojiva – nakupovaná	Kč/ha	8 449	5 323	5 783
Hnojiva – vlastní	Kč/ha	390	415	415
Prostředky ochrany rostlin	Kč/ha	4 231	3 992	3 905
Ostatní přímý materiál	Kč/ha	796	786	793
Přímé materiálové náklady celkem	Kč/ha	16 265	12 593	12 948
Ostatní přímé náklady a služby	Kč/ha	4 404	4 516	4 630
Pracovní náklady celkem	Kč/ha	5 219	5 661	6 083
Odpisy DNHM – přímé	Kč/ha	21	19	19
Náklady pomocných činností	Kč/ha	6 838	6 859	6 819
Režie	Kč/ha	5 242	5 262	5 342
Vlastní náklady celkem	Kč/ha	37 990	34 910	35 841
Podíl hlavního výrobku	%	88	88	88
Vlastní náklady hlavního výrobku	Kč/ha	33 431	30 721	31 540
Hektarový výnos ¹⁾	t/ha	6,83	6,38	6,66
Vlastní náklady	Kč/t	4 896	4 815	4 738
Realizační cena¹⁾	Kč/t	5 293	4 401	5 137
Jednotková podpora celkem	Kč/t	839	915	-
Nákladová rentabilita	%	8,1	-8,6	8,4
Souhrnná rentabilita	%	25,3	10,4	-

Pramen: ÚZEI

Poznámka: ¹⁾ odhad ČSÚ pro rok 2025 – odhady sklizně dle operativní zprávy k 30. 9. 2025 a průměrné CZV 2025.
DNHM – dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek.

Předpoklad bilance užití pšenice v HR 2020/21–2024/25

Ukazatel		MJ	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Osevní plocha		tis. ha	798,6	784,8	854,5	817,8	776,5
Výnos		t/ha	6,14	6,32	6,07	6,44	5,96
Výroba		tis. t	4 902,5	4 960,9	5 188,7	5 262,3	4 625,4
Počáteční zásoby		tis. t	508,0	493,7	583,1	731,3	785,1
Dovoz celkem		tis. t	64,0	56,6	67,2	158,8	56,5
Celková nabídka		tis. t	5 475,2	5 511,2	5 839,0	6 152,4	5 467,0
Domácí spotřeba celkem		tis. t	2 685,0	2 698,0	2 735,0	2 516,0	2 575,0
z toho:	potraviny	tis. t	1 200,0	1 200,0	1 210,0	1 100,0	1 150,0
	osiva	tis. t	165,0	193,0	215,0	160,0	155,0
	krmiva	tis. t	1 250,0	1 240,0	1 240,0	1 190,0	1 230,0
	technické užití	tis. t	70,0	65,0	70,0	66,0	40,0
Vývoz celkem		tis. t	2 296,5	2 230,1	2 372,7	2 851,3	2 297,1
Celkové užití		tis. t	4 981,5	4 928,1	5 107,7	5 367,3	4 872,1
Konečné zásoby		tis. t	493,7	583,1	731,3	785,1	594,9
Konečné zásoby/domácí spotřeba		%	18,4	21,6	26,7	31,2	23,1

Pramen: ČSÚ, kvalifikovaný odhad MZe

ŽITO

Žito je nepříliš náročnou obilninou, která má nezastupitelné místo v osevních postupech v méně úrodných oblastech, kde umožňuje větší stabilitu výnosu než ostatní obilniny. Ceněna je i jeho odolnost vůči mrazu. Žito je předně využíváno v potravinářství a při výrobě bioetanolu, méně pak v krmivářském průmyslu. Pokud totiž není žito využito v potravinářství, nenachází uplatnění ani v krmivářství, a to z důvodu využití vhodnějších krmných obilovin potřebných k výrobě krmných směsí. K navýšení pěstebních ploch žita by však vedla změna stravovacích návyků, která by zvýšila poptávku po žitném chlebu. Snížený zájem o pěstování žita je také způsoben především nestabilitou jeho ceny a dále jak se výše uvádí, neuplatní-li se žito jako potravinářské (nesplní kvalitativní požadavky), nenachází uplatnění ani v krmném užití.

Žito pro sklizeň roku **2024** bylo pěstováno na výměře 24 301 ha. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k mírnému poklesu osevní plochy o 352 ha, tj. o 1,4 %. Proměnlivý vývoj osevních ploch žita přímo souvisí s cenovým vzestupem a pádem této tradiční plodiny. Díky šlechtění a získávání nových hybridních odrůd se však v hlavních pěstebních oblastech otevírají nové možnosti pro jeho rozšíření a uplatnění nejen jako chlebové obiloviny, ale také plodiny pro výrobu bioetanolu.

Průměrný hektarový výnos žita v roce 2024 dosáhl výše 4,35 t/ha, což představuje ve srovnání s výnosem z předchozího roku snížení o 0,72 t/ha, tj. o 14,2 %.

Sklizeň žita dosáhla v daném sklizňovém roce 105 640 tun. Ve srovnání s předešlou sklizní došlo ke snížení produkce o 19,3 tis. tun, tj. pokles o 15,5 %. I přes snížení produkce, výroba žita povětšinou pokryje potřeby domácího zpracovatelského průmyslu.

Pro sklizňový rok **2025** výměra žita klesla k hranici dvaceti tisíc hektarů na 20 340 ha, meziročně se jedná o pokles o 3 961 ha, tj. o 16,3 %.

Vývoj osevní plochy, průměrného hektarového výnosu a produkce žita

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
2015	21 980	4,91	107 874
2016	20 951	4,98	104 353
2017	22 221	4,92	109 241
2018	25 355	4,74	120 160
2019	31 129	5,06	157 561
2020	31 432	5,48	172 364
2021	25 154	5,03	126 581
2022	24 124	5,31	128 154
2023	24 653	5,07	124 950
2024	24 301	4,35	105 640
2025	20 340	5,51	112 063

Pramen: ČSÚ

Ceny komodity žita

Kvalitní potravinářské žito patřivalo mezi omezený počet obilovin, které nebyly pod vlivem přebytkové produkce. Přesto k obnovení zájmu o pěstování této naší tradiční plodiny dochází velice sporadicky. Hlavním důvodem je skutečnost, že se žito nacházelo jak na domácím, tak i na zahraničním trhu na poměrně nízké cenové úrovni. Cena kvalitního potravinářského žita v ČR bývala, ještě v posledních letech 20. století, nad úrovní většiny ostatních obilovin.

K návratu na vyšší cenu se žito opět dostalo až v hospodářském roce 2021/22, kdy ceny výrazně vzrostly. Z počátku s ohledem na evropskou a světovou produkci obilovin, poté vlivem konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou a následným nárůstem veškerých vstupních nákladů. Měsíční cena potravinářského žita se tak po ruské invazi na Ukrajinu dostala, po několika letech, přes hranici 5 tisíc Kč/t.

Průměrná cena žita se za kalendářní rok 2024 oproti předešlému roku snížila na úroveň 4 697 Kč/t, tj. meziročně méně o 19,2 % (o 1 117 Kč/t). V roce 2025 CZV potravinářského žita opět zaznamenala mírný pokles, a to na hodnotu 4 497 Kč/t.

Roční průměrné CZV žita za kalendářní rok

Kalendářní rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ž. potravinářské (Kč/t)	3 751	3 838	4 175	4 254	3 841	4 075	6 838	5 814	4 697	4 497

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplatky a příplatky.

Průměrná měsíční CZV potravinářského žita po růstu v předcházejících letech v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině, kdy byla překročena hranice i 8 tisíc Kč/t v červenci 2022 a dosáhla tak průměrné roční ceny 7 102 Kč/t začala v následujících letech postupně klesat.

V **HR 2024/25** dosáhla průměrná cena již 4 558 Kč/t, tj. meziroční pokles o 6,1 %. Od začátku nového **HR 2025/26** se cena udržuje nad hladinou 4 tisíc Kč/t. Předpokládá se, že by se cena velmi kvalitních partií potravinářského žita mohla dostat až k 5 tisícům Kč/t.

Měsíční průměrné CZV žita potravinářského v Kč/t za HR

HR	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Průměr
2020/21	3 975	3 686	3 664	3 617	3 844	3 807	3 800	3 829	3 711	3 811	3 910	3 889	3 795
2021/22	3 992	3 838	4 142	4 378	4 686	4 913	4 883	5 380	5 378	6 387	7 113	7 483	5 214
2022/23	8 150	7 309	7 465	7 148	7 662	7 703	7 562	7 130	6 808	6 484	6 046	5 761	7 102
2023/24	6 300	5 164	4 822	4 826	4 363	4 500	4 189	4 869	4 921	4 629	i.d.	4 800	4 853
2024/25	4 950	4 339	4 518	4 456	4 406	4 545	4 611	4 881	4 757	4 514	4 383	4 336	4 558
2025/26	4 424	4 350	4 344	4 244	4 317	4 800	-	-	-	-	-	-	4 413

Pramen: ČSÚ, *propočít průměru MZe*

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplatky a příplatky.
i.d. individuální (důvěrný) údaj.

Zahraniční obchod ČR se zrnem žita a žitnou moukou

V **HR 2024/25** dovoz žita meziročně výrazně poklesl, a to o 79,9 % na úroveň 2,8 tis. tun. Za dané období bylo dovezeno do ČR nejvíce žita ze Slovenska (1 814 tun), z Polska (438 tun) a z Německa (186 tun). Hodnota dovozu činila téměř 29,1 mil. Kč. V aktuálním **HR 2025/26** se prozatím dovezlo 1,5 tis. tun žitného zrna.

Vývoz žita realizovaný v **HR 2024/25** činil 22,1 tis. tun, tj. meziroční pokles o 42,1 %. Žitného zrna se nejvíce vyvezlo do Německa (15 563 tun), dále do Rakouska (5 102 tun) a na Slovensko (440 tun). Hodnota vývozu dosáhla 115,9 mil. Kč. Vývoz žita v **HR 2025/26** je zatím na úrovni 6,8 tis. tun.

Vývoj zahraničního obchodu žita za kalendářní rok

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dovoz (t)	22 484	20 990	20 877	15 206	10 553	7 319	11 973	18 787	6 053	2 669
Vývoz (t)	19 411	28 569	22 792	21 011	31 005	76 086	22 554	24 630	28 330	20 367

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva.

U žita bylo finanční saldo zahraničního obchodu v **HR 2024/25** s přebytkem ve výši 86,8 mil. Kč. Pro **HR 2025/26** je zatím také kladné, a to v hodnotě téměř 24,0 mil. Kč.

Vývoj zahraničního obchodu žita a finanční saldo za HR

Ukazatel	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26*
Dovoz (t)	11 083	16 801	9 927	7 042	18 780	13 852	2 782	1 537
Vývoz (t)	28 706	24 719	66 177	35 859	17 895	38 108	22 077	6 833
Hodnota dovozu (tis. Kč)	81 362	88 129	53 956	45 861	132 349	76 890	29 048	17 694
Hodnota vývozu (tis. Kč)	143 929	98 947	281 694	205 622	122 095	159 277	115 867	41 681
Saldo (tis. Kč)	62 567	10 818	227 738	159 761	-10 254	82 387	86 819	23 987

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva.

ČR je schopna vypěstovat žitné zrna v odpovídající potravinářské kvalitě, a tím zpracovatelskému průmyslu zajistit dostatečné množství požadované suroviny s možností zvyšování přidané hodnoty žita.

Vývoj zahraničního obchodu žitné mouky za kalendářní rok

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dovoz (t)	3 216	4 063	1 909	571	569	830	1 906	1 786	2 476	2 128
Vývoz (t)	645	741	678	1 576	1 374	238	250	253	1 166	2 099

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Saldo zahraničního obchodu žitné mouky je v posledních letech v záporných hodnotách. V **HR 2024/25** byl schodek ve výši 2,7 mil. Kč, v **HR 2025/26** je prozatím na úrovni 0,6 mil. Kč.

Vývoj zahraničního obchodu žitné mouky a finanční saldo za HR

Ukazatel	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26*
Dovoz (t)	1 127	494	685	1 364	1 885	2 120	2 334	887
Vývoz (t)	1 148	1 676	637	208	247	291	2 095	824
Hodnota dovozu (tis. Kč)	9,0	5,7	6,5	15,0	22,4	20,3	20,7	7,7
Hodnota vývozu (tis. Kč)	10,7	16,3	6,8	3,6	4,7	4,7	18,0	7,1
Saldo (tis. Kč)	1,7	10,6	0,3	-11,4	-17,7	-15,6	-2,7	-0,6

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Ekonomika pěstování žita v letech 2023–2024 a odhad nákladů v roce 2025

Ukazatel	MJ	Rok šetření		
		2023	2024	I.–3. q 2025
Osiva – nakupovaná	Kč/ha	2 940	3 082	2 954
Osiva – vlastní	Kč/ha	22	168	161
Hnojiva – nakupovaná	Kč/ha	5 403	3 211	3 489
Hnojiva – vlastní	Kč/ha	226	343	343
Prostředky ochrany rostlin	Kč/ha	2 507	2 825	2 764
Ostatní přímý materiál	Kč/ha	841	572	576
Přímé materiálové náklady celkem	Kč/ha	11 940	10 200	10 286
Ostatní přímé náklady a služby	Kč/ha	2 267	3 359	3 444
Pracovní náklady celkem	Kč/ha	4 349	4 624	4 969
Odpisy DNHM – přímé	Kč/ha	9	23	23
Náklady pomocných činností	Kč/ha	5 528	5 247	5 217
Režie	Kč/ha	4 309	4 386	4 452
Vlastní náklady celkem	Kč/ha	28 401	27 839	28 391
Podíl hlavního výrobku	%	88	88	88
Vlastní náklady hlavního výrobku	Kč/ha	24 993	24 498	24 984
Hektarový výnos ¹⁾	t/ha	5,76	5,04	5,66
Vlastní náklady	Kč/t	4 338	4 862	4 415
Realizační cena¹⁾	Kč/t	5 362	4 029	4 484
Jednotková podpora celkem	Kč/t	1 066	1 257	-
Nákladová rentabilita	%	23,6	-17,1	1,6
Souhrnná rentabilita	%	48,2	8,7	-

Pramen: ÚZEI

Poznámka: ¹⁾ odhad ČSÚ pro rok 2025 – odhady sklizně dle operativní zprávy k 30. 9. 2025 a průměrné CZV 2025.
DNHM – dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek.

Předpoklad bilance užití žita v HR 2020/21–2024/25

Ukazatel		MJ	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Osevní plocha		tis. ha	31,4	25,2	24,1	24,7	24,3
Výnos		t/ha	5,48	5,03	5,31	5,07	4,35
Výroba		tis. t	172,4	126,6	128,2	125,0	105,6
Počáteční zásoby		tis. t	32,8	22,2	4,4	22,2	21,3
Dovoz celkem		tis. t	9,9	7,0	18,5	13,9	2,8
Celková nabídka		tis. t	215,1	155,8	151,1	161,1	129,7
Domácí spotřeba celkem		tis. t	127,0	115,5	111,0	101,9	106,3
z toho:	potraviny	tis. t	132,0	110,0	105,0	95,0	100,0
	osiva	tis. t	5,0	5,0	5,0	4,9	4,3
	krmiva	tis. t	2,0	0,5	1,0	2,0	2,0
	technické užití	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vývoz celkem		tis. t	65,9	35,9	17,9	37,9	22,1
Celkové užití		tis. t	192,9	151,4	128,9	139,8	128,4
Konečné zásoby		tis. t	22,2	4,4	22,2	21,3	1,3
Konečné zásoby/domácí spotřeba		%	17,5	3,8	20,0	20,9	1,2

Pramen: ČSÚ, kvalifikovaný odhad MZe

JEČMEN

Ječmen je v České republice pěstován především pro potravinářské užití, většina slouží jako surovina k výrobě sladu. Každoročně se významná část sladu stává předmětem vývozu. Ječmen je také nepostradatelnou komoditou uplatňující se v krmivářském sektoru.

Celková osevní plocha ječmene pro rok **2024** dosáhla výměry 317 119 ha. To meziročně představuje mírné snížení o 4 014 ha, tj. o 1,3 %. Za posledních deset let byla tato osevní plocha ječmene nejnižší. Zastoupení osevních ploch jarního ječmene meziročně pokleslo o 1,2 %, tj. pokles o 2 398 ha a dosáhlo 189 994 ha. U ječmene ozimého se výměra snížila o 1,3 %, tj. o 1 616 ha a činila 127 125 ha.

Průměrný hektarový výnos ječmene ve sklizňovém roce 2024 dosáhl 5,27 t/ha, přičemž u ozimého činil 5,05 t/ha a u jarního 5,42 t/ha. Proti předchozímu roku jde o snížení hektarového výnosu u ječmene celkem o 0,22 t/ha, tj. o 4,0 %. U ozimého ječmene došlo meziročně k výraznému propadu hektarového výnosu, a to až o 1,27 t/ha, tj. snížení o 20,1 % a druhý nejnižší výnos za posledních deset let. U jarního ječmene došlo naopak k navýšení průměrného hektarového výnosu o 0,48 t/ha, tj. o 9,7 %.

Celková sklizeň ječmene byla v roce 2024 na úrovni 1 671 527 tun. Meziročně se výroba ječmene snížila o 92,7 tis. tun, tj. zhruba o 5,3 %. Z celkové sklizené produkce činilo 642 094 tun ječmene ozimého a 1 029 434 tun ječmene jarního. Meziročně došlo u ozimého ječmene k výraznějšímu poklesu produkce, a to o 171,7 tis. tun, tj. o 21,1 %. Naopak u jarního ječmene došlo k nárůstu o 79,0 tis. tun, tj. o 8,3 %.

Pro sklizňový rok **2025** se celková výměra ječmene opět snížila, klesla až pod hranici 300 tisíc hektarů na úroveň 294 828 ha, meziročně se jedná o snížení osevní plochy ječmene celkem o 22 291 ha, tj. o 7,0 %.

Vývoj osevní plochy, průměrného hektarového výnosu a produkce ječmene celkem

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
2015	365 946	5,44	1 991 415
2016	325 725	5,67	1 845 254
2017	327 707	5,23	1 712 279
2018	324 724	4,95	1 606 034
2019	319 583	5,38	1 718 061
2020	331 911	5,47	1 816 182
2021	326 743	5,35	1 749 134
2022	334 504	5,61	1 877 363
2023	321 133	5,49	1 764 205
2024	317 119	5,27	1 671 527
2025	294 828	6,28	1 851 396

Pramen: ČSÚ

Vývoj osevní plochy, průměrného hektarového výnosu a produkce ječmene ozimého

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
2015	104 540	5,46	570 973
2016	104 007	6,13	637 443
2017	97 178	5,85	568 135
2018	102 602	4,98	510 562
2019	107 707	5,98	644 113
2020	114 633	6,09	697 914
2021	111 006	5,87	651 625

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
2022	122 614	6,13	751 184
2023	128 740	6,32	813 806
2024	127 125	5,05	642 094
2025	109 515	6,50	711 505

Pramen: ČSÚ

Vývoj osevní plochy, průměrného hektarového výnosu a produkce ječmene jarního

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
2015	261 406	5,43	1 420 443
2016	221 719	5,45	1 207 811
2017	230 529	4,96	1 144 144
2018	222 122	4,93	1 095 472
2019	211 876	5,07	1 073 948
2020	217 279	5,15	1 118 268
2021	215 737	5,09	1 097 509
2022	211 890	5,31	1 126 179
2023	192 393	4,94	950 399
2024	189 994	5,42	1 029 434
2025	185 313	6,15	1 139 891

Pramen: ČSÚ

Ceny komodity ječmene

Sladovnický ječmen bývá obilovinou s jednou z nejvyšších realizačních cen, a naopak krmný ječmen obilovinou s cenou nejnižší.

V roce 2022 v důsledku geopolitické situace došlo jako i u ostatních komodit obilovin ke zvýšení cenové hladiny u všech tří ječmenů nad 6 tisíc Kč/t. V roce 2023 průměrná cena meziročně klesla, nad 6 tisíc Kč/t se držela u ječmene sladovnického a potravinářského, u krmného ječmene klesla ke 4,5 tisícům Kč/t. Pokles cen pokračoval i v roce 2024, kdy průměrná CZV opět klesla a byla v rozmezí hodnot 3 691–5 933 Kč/t. Ječmen sladovnický zaznamenal CZV 5 933 Kč/t, tj. meziročně o 14,1 % méně (-977 Kč/t). U ječmene potravinářského byla CZV 5 735 Kč/t, tj. meziroční pokles o 8,2 % (-509 Kč/t). U ječmene krmného byla CZV 3 691 Kč/t, tj. meziroční pokles o 18,9 % (-859 Kč/t). V roce 2025 se opět propadly průměrné ceny u sladovnického a potravinářského ječmene, naopak cena krmného meziročně vzrostla.

Roční průměrné CZV ječmene za kalendářní rok

Kalendářní rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
J. sladovnický (Kč/t)	4 457	4 452	4 755	5 164	4 876	4 877	7 078	6 910	5 933	5 453
J. potravinářský (Kč/t)	4 030	3 818	3 928	4 474	4 205	4 281	6 776	6 244	5 735	5 405
J. krmný (Kč/t)	3 259	3 274	3 671	3 943	3 520	4 140	6 170	4 550	3 691	4 124

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplňky a příplatky.

V **HR 2024/25** se naplnil předpoklad očekávaného cenového poklesu u sladovnického ječmene. Po dosažení svého cenového maxima v prosinci 2022 ve výši 7 992 Kč/t se cena postupně spíše snižovala.

Průměrná roční CZV za tento HR činila 5 620 Kč/t, meziročně došlo k poklesu o 9,9 %, tj. o 619 Kč. Cena ječmene sladovnického v probíhající HR **2025/26** mírně opět klesla a pohybuje se zatím pod hranicí 5,5 tisíce Kč/t. U sladovnického ječmene by však nemělo dojít k tak velkému meziročnímu cenovému snížení, díky smluvním závazkům.

Měsíční průměrné CZV ječmene sladovnického v Kč/t za HR

HR	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Průměr
2020/21	4 889	4 608	4 574	4 599	4 560	4 665	4 641	4 717	4 705	4 695	4 785	4 885	4 694
2021/22	4 743	4 560	4 797	5 072	5 328	5 596	5 876	6 348	6 629	6 544	7 009	7 403	5 825
2022/23	7 638	7 096	7 188	7 501	7 709	7 992	7 758	7 677	7 741	7 493	7 436	7 426	7 555
2023/24	7 111	5 679	5 814	6 069	6 338	6 376	6 324	6 352	6 227	6 328	6 297	5 947	6 239
2024/25	6 360	5 223	5 456	5 497	5 668	5 519	5 602	5 604	5 633	5 741	5 559	5 576	5 620
2025/26	5 536	4 859	5 372	5 331	5 498	5 125	-	-	-	-	-	-	5 287

Pramen: ČSÚ, propočet průměru MZe

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplátky a příplatky.

U ječmene potravinářské kvality v HR **2024/25** CZV zaznamenala mírné kolísání, a to mezi zhruba 5,2–6,1 tisícem Kč/t. Cena potravinářského ječmene v HR **2025/26** byla stanovena pouze v prosinci na hladině 5 164 Kč/t.

Měsíční průměrné CZV ječmene potravinářského v Kč/t za HR

HR	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Průměr
2020/21	.	3 636	3 732	3 802	4 233	4 036	4 217	4 137	4 125	4 186	.	.	-
2021/22	.	.	.	4 770	4 690	.	i.d.	5 602	5 705	i.d.	i.d.	.	-
2022/23	.	i.d.	6 413	7 492	8 443	8 267	i.d.	7 899	7 425	i.d.	i.d.	i.d.	-
2023/24	i.d.	5 179	5 267	i.d.	.	6 187	6 173	i.d.	5 525	5 623	5 787	5 839	-
2024/25	6 133	5 275	5 553	5 626	5 733	i.d.	i.d.	5 665	i.d.	i.d.	i.d.	5 686	-
2025/26	.	.	.	i.d.	i.d.	5 164	-	-	-	-	-	-	-

Pramen: ČSÚ, průměrná cena nestanovena

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplátky a příplatky.

. údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý; i.d. individuální (důvěrný) údaj.

U krmného ječmene se naplnil předpoklad mírného růstu cen. Průměrná roční cena ječmene určeného ke krmným účelům v HR **2024/25** meziročně mírně vzrostla a dosáhla 4 084 Kč/t, tj. o 350 Kč více, tedy o 9,4 %. Průměrná měsíční cena tohoto ječmene se tak pohybovala mezi 3,5 až 4,6 tisícem Kč/t. CZV krmného ječmene v HR **2025/26** stagnuje, cenovou hladinu 4 tisíc Kč/t ječmen zatím nepřekročil.

Měsíční průměrné CZV ječmene krmného v Kč/t za HR

HR	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Průměr
2020/21	3 495	3 423	3 464	3 433	3 473	3 591	3 661	3 915	3 946	4 042	4 104	4 131	3 723
2021/22	4 092	3 942	4 179	4 293	4 542	4 827	4 868	4 962	5 447	6 198	6 805	7 185	5 112
2022/23	6 563	6 399	6 268	6 467	6 478	6 397	6 218	5 738	5 293	5 036	4 673	4 350	5 823
2023/24	4 003	3 968	3 983	3 794	3 731	3 812	3 725	3 665	3 610	3 426	3 558	3 531	3 734
2024/25	3 558	3 686	3 842	3 868	3 892	3 931	4 016	4 360	4 335	4 477	4 571	4 472	4 084
2025/26	3 990	3 900	3 965	3 805	3 743	3 848	-	-	-	-	-	-	3 875

Pramen: ČSÚ, propočet průměru MZe

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplátky a příplatky.

Zahraniční obchod ČR se zrnem a sladem ječmene

V **HR 2024/25** byl zaznamenán mírný pokles dovozu zrna ječmene, tj. meziročně méně o 3,5 % na úroveň dovozu 37,1 tis. tun. Za dané období bylo dovezeno do ČR nejvíce ječmene z Rakouska (21 218 tun), ze Slovenska (11 684 tun) a z Polska (2 022 tun). Dovozová hodnota činila 272,1 mil. Kč. V aktuálním **HR 2025/26** se prozatím dovezlo 23,3 tis. tun ječmene.

Vývoz ječmene v **HR 2024/25** oproti předchozímu HR klesl o 17,8 % na 360,6 tis. tun. Nejvíce ječmene se vyvezlo tradičně do Německa (182 251 tun), dále do Rakouska (69 860 tun) a na Slovensko (54 573 tun). Vývozní hodnota zrna ječmene dosáhla téměř 1,9 mld. Kč. Vývoz realizovaný k listopadu **HR 2025/26** je zatím na úrovni 130,2 tis. tun.

Vývoj zahraničního obchodu ječmene za kalendářní rok

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dovoz (t)	42 413	41 715	81 392	112 546	45 068	51 309	45 230	43 453	32 724	43 449
Vývoz (t)	461 342	485 681	341 541	216 042	354 391	503 579	375 062	426 299	389 705	313 929

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva.

Finanční saldo zahraničního obchodu u ječmene bývá dlouhodobě kladné. V **HR 2024/25** bylo s přebytkem téměř 1,6 mld. Kč, pro **HR 2025/26** je zatím na hodnotě 452,1 mil. Kč.

Vývoj zahraničního obchodu ječmene a finanční saldo za HR

Ukazatel	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26*
Dovoz (t)	105 387	72 072	42 355	45 927	51 301	38 454	37 117	23 249
Vývoz (t)	276 811	255 759	530 292	338 857	426 950	438 838	360 607	130 235
Hodnota dovozu (mil. Kč)	482,7	341,9	220,4	271,3	380,1	316,7	272,1	148,9
Hodnota vývozu (mil. Kč)	1 390,7	1 116,7	2 343,8	1 986,2	3 064,0	2 268,5	1 851,0	601,0
Saldo (mil. Kč)	908,0	774,8	2 123,4	1 714,9	2 683,9	1 951,8	1 578,9	452,1

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva.

Dovoz ječného sladu do ČR v **HR 2024/25** zaznamenal nárůst. Dovezlo se celkem 20,3 tis. tun sladu, tj. meziročně více o 27,5 %. Nejvíce se dovezlo sladu ze Slovenska (11 457 tun), z Rakouska (7 487 tun) a z Velké Británie (915 tun). Hodnota dovozu dosáhla 270,8 mil. Kč. K listopadu **HR 2025/26** se do ČR prozatím dovezlo 5,4 tis. tun sladu z ječmene.

Vývoz sladu v **HR 2024/25** meziročně klesl na úroveň 164,0 tis. tun, tj. pokles o 9,1 %. Nejvíce se vyvezlo ječného sladu do Německa (42 293 tun), do Polska (37 405 tun) a Rakouska (35 124 tun). Dále se velké množství sladu vyvezlo do Japonska (27 903 tun). Výše hodnoty vývozu činila 2,2 mld. Kč. Ve stávajícím **HR 2025/26** se z ČR vyvezlo zatím 69,0 tis. tun sladu.

Vývoj zahraničního obchodu sladu ječmene za kalendářní rok

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dovoz (t)	9 929	8 557	8 682	9 558	12 055	11 278	8 705	10 475	20 527	15 968
Vývoz (t)	258 742	229 366	240 767	215 668	178 602	228 991	208 397	196 945	173 203	155 241

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Saldo zahraničního obchodu u sladu z ječmene bývá dlouhodobě výrazně kladné. V **HR 2024/25** bylo s přebytkem téměř 2,0 mld. Kč, pro **HR 2025/26** je zatím na hodnotě 810,6 mil. Kč.

Vývoj zahraničního obchodu sladu ječmene a finanční saldo za HR

Ukazatel	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26*
Dovoz (t)	9 584	11 286	10 202	9 536	8 690	15 928	20 314	5 437
Vývoz (t)	238 926	188 354	207 333	214 824	215 166	180 353	164 033	69 041
Hodnota dovozu (mil. Kč)	94,7	118,5	101,3	97,4	120,3	237,7	270,8	66,3
Hodnota vývozu (mil. Kč)	2 236,2	1 817,4	1 915,1	2 018,7	2 927,9	2 706,6	2 216,8	876,9
Saldo (mil. Kč)	2 141,5	1 698,9	1 813,8	1 921,3	2 807,6	2 468,9	1 946,0	810,6

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Ekonomika pěstování ječmene jarního v letech 2023–2024 a odhad nákladů v roce 2025

Ukazatel	MJ	Rok šetření		
		2023	2024	1.–3. q 2025
Osiva – nakupovaná	Kč/ha	2 989	2 503	2 343
Osiva – vlastní	Kč/ha	99	93	87
Hnojiva – nakupovaná	Kč/ha	5 312	3 809	4 139
Hnojiva – vlastní	Kč/ha	374	377	377
Prostředky ochrany rostlin	Kč/ha	2 865	2 633	2 576
Ostatní přímý materiál	Kč/ha	756	645	650
Přímé materiálové náklady celkem	Kč/ha	12 394	10 061	10 171
Ostatní přímé náklady a služby	Kč/ha	3 149	3 464	3 552
Pracovní náklady celkem	Kč/ha	5 657	6 022	6 472
Odpisy DNHM – přímé	Kč/ha	4	0	0
Náklady pomocných činností	Kč/ha	5 831	6 320	6 283
Režie	Kč/ha	5 300	5 191	5 270
Vlastní náklady celkem	Kč/ha	32 335	31 058	31 747
Podíl hlavního výrobku	%	85	85	85
Vlastní náklady hlavního výrobku	Kč/ha	27 485	26 399	26 985
Hektarový výnos ¹⁾	t/ha	5,19	5,69	6,16
Vlastní náklady	Kč/t	5 301	4 642	4 378
Realizační cena¹⁾	Kč/t	6 549	5 452	5 481
Jednotková podpora celkem	Kč/t	1 110	1 034	-
Nákladová rentabilita	%	23,5	17,4	25,2
Souhrnná rentabilita	%	44,5	39,7	-

Pramen: ÚZEI

Poznámka: ¹⁾ odhad ČSÚ pro rok 2025 – odhady sklizně dle operativní zprávy k 30. 9. 2025 a průměrné CZV 2025.
DNHM – dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek.

Předpoklad bilance užití ječmene v HR 2020/21–2024/25

Ukazatel	MJ	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Osevní plocha	tis. ha	331,9	326,7	334,5	321,1	317,1
Výnos	t/ha	5,47	5,35	5,61	5,49	5,27
Výroba	tis. t	1 816,2	1 749,1	1 877,4	1 764,2	1 671,5
Počáteční zásoby	tis. t	257,6	116,2	126,8	182,3	149,7
Dovoz celkem	tis. t	42,6	46,0	51,3	38,2	37,1

Ukazatel		MJ	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Celková nabídka		tis. t	2 116,4	1 911,3	2 055,5	1 984,7	1 858,3
Domácí spotřeba celkem		tis. t	1 470,0	1 418,0	1 446,1	1 395,0	1 338,0
z toho:	potraviny	tis. t	750,0	750,0	750,0	750,0	750,0
	osiva	tis. t	110,0	68,0	76,1	60,0	64,0
	krmiva	tis. t	605,0	595,0	615,0	580,0	520,0
	technické užití	tis. t	5,0	5,0	5,0	5,0	4,0
Vývoz celkem		tis. t	530,2	336,5	427,1	440,0	360,8
Celkové užití		tis. t	2 000,2	1 754,5	1 873,2	1 835,0	1 698,8
Konečné zásoby		tis. t	116,2	126,8	182,3	149,7	159,5
Konečné zásoby/domácí spotřeba		%	7,9	12,0	12,6	10,7	11,9

Pramen: ČSÚ, kvalifikovaný odhad MZe

OVES

Oves je v České republice pěstován především pro svou krmnou hodnotu, ale i díky vzrůstajícímu potravinářskému užití.

Osevní plocha ovsu v roce **2024** podruhé za desetileté období překročila hranici 50 tisíc hektarů a dosáhla hodnoty 52 618 ha, meziročně zaznamenala nárůst výměry o 9 621 ha, tj. o 22,4 %.

Průměrný hektarový výnos ovsu v tomto roce dosáhl 3,81 t/ha. Meziročně je výnos vyšší o 1,05 t/ha, tj. až o 38,0 % a byl tak druhý nejvyšší za posledních dvacet let.

Produkce ovsu po dlouhých letech překročila výrobu přes 200 tisíc tun, naposledy sklizeň ovsu překročila tuto hranici v roce 2004, a dosáhla úrovně 200 638 tun. Meziročně byla sklizeň překonána o 82,0 tis. tun, tj. o 69,2 %.

Pro sklizňový rok **2025** se výměra ovsu opět navýšila, a to až na 68 242 ha, meziročně se jedná o výrazný nárůst plochy o 15 624 ha, tj. o 29,7 %.

Vývoj osevní plochy, průměrného hektarového výnosu a produkce ovsu

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
2015	42 395	3,65	154 576
2016	37 566	3,52	132 220
2017	44 065	3,23	142 441
2018	42 821	3,56	152 656
2019	42 530	3,16	134 410
2020	46 740	3,92	183 357
2021	57 715	3,37	194 745
2022	45 147	3,72	167 995
2023	42 997	2,76	118 593
2024	52 618	3,81	200 638
2025	68 242	3,98	271 676

Pramen: ČSÚ

Ceny komodity ovsu

Cena ovsu potravinářské kvality v posledních letech neustále roste a přesahuje hranice 7 tisíc Kč/t. CZV této komodity má oproti ostatním obilovinám dlouhodobě také vzrůstající tendenci a v posledních letech je i jednou z rentabilních pěstovaných zemědělských plodin. V roce 2024 cena potravinářského ovsu atakovala hranice 8 tisíc Kč/t, kdy dosáhla 7 929 Kč/t, tj. meziročně o 7,5 % více, tedy o 555 Kč/t. V roce 2025 průměrná roční CZV ovsu potravinářského dosáhla 8 255 Kč/t.

Cena ovsu určeného pro krmné užití je o poznání výrazně nižší. Krmný oves má pro své specifické užití, například krmivo pro koně a plemenná zvířata, úzkou vazbu odbytu na malou část trhu s krmivem, a tak je cena značně závislá na aktuální nabídce a poptávce. V roce 2024 dosáhla průměrná roční CZV krmného ovsu hodnoty 4 840 Kč/t, tj. meziročně méně o 346 Kč/t (o 6,7 %). V roce 2025 se průměrná roční cena dostala ještě níže, a to na úroveň 4 350 Kč/t.

Roční průměrné CZV ovsa za kalendářní rok

Kalendářní rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
O. potravinářský (Kč/t)	5 494	5 027	5 702	7 088	6 940	7 054	7 120	7 374	7 929	8 255
O. krmný (Kč/t)	3 354	3 423	3 535	3 824	3 654	3 731	5 275	5 186	4 840	4 350

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplatky a příplatky.

CZV potravinářského ovsa se v **HR 2024/25** pohybovala v rozmezí od zhruba 7,5 tisíce až do téměř 9,4 tisíce Kč/t. Rekordní ceny dosáhl oves potravinářské kvality v březnu 2025, a to 9 362 Kč/t, což je historicky vůbec nejvyšší dosažená CZV u ovsa. V následujícím **HR 2025/26** se cena zatím pohybuje mezi 7,3–8,8 tisíci Kč/t.

Měsíční průměrné CZV ovsa potravinářského v Kč/t za HR

HR	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Průměr
2020/21	.	.	5 868	6 018	6 055	6 272	6 725	7 200	7 408	.	7 123	.	-
2021/22	.	.	.	6 874	7 238	6 570	6 724	6 555	7 266	6 351	6 727	7 425	-
2022/23	6 323	i.d.	8 052	7 630	7 891	7 700	7 378	7 424	6 937	6 936	i.d.	.	-
2023/24	.	.	i.d.	i.d.	i.d.	7 494	7 130	7 395	7 833	7 994	8 133	.	-
2024/25	.	.	8 116	7 987	8 678	8 097	7 558	i.d.	9 362	8 655	8 662	i.d.	-
2025/26	i.d.	i.d.	i.d.	7 310	8 360	8 788	-	-	-	-	-	-	-

Pramen: ČSÚ, průměrná cena nestanovena

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplatky a příplatky. . údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý; i.d. individuální (důvěrný) údaj.

Cena krmného ovsa se stejně jako u většiny ostatních krmných plodin v **HR 2024/25** meziročně snížila. Roční průměrná CZV činila 4 649 Kč/t, tj. o 4,1 % meziročně méně. V **HR 2025/26** se měsíční cena ovsa krmného zatím pohybovala zhruba mezi 3,8–4,6 tisíci Kč/t.

Měsíční průměrné CZV ovsa krmného v Kč/t za HR

HR	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Průměr
2020/21	3 679	3 434	3 326	3 509	3 661	3 624	3 721	3 701	3 826	3 649	3 740	3 580	3 621
2021/22	3 624	3 461	3 624	3 903	3 965	3 982	4 474	4 616	4 906	4 944	5 267	5 417	4 349
2022/23	5 511	5 354	5 824	5 682	5 691	5 609	5 622	5 922	5 571	5 789	5 321	5 164	5 588
2023/24	5 262	4 382	5 243	4 579	4 653	4 719	4 797	4 728	4 775	5 056	4 875	5 133	4 850
2024/25	5 187	5 184	4 452	4 608	4 572	4 716	4 411	4 630	4 553	4 642	4 478	4 351	4 649
2025/26	4 244	4 112	4 050	3 821	4 329	4 575	-	-	-	-	-	-	4 189

Pramen: ČSÚ, propočten průměru MZe

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplatky a příplatky.

Zahraniční obchod ČR se zrnem ovsa a ovesnými vločkami

Dovoz ovsa v **HR 2024/25** do ČR zaznamenal výrazný propad, dovezlo se celkem 1,3 tis. tun zrna, tj. meziročně méně o 90,1 %. Nejvyšší dovoz ovsa byl zaznamenán opět z Finska (428 tun), dále ze Slovenska (299 tun) a z Polska (287 tun). Hodnota dovozu klesla na pouhých 12,6 mil. Kč. K listopadu **HR 2025/26** se do ČR prozatím dovezlo 292 tun ovsa.

Naopak vývoz ovsa **HR 2024/25** meziročně vzrostl o 123,3 % na úroveň 51,7 tis. tun. Nejvíce se vyvezlo ovsa do Německa (34 595 tun), Švýcarska (5 929 tun) a Rakouska (5 864 tun). Výše hodnoty vývozu činila 394,9 mil. Kč. Ve stávajícím **HR 2025/26** se z ČR vyvezlo zatím 19,1 tis. tun ovsa.

Vývoj zahraničního obchodu ovesa za kalendářní rok

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dovoz (t)	317	730	854	1 207	3 970	1 340	382	5 473	11 430	518
Vývoz (t)	48 884	37 013	42 433	37 238	29 913	47 097	68 030	31 387	37 352	43 505

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva.

Dlouhodobě se u ovesa finanční saldo zahraničního obchodu pohybuje v kladných hodnotách. V **HR 2024/25** opět vzrostlo a činilo téměř 382,4 mil. Kč. V **HR 2025/26** dosahuje zatím přebytku 136,1 mil. Kč.

Vývoj zahraničního obchodu ovesa a finanční saldo za HR

Ukazatel	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26*
Dovoz (t)	857	2 483	2 859	738	3 112	12 915	1 277	292
Vývoz (t)	45 805	30 063	38 586	64 721	45 912	23 161	51 719	19 064
Hodnota dovozu (tis. Kč)	6 045	15 947	19 733	11 064	23 169	113 117	12 572	2 414
Hodnota vývozu (tis. Kč)	277 758	188 162	244 655	437 319	357 131	186 375	394 920	138 490
Saldo (tis. Kč)	271 713	172 215	224 922	426 255	333 962	73 258	382 348	136 076

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva.

Dovoz ovesných vloček do ČR v **HR 2024/25** meziročně mírně klesl, a to o 9,3 % na výši téměř 10,1 tis. tun. Dovoz byl uskutečněn především z Lotyšska (5 256 tun), z Finska (2 291 tun) a Německa (1 498 tun). Hodnota dovozu se pohybovala ve výši 185,1 mil. Kč. V **HR 2025/26** bylo do ČR zatím dovezeno necelých 4,3 tis. tun ovesných vloček.

V **HR 2024/25** se vyvezlo z ČR na 13,1 tis. tun ovesných vloček, tj. meziročně o 14,5 % méně. Nejvíce se za sledované období vyvezlo vloček do Polska (3 646 tun), Německa (2 423 tun) a Rumunska (2 030 tun). Hodnota vývozu činila 281,9 mil. Kč. K listopadu **HR 2025/26** je zatím vývoz na úrovni 5,6 tis. tun.

Vývoj zahraničního obchodu s ovesnými vločkami za kalendářní rok

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dovoz (t)	12 954	15 579	14 769	14 952	16 954	8 522	6 646	5 711	12 640	9 162
Vývoz (t)	4 676	6 033	6 090	6 353	7 702	11 673	18 370	16 861	14 182	12 170

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Saldo zahraničního obchodu s ovesnými vločkami bývá v posledních letech v přebytku, dříve však bylo v záporných hodnotách. V **HR 2024/25** dosáhlo 96,8 mil. Kč a v probíhající **HR 2025/26** je zatím na 41,6 mil. Kč.

Vývoj zahraničního obchodu ovesných vloček a finanční saldo za HR

Ukazatel	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26*
Dovoz (t)	15 003	17 043	12 553	7 032	5 058	11 083	10 053	4 267
Vývoz (t)	5 932	6 377	9 480	15 334	18 644	15 336	13 116	5 611
Hodnota dovozu (tis. Kč)	210 765	248 187	179 499	110 348	105 968	199 346	185 085	75 152
Hodnota vývozu (tis. Kč)	88 566	102 738	162 457	254 110	382 942	331 157	281 919	116 759
Saldo (tis. Kč)	-122 199	-145 449	-17 042	143 762	276 974	131 811	96 834	41 607

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Ekonomika pěstování ova v letech 2023–2024 a odhad nákladů v roce 2025

Ukazatel	MJ	Rok šetření		
		2023	2024	I.–3. q 2025
Osiva – nakupovaná	Kč/ha	1 611	1 820	1 745
Osiva – vlastní	Kč/ha	273	443	425
Hnojiva – nakupovaná	Kč/ha	3 339	2 238	2 431
Hnojiva – vlastní	Kč/ha	372	419	419
Prostředky ochrany rostlin	Kč/ha	1 057	1 008	986
Ostatní přímý materiál	Kč/ha	803	738	744
Přímé materiálové náklady celkem	Kč/ha	7 456	6 666	6 750
Ostatní přímé náklady a služby	Kč/ha	2 698	3 171	3 252
Pracovní náklady celkem	Kč/ha	4 560	5 080	5 459
Odpisy DNHM – přímé	Kč/ha	3	4	4
Náklady pomocných činností	Kč/ha	5 462	6 011	5 976
Režie	Kč/ha	5 257	5 000	5 076
Vlastní náklady celkem	Kč/ha	25 436	25 932	26 517
Podíl hlavního výrobku	%	85	85	85
Vlastní náklady hlavního výrobku	Kč/ha	21 620	22 042	22 539
Hektarový výnos ¹⁾	t/ha	3,15	4,04	4,13
Vlastní náklady	Kč/t	6 857	5 452	5 452
Realizační cena¹⁾	Kč/t	4 875	5 393	4 329
Jednotková podpora celkem	Kč/t	2 135	1 702	-
Nákladová rentabilita	%	-28,9	-1,1	-20,6
Souhrnná rentabilita	%	2,2	30,1	-

Pramen: ÚZEI

Poznámka: ¹⁾ odhad ČSÚ pro rok 2025 – odhady sklizně dle operativní zprávy k 30. 9. 2025 a průměrné CZV 2025.
DNHM – dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek.

Předpoklad bilance užití ova v HR 2020/21–2024/25

Ukazatel	MJ	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	
Osevní plocha	tis. ha	46,7	57,7	45,2	43,0	52,6	
Výnos	t/ha	3,92	3,37	3,72	2,76	3,81	
Výroba	tis. t	183,4	194,7	168,0	118,6	200,6	
Počáteční zásoby	tis. t	43,8	84,5	93,2	100,3	98,7	
Dovoz celkem	tis. t	2,9	0,7	3,1	12,9	1,2	
Celková nabídka	tis. t	230,1	279,9	264,3	231,8	300,5	
Domácí spotřeba celkem	tis. t	107,0	122,1	118,0	110,0	115,5	
z toho:	potraviny	tis. t	27,0	30,0	27,0	27,0	38,0
	osiva	tis. t	12,0	12,1	10,0	9,0	10,5
	krmiva	tis. t	65,0	77,0	78,0	71,0	65,0
	technické užití	tis. t	3,0	3,0	3,0	3,0	2,0
Vývoz celkem	tis. t	38,6	64,6	46,0	23,1	51,8	
Celkové užití	tis. t	145,6	186,7	164,0	133,1	167,3	
Konečné zásoby	tis. t	84,5	93,2	100,3	98,7	133,2	
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	79,0	76,3	85,0	89,7	115,3	

Pramen: ČSÚ, kvalifikovaný odhad MZe

TRITICALE

Triticale, známé také pod názvem žitovec, je hybridní obilnina vzniklá křížením pšenice a žita, která je používána výhradně ke krmným účelům. Nárůstem výroby triticales je tak stále deklarováno, že je to plodina, bilančně na trhu s krmnými obilovinami, velmi důležitá. Jedná se o kvalitní krmnou obilovinu, jako potravina se de facto nevyužívá. Na českém trhu se již ale objevují první menší výrobci zpracovávající zrno triticales k potravinářskému užití, na mouku, z které vyrábějí pekařské výrobky.

Pěstební plochy triticales se dlouhodobě pohybují kolem výměry 40 tisíc hektarů. Osevní plocha triticales pro sklizeň roku **2024** dosáhla výše 44 048 ha a byla nejvyšší za posledních deset let. Meziročně byla výměra navýšena o 2 038 ha, což představuje zvýšení o 4,9 %.

Průměrný hektarový výnos triticales ze sklizně 2024 byl na úrovni 4,45 t/ha, nejnižší za posledních 12 let. V meziročním srovnání se jedná o pokles výnosu o 0,53 t/ha, tj. o 10,6 %.

Produkce triticales činila celkem 196 192 tun. Při porovnání s předešlou sklizní se jedná o pokles celkové výroby o 12,9 tis. tun, tj. o 6,2 %.

Pro nadcházející sklizňový rok **2025** výměra triticales zaujímá 42 529 ha, meziročně se jedná o pokles plochy o 1 519 ha, tj. o 3,5 %.

Vývoj osevní plochy, průměrného hektarového výnosu a produkce triticales

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
2015	42 891	4,72	202 646
2016	39 595	4,88	193 198
2017	36 263	4,89	177 252
2018	37 851	4,55	172 154
2019	39 668	4,93	195 409
2020	42 097	5,07	213 256
2021	40 856	4,73	193 445
2022	40 566	5,12	207 621
2023	42 010	4,98	209 126
2024	44 048	4,45	196 192
2025	42 529	5,17	220 041

Pramen: ČSÚ

Ceny komodity triticales

Průměrná roční CZV triticales se dlouhodobě (od roku 2014) pohybovala pod hranicí 4 tisíc Kč/t. K prvnímu překročení této hranice došlo až v roce 2021, ještě před invazí Ruska na Ukrajinu, poté se roční průměrná cena triticales postupně zvyšovala. V roce 2022 dokonce překročila hranici 6 tisíc Kč/t, o rok později klesla k 5 tisícům Kč/t.

V roce 2024 se průměrná cena zrna triticales výrazně propadla, a to až na 3 913 Kč/t. CZV se tak meziročně snížila o 22,3 %, tj. pokles o 1 121 Kč/t. V roce 2025 se průměrná cena mírně navýšila a dosáhla úrovně 4 103 Kč/t.

Roční průměrné CZV triticales za kalendářní rok

Kalendářní rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Triticale (Kč/t)	3 375	3 312	3 617	3 998	3 768	4 082	6 107	5 034	3 913	4 103

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplňky a příplatky.

V **HR 2024/25** se průměrná cena triticales pohybovala v rozmezí 3,5–4,6 tisíc Kč/t. Meziročně cena mírně klesla o 1,4 % na úroveň 4 045 Kč/t. V následujícím období **HR 2025/26** se průměrná měsíční CZV zatím udržuje ve výši kolem 4 tisíc Kč/t.

Měsíční průměrné CZV triticales v Kč/t za HR

HR	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Průměr
2020/21	3 773	3 573	3 530	3 686	3 827	3 944	i.d.	3 937	3 675	4 032	4 058	3 947	3 817
2021/22	3 992	3 850	4 213	4 269	4 315	4 627	5 065	5 134	5 207	5 964	i.d.	i.d.	4 664
2022/23	i.d.	6 177	6 123	6 553	6 487	5 863	6 169	6 625	5 848	5 418	4 783	6 139	6 017
2023/24	4 729	4 771	4 178	4 030	3 936	3 787	3 775	3 757	4 066	4 369	3 973	3 875	4 104
2024/25	3 799	3 509	4 048	3 976	4 134	3 675	4 350	4 358	4 572	i.d.	i.d.	4 033	4 045
2025/26	4 122	3 964	3 838	3 890	3 998	3 839	-	-	-	-	-	-	3 942

Pramen: ČSÚ, propočten průměru MZe

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplatky a příplatky. i.d. individuální (důvěrný) údaj.

Zahraniční obchod ČR se zrnem triticales

Dovoz triticales do ČR je dlouhodobě nevýznamný, což bylo potvrzeno i v **HR 2024/25**. Jeho výše byla pouhých 128 tun. Dovoz byl uskutečněn především ze Slovenska (48 tun), Polska (33 tun) a Rakouska (27 tun). Hodnota dovozu se pohybovala ve výši 1,8 mil. Kč. V **HR 2025/26** bylo prozatím do ČR dovezeno 242 tun triticales.

Vývoz zrna triticales z ČR se opět snižuje. V **HR 2024/25** se vyvezlo 12,7 tis. tun, tj. meziročně méně o 21,2 %. Hodnota vývozu činila 58,5 mil. Kč. Nejvíce se vyvezlo triticales do Německa (10 082 tun), Rakouska (1 065 tun) a Polska (864 tun). Vývoz triticales v **HR 2025/26** je zatím na úrovni 4,3 tis. tun.

Vývoj zahraničního obchodu triticales za kalendářní rok

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dovoz (t)	178	238	1 010	1 655	1 504	299	177	232	84	303
Vývoz (t)	16 515	18 987	12 199	9 998	14 517	19 527	13 919	19 080	15 136	7 713

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva.

Finanční saldo zahraničního obchodu triticales je dlouhodobě v přebytku. V **HR 2024/25** dosáhlo 56,8 mil. Kč, v probíhající **HR 2025/26** zatím 15,4 mil. Kč.

Vývoj zahraničního obchodu triticales a finanční saldo za HR

Ukazatel	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26*
Dovoz (t)	701	1 807	1 248	233	130	180	128	242
Vývoz (t)	10 955	12 072	20 576	11 191	20 159	16 105	12 699	4 300
Hodnota dovozu (tis. Kč)	4 399	6 886	6 954	3 154	1 951	3 151	1 775	2 673
Hodnota vývozu (tis. Kč)	55 655	49 926	97 964	64 887	134 015	74 588	58 534	18 053
Saldo (tis. Kč)	51 256	43 040	91 010	61 733	132 064	71 437	56 759	15 380

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva.

Předpoklad bilance užití triticales v HR 2020/21–2024/25

Ukazatel		MJ	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Osevní plocha		tis. ha	42,1	40,9	40,6	42,0	44,1
Výnos		t/ha	5,07	4,73	5,12	4,98	4,45
Výroba		tis. t	213,3	193,4	207,6	209,1	196,2
Počáteční zásoby		tis. t	40,4	72,6	70,2	42,8	92,0
Dovoz celkem		tis. t	1,2	0,2	0,1	0,2	0,1
Celková nabídka		tis. t	254,9	266,2	277,9	252,1	288,3
Domácí spotřeba celkem		tis. t	162,0	185,0	215,0	144,0	158,5
z toho:	potraviny	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	osiva	tis. t	12,0	10,0	10,0	9,0	8,5
	krmiva	tis. t	100,0	125,0	135,0	80,0	100,0
	technické užití	tis. t	50,0	50,0	70,0	55,0	50,0
Vývoz celkem		tis. t	20,3	11,0	20,1	16,1	12,7
Celkové užití		tis. t	182,3	196,0	235,1	160,1	171,2
Konečné zásoby		tis. t	72,6	70,2	42,8	92,0	117,1
Konečné zásoby/domácí spotřeba		%	44,8	38,0	19,9	63,9	73,9

Pramen: ČSÚ, kvalifikovaný odhad MZe

KUKUŘICE

Kukuřice na zrno je využívána nejen k potravinářským účelům, kde musí splňovat specifické kvalitativní požadavky zpracovatelského průmyslu, ale hlavně své uplatnění nachází v krmivářství.

Česká republika má omezenou výměru pěstebních oblastí, které jsou pro pěstování kukuřice na zrno vhodné. Do značné míry je pěstování kukuřice i závislé na povětrnostních podmínkách daného pěstebního roku. Osevní plochy kukuřice zjišťované ČSÚ k 31. 5. daného roku povětšinou nesouhlasí s údaji sklizňových ploch kukuřice, které jsou pak uvedeny v definitivní sklizni (v únoru následujícího roku), neboť část ploch kukuřice určených pro sklizeň na zrno, především vlivem nepříznivých klimatických jevů, bývá zemědělci sklizena na siláž anebo naopak, místo sklizně na siláž jsou některé pěkné porosty ponechávány na kukuřičné zrno.

Ve sklizňovém roce **2024** došlo k meziročnímu navýšení sklizňové plochy kukuřice na zrno, a to až o 35,9 %, tj. o 23 113 ha a je to tak druhá nejvyšší výměra za posledních deset let. Sklizňová plocha kukuřice byla na úrovni 87 482 ha, tzn., že byla oproti osevní ploše o 12 021 ha vyšší.

Průměrný hektarový výnos kukuřice dosáhl úrovně 8,14 t/ha. Ve srovnání s výnosem předešlé sklizně jde o navýšení, a to o 0,26 t/ha, tj. o 3,3 %. Po nižších výnosech předchozích dvou ročníků se kukuřice na zrno znovu nachází v hladině nad 8 tun sklizeného zrna na hektar.

Produkce kukuřice na zrno po dvou letech propadu sklizně zaznamenala navýšení a dosáhla 712 241 tun. Meziročně tak došlo k vyšší výrobě kukuřičného zrna o 204,7 tis. tun, tj. o 40,3 %. Tuzemská produkce této komodity tak překročila celkovou domácí spotřebu o více než 200 tisíc tun, a tak lze kukuřici na zrno opět zařadit mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR nadále soběstačná.

Pro sklizňový rok **2025** byla kukuřice na zrno oseta na výměře 81 692 ha. Dle definitivních dat sklizně zemědělských plodin ČSÚ k 25. 2. 2026 představovala celková sklizňová plocha kukuřice na zrno 90 586 ha.

Vývoj osevní plochy, průměrného hektarového výnosu a produkce kukuřice na zrno

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Sklizňová plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
2015	93 575	79 972	5,54	442 709
2016	79 303	86 407	9,79	845 765
2017	83 762	85 995	6,84	588 105
2018	82 127	81 851	5,98	489 154
2019	75 853	74 827	8,29	620 261
2020	78 643	87 231	9,46	825 499
2021	90 934	102 438	9,65	988 038
2022	80 175	80 453	7,95	639 467
2023	73 703	64 369	7,88	507 540
2024	75 461	87 482	8,14	712 241
2025	81 692	90 586	8,86	802 737

Pramen: ČSÚ

Ceny komodity kukuřice

Průměrná roční cena kukuřice na zrno se v roce 2024, stejně jako u ostatních komodit obilovin, meziročně opět snížila, a to o 22,5 % na úroveň 4 564 Kč/t, tj. méně o 1 326 Kč/t. V roce 2025 se roční CZV zrna kukuřice navýšila na hodnotu 5 036 Kč/t.

Roční průměrné CZV kukuřice krmné za kalendářní rok

Kalendářní rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
K. krmná (Kč/t)	3 900	3 779	4 021	4 097	3 904	4 911	6 816	5 890	4 564	5 036

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplňky a příplatky.

Po růstu cen, především vlivem ruské invaze na Ukrajinu, kdy dosáhla krmná kukuřice na zrno svého měsíčního maxima přes 7,5 tisíce Kč/t (I I/2022) zaznamenávala postupně pokles cen. V **HR 2024/25** průměrná roční cena kukuřice na zrno dosáhla hodnoty 5 001 Kč/t. Došlo sice k meziročnímu mírnému navýšení ceny o 6,3 %, tj. o 295 Kč/t, ale měsíční CZV již nepřekročila hranice 5,4 tisíce Kč/t, což se nepodařilo zatím ani v probíhající **HR 2025/26**.

Měsíční průměrné CZV kukuřice krmné v Kč/t za HR

HR	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Průměr
2020/21	4 069	4 032	4 104	3 845	3 781	3 957	4 101	4 220	4 327	4 696	4 865	4 819	4 235
2021/22	5 129	5 070	5 388	5 239	5 454	5 619	5 551	5 783	5 781	6 473	7 006	7 260	5 813
2022/23	7 245	7 118	7 402	7 213	7 524	7 436	7 483	7 229	6 604	6 450	6 395	6 021	7 010
2023/24	5 318	5 326	5 429	5 329	4 718	4 383	4 230	4 202	4 351	4 175	4 433	4 572	4 706
2024/25	4 521	4 534	5 001	4 962	4 906	4 880	5 053	5 086	5 194	5 316	5 306	5 248	5 001
2025/26	5 292	5 367	5 304	4 708	4 373	4 182	-	-	-	-	-	-	4 871

Pramen: ČSÚ, propočet průměru MZe

Poznámka: Průměrné ceny jsou bez DPH, dopravních nákladů a neobsahují žádné další doplňky a příplatky.

Zahraniční obchod ČR se zrnem kukuřice

Rozsáhlé změny ve výrobě kukuřice na zrno v minulých letech, které posunuly ČR z role silného dovozce až na současnou pozici vývozce této komodity, ovlivnily výrazně tendence našeho zahraničního obchodu. V souladu se zajištěním většiny domácích potřeb produkcí tuzemské provenience v posledních letech dovoz kukuřice ze zahraničí poklesl a udržuje se na přijatelné hranici, která je nezbytná pro zajištění specifických potřeb tuzemských zpracovatelů. Jedná se především o kukuřici na výrobu potravin či pro osevní účely. Potřeba kukuřice pro potravinářské užití je vzhledem ke specifickým kvalitativním požadavkům zpracovatelského průmyslu doposud z části pokrývána dovozem.

V **HR 2024/25** se dovezlo do ČR o něco vyšší množství kukuřičného zrna než v předešlém HR, a to 249,2 tis. tun, tj. meziroční navýšení o 7,6 %. Dovoz byl uskutečněn především z Polska (169 016 tun), z Německa (32 849 tun) a Slovenska (13 467 tun). Dovozová hodnota celkem dosáhla téměř 2,4 mld. Kč. V **HR 2025/26** bylo prozatím dovezeno do ČR 86,2 tis. tun kukuřičného zrna.

I vývoz kukuřice z ČR do zahraničí se v **HR 2024/25** meziročně mírně navýšil, a to na hodnotu 298,9 tis. tun, tj. meziročně více o 8,0 %. Nejvíce se vyvezla kukuřice do Rakouska (170 256 tun), dále do Německa (88 446 tun) a na Slovensko (16 298 tun). Celková hodnota vývozu kukuřice v tomto HR činila 1,7 mld. Kč. Vývoz kukuřice v nadcházejícím **HR 2025/26** je zatím na úrovni 119,2 tis. tun.

Vývoj zahraničního obchodu kukuřice za kalendářní rok

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dovoz (t)	104 532	149 159	151 262	244 748	173 777	173 588	166 842	256 493	239 867	208 054
Vývoz (t)	249 999	370 535	195 469	181 407	312 907	495 402	424 819	274 208	263 267	282 195

Pramen: ČSÚ, * data k I I/2025

Poznámka: Včetně osiva.

Saldo zahraničního obchodu zrna kukuřice je v posledních čtyřech letech záporné. V **HR 2024/25** činil schodek 659,2 mil. Kč, v **HR 2025/26** je zatím na hladině 109,8 mil. Kč.

Vývoj zahraničního obchodu kukuřice a finanční saldo za HR

Ukazatel	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26*
Dovoz (t)	282 347	175 436	157 839	167 664	224 725	231 601	249 213	86 181
Vývoz (t)	161 190	252 147	431 621	527 040	270 539	276 883	298 944	119 157
Hodnota dovozu (mil. Kč)	1 814,0	1 439,3	1 470,8	1 857,3	2 534,1	2 132,6	2 357,5	665,5
Hodnota vývozu (mil. Kč)	742,6	1 044,8	1 850,4	3 068,5	1 926,4	1 545,8	1 698,3	555,7
Saldo (mil. Kč)	-1 071,4	-394,5	379,6	1 211,2	-607,7	-586,8	-659,2	-109,8

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva.

Ekonomika pěstování kukuřice na zrno v letech 2023–2024 a odhad nákladů v roce 2025

Ukazatel	MJ	Rok žetření		
		2023	2024	1.–3. q 2025
Osiva – nakupovaná	Kč/ha	5 429	5 425	5 091
Osiva – vlastní	Kč/ha	0	0	0
Hnojiva – nakupovaná	Kč/ha	5 987	4 658	5 060
Hnojiva – vlastní	Kč/ha	589	722	722
Prostředky ochrany rostlin	Kč/ha	3 005	2 911	2 848
Ostatní přímý materiál	Kč/ha	932	1 015	1 024
Přímé materiálové náklady celkem	Kč/ha	15 942	14 732	14 746
Ostatní přímé náklady a služby	Kč/ha	8 833	8 685	8 906
Pracovní náklady celkem	Kč/ha	5 303	6 522	7 008
Odpisy DNHM – přímé	Kč/ha	1	2	2
Náklady pomocných činností	Kč/ha	7 893	8 869	8 817
Režie	Kč/ha	5 976	5 174	5 253
Vlastní náklady celkem	Kč/ha	43 949	43 984	44 732
Podíl hlavního výrobku	%	85	85	85
Vlastní náklady hlavního výrobku	Kč/ha	37 356	37 387	38 023
Hektarový výnos ¹⁾	t/ha	8,02	8,45	8,16
Vlastní náklady	Kč/t	4 660	4 423	4 657
Realizační cena¹⁾	Kč/t	5 676	4 486	5 187
Jednotková podpora celkem	Kč/t	623	605	-
Nákladová rentabilita	%	21,8	1,4	11,4
Souhrnná rentabilita	%	35,2	15,1	-

Pramen: ÚZEI

Poznámka: ¹⁾ odhad ČSÚ pro rok 2025 – odhady sklizně dle operativní zprávy k 30. 9. 2025 a průměrné CZV 2025.
DNHM – dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek.

Předpoklad bilance užití kukuřice na zrno v HR 2020/21–2024/25

Ukazatel	MJ	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Osevní plocha	tis. ha	87,2	102,4	80,5	64,4	87,5
Výnos	t/ha	9,46	9,65	7,95	7,88	8,14

Ukazatel		MJ	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Výroba		tis. t	825,5	988,0	639,5	507,5	712,2
Počáteční zásoby		tis. t	456,9	387,2	378,9	325,5	228,7
Dovoz celkem		tis. t	157,5	166,3	221,1	219,6	233,7
Celková nabídka		tis. t	1 439,9	1 541,5	1 239,5	1 052,6	1 174,6
Domácí spotřeba celkem		tis. t	623,0	645,0	643,0	547,0	455,0
z toho:	potraviny	tis. t	15,0	18,0	17,0	17,0	17,0
	osiva	tis. t	18,0	22,0	21,0	15,0	4,0
	krmiva	tis. t	500,0	510,0	510,0	430,0	350,0
	technické užití	tis. t	90,0	95,0	95,0	85,0	84,0
Vývoz celkem		tis. t	429,7	517,6	271,0	276,9	298,9
Celkové užití		tis. t	1 052,7	1 162,6	914,0	823,9	753,9
Konečné zásoby		tis. t	387,2	378,9	325,5	228,7	420,7
Konečné zásoby/domácí spotřeba		%	62,2	58,7	50,6	41,8	92,5

Pramen: ČSÚ, kvalifikovaný odhad MZe

GM kukuřice

Česká republika pěstuje kukuřici v různých systémech hospodaření. Nejčastěji se jedná o konvenční kukuřici a o kukuřici pěstovanou v podmínkách ekologického zemědělství. V minulosti také čeští zemědělci pěstovali geneticky modifikovanou (GM) kukuřici.

Geneticky modifikované (GM) plodiny mohou nést různé vlastnosti, které je činí výhodnými pro pěstitele, spotřebitele či zpracovatele v různých odvětvích. GM plodiny lze rozdělit do 5 skupin (generací):

- I. generace – ochrana proti chorobám, škůdcům a plevelům;
- II. generace – odolnost k abiotickým stresům (sucho, chlad, zasolení půdy, nedostatek světla);
- III. generace – rostliny s vyšší nutriční hodnotou (výhodné složení mastných kyselin, upravený obsah vitamínů);
- IV. generace – ekologicky výhodné rostliny (udržitelné rostliny);
- V. generace – náhrada fosilních paliv, suroviny pro průmysl (výroba etanolu, bionafty, škrobu).

Pro rok 2024 bylo povoleno v EU pěstovat pouze jednu GM plodinu, a to GM kukuřici MON 810, která je odolná vůči zavíječi kukuřičnému a je označována též jako Bt kukuřice. Ochrana před škůdcem dosahuje téměř 100 %. V souvislosti s touto přirozenou ochranou je snížena nutnost vstupu do porostu mechanizačními prostředky a aplikace insekticidů. Výsledným produktem tohoto systému pěstování jsou nepolámané, nepoléhavé a houbovými chorobami (zejména rodu *Fusarium*) nenapadené rostliny, které vedou k vyššímu výnosu a ke kvalitnější sklizni.

V České republice byla tato odrůda kukuřice pěstována v letech 2005–2016. Největší výměra GM kukuřice byla zaznamenána v roce 2008, kdy bylo oseto 8 380 ha, tj. asi 3 % celkové plochy kukuřice v ČR. Produkce GM kukuřice se ve většině případů využívala jako krmivo pro hospodářská zvířata, z menší části také jako surovina pro výrobu bioetanolu a bioplynu. Vypěstovaná GM kukuřice nebyla v ČR používána pro potravinářské účely.

Od pěstování GM kukuřice čeští zemědělci postupně upustili z důvodu administrativní a organizační náročnosti pěstování GM plodin (evidence, označování, pravidla koexistence atd.). Dále z ekonomického hlediska, tj. vyšších nákladů na osivo i problematického odbytu produkce, především požadavku německých odběratelů mléka na produkci bez používání GMO plodin.

Vývoj ploch GM kukuřice v ČR a počet pěstitelů v letech 2005–2025

Rok	Plocha (ha)	Počet pěstitelů
2005	150	51
2006	1 290	82
2007	5 000	126
2008	8 380	167
2009	6 480	121
2010	4 680	82
2011	5 090	64
2012	3 050	41
2013	2 560	31
2014	1 754	18
2015	997	11
2016	75	1
2017–2025	0	0

Pramen: SZIF

Klesající trend pěstebních ploch GM kukuřice je k vidění nejen u nás, ale také v ostatních zemích EU. Tento trend přizívuje nejen velmi přísná legislativa GMO, zdoluhavý postup povolování a další povinnosti spojené s pěstováním GMO, ale také negativní medializace celé problematiky.

Ačkoliv je povolení pro GM kukuřici MON 810 platné na celém území EU, dle Směrnice EP a Rady (EU) 2015/412 byla členským státům dána možnost na svém území omezit či zakázat pěstování GM rostlin. Tuto možnost využila většina členských států EU. Minimálně do roku 2023 pěstovalo GM kukuřici MON 810 pouze Španělsko a Portugalsko, celkem na ploše 48 225 ha, což představuje asi 0,5 % z celkové plochy kukuřice pěstované na území EU.

Vývoj ploch GM kukuřice v EU (v ha) v letech 2016–2024

Země / Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Španělsko	129 081	124 227	115 246	107 127	98 152	96 605	67 620	46 327	69 411
ČR	75	0	0	0	0	0	0	0	0
Rumunsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Portugalsko	7 069	7 308	5 733	2 736	4 216	2 372	2 287	1 898	-
Polsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Slovensko	112	0	0	0	0	0	0	0	0
Francie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Německo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	136 337	131 263	120 979	109 863	102 368	98 977	69 907	48 225	69 411

Pramen: Ministerio de Agricultura España, Agricultura, Florestas e Desenvolvimento Rural Portuguesa, United States Department of Agriculture

Pěstování GM plodin je v EU velmi okrajovou záležitostí. Ve světě je ale situace přesně opačná. Pěstební plochy GM plodin se každoročně zvyšují a jsou nezastupitelnou složkou zemědělské výroby. Ačkoliv EU doposud není pěstování GM rostlin nakloněna, na dovozech především bílkovinných GM komodit (sója) pro krmivářský průmysl je zcela závislá.

Evropský krmivářský průmysl se však bez dovozu GM krmiv neobejde. EU je závislá převážně na dovozu sóji a sójové moučky, které se doveze cca 30 mil. tun ročně, z převážné většiny, přibližně z 90–95 %, se jedná o GM sóju, stejně tak 20 % dovezené kukuřice je GMO. Na trhu EU bylo pro rok 2024 povoleno pro dovoz a následné zpracování do potravin a krmiv 5 GM druhů rostlin a 94 genetických modifikací (a jejich subkombinací), z toho bylo 47 modifikací kukuřice.

Inovativní techniky šlechtění

EU nevyužívá dostatečně potenciál moderního šlechtění v zemědělství. Tuto situaci by mohly zvrátit nastupující nové genomické techniky (NGT). Tyto inovativní metody šlechtění umožňují vývoj nových odrůd rostlin o požadovaných vlastnostech úpravou DNA bez vnesení cizorodých genů. V USA, Kanadě, Argentině, Brazílii, Japonsku jsou některé plodiny vyšlechtěné pomocí NGT již na trhu. Výsledné plodiny jsou výhodné pro pěstitele, spotřebitele či zpracovatele, například rostliny s ochranou proti chorobám, škůdcům a plevelům, s odolností vůči suchu a chladu, rostliny s vyšší nutriční hodnotou a další.

V Evropě jsou NGT zatím ve fázi výzkumu a podléhají legislativě vztahující se ke GMO. Tyto přes 20 let staré právní předpisy ovšem neodráží nové vědecké poznatky v oblasti biotechnologií a v podstatě tak brání inovacím v tomto odvětví v EU. Od roku 2023 probíhá v orgánech EU intenzivní vyjednávání nad novým právním rámcem pro rostliny vyšlechtěné za pomoci NGT, který by měl lépe odpovídat charakteru těchto produktů a adekvátně reflektovat vědecký vývoj v této oblasti. Ke konci roku 2025 nebyla diskuze uzavřena. Dosavadní studie EK dokládají, že NGT mají potenciál přispět k udržitelným systémům zemědělství a k produkci potravin v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu (European Green Deal), Strategii od zemědělce ke spotřebiteli (Farm to Fork) a se Strategií pro biodiverzitu a další.

OSTATNÍ OBILOVINY

Ve skupině ostatních obilovin jsou minoritně pěstované obilniny, mezi které řadíme zejména pohanku obecnou, proso seté, čirok, bér italský, lesknici kanárskou a další okrajové obilniny. Ostatní obiloviny jsou důležitými surovinami k výrobě potravin a jsou také nezbytnou součástí speciálních krmiv, některé druhy lze využít i pro produkci biomasy.

Nejpěstovanější plodinou z této skupiny obilnin je pohanka obecná, která své hlavní uplatnění nachází v potravinářství, zejména kvůli pozitivnímu vlivu na lidské zdraví. Má vysokou výživovou hodnotu a je také plodinou neobsahující lepek. Díky vyššímu obsahu rutinu je využívána i ve farmacii, nejvyšší obsah této látky má především její kvetoucí nat'. Pohanka měla v minulosti v ČR významné postavení, postupně však její význam upadal, v posledních letech pohanka opět zažívá renesanci, její pěstební plochy pomalu narůstají, a to zejména díky zvýšenému zájmu o zdravé potraviny.

Pohanka má krátkou vegetační dobu a je velmi citlivá na nízké teploty, rizikem jsou pozdní jarní, ale i časně podzimní mrazíky při letním setí. Specifikem pohanky je kvetení, kvete nerovnoměrně a vytváří velké množství květů. Její kvetení je tak rozvleklé, u řídkých porostů může kvést až dva měsíce. Nestejnoměrně však i dozrává, což podstatně zvyšuje sklizňové ztráty. Plodem pohanky je trojboká nažka, která vzniká zhruba z desetiny květů. Pohanku je třeba sklízet v době, kdy jsou již dvě třetiny nažek zralé.

Osevní plocha ostatních obilnin na zrno pro sklizeň roku **2024** zaujímala celkovou výměru ve výši 5 571 ha, z toho byla pěstována na 2 322 ha pohanka. Tato skupina minoritních plodin vykázala meziroční navýšení rozsahu pěstovaných plodin o 1 291 ha, tj. o 30,2 %. Sklizeň ostatních obilovin na zrno, vyjma pohanky a směsi obilovin na zrno, dosáhla při průměrném hektarovém výnosu 1,93 t/ha 6 136 tun, tj. meziročně o 54,9 % více.

U pohanky průměrný hektarový výnos činil 1,24 t/ha, v porovnání s předešlým rokem došlo k poklesu výnosu o 42,9 %. Produkce pohanky dosáhla na pouhých 2 877 tun, tj. meziročně o 38,8 % méně. Průměrný hektarový výnos směsi obilovin na zrno dosáhl 2,37 t/ha, tj. meziročně více o 26,7 %. Celková produkce směsi obilovin byla na úrovni 166 tun, tj. o 77 tun meziročně více. Výše sklizně směsi obilovin na zrno je především závislá na složení pěstovaných obilných plodinách.

Pro sklizňový rok **2025** výměra všech ostatních obilovin na zrno zaujímá 4 508 ha. Meziročně se jedná o pokles osevní plochy o 1 063 ha, tj. o 19,1 %. Z toho je osevní plocha pohanky na úrovni 1 694 ha, tj. meziročně méně o 27,1 %.

Vývoj osevní plochy, průměrného hektarového výnosu a produkce ostatních obilovin na zrno

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
2015	4 004	1,75	6 992
2016	5 227	1,48	7 734
2017	4 689	1,60	7 487
2018	4 499	1,79	8 075
2019	4 505	1,45	6 529
2020	5 501	1,91	10 492
2021	6 851	1,53	10 508
2022	5 594	1,40	7 852
2023	2 070	1,91	3 961
2024	3 179	1,93	6 136
2025	2 756	2,14	5 890

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Od roku 2023 již nezahrnuje pohanku.

Vývoj osevní plochy, průměrného hektarového výnosu a produkce pohanky

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
2023	2 162	2,17	4 699
2024	2 322	1,24	2 877
2025	1 694	1,04	1 765

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Od roku 2023 je pohanka uváděna samostatně.

Vývoj osevní plochy, průměrného hektarového výnosu a produkce směsí obilovin na zrno

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Výnos (t/ha)	Produkce (t)
2015	2 820	1,07	3 027
2016	3 833	3,45	13 220
2017	1 680	1,05	1 769
2018	1 990	2,43	4 845
2019	841	2,08	1 754
2020	1 381	2,24	3 100
2021	1 293	2,88	3 731
2022	1 190	1,07	1 278
2023	48	1,87	89
2024	70	2,37	166
2025	58	1,98	115

Pramen: ČSÚ

Zahraniční obchod ČR se zrnem ostatních obilovin

Nejvýznamnějšími obchodovatelnými komoditami z této skupiny minoritních obilovin jsou pohanka a proso.

Dovoz ostatních obilovin celkem do ČR v **HR 2024/25** překročil hranici 6 tisíc tun. Nejvýznamnější dovezenou komoditou bylo proso, kterého se dovezlo 2 737 tun v hodnotě za 26,2 mil. Kč, dále pohanka v množství 1 682 tun a v hodnotě za 45,4 mil. Kč a čirok ve výši 895 tun v hodnotě za 11,8 mil. tun. Dovoz ostatních obilovin se meziročně snížil, u pohanky zhruba o 51 % a u ostatních minoritních plodin o 22 %.

Vývoz pohanky z ČR se meziročně snížil, a to o 40 %, vyvezlo se 596 tun semen v hodnotě za 16,1 mil. Kč. U ostatních komodit se naopak vývoz meziročně zvýšil o 25 %, vyvezlo se celkových 15 645 tun obilovin ve výši 114,6 mil. Kč.

V HR 2024/25 se semeno pohanky nejvíce dovezlo z Polska (1 232 tun), z Itálie (104 tun) a z Litvy (96 tun). A nejvíce vyvezla ČR pohanku do Francie (318 tun), do Rakouska (107 tun) a na Slovensko (73 tun).

Z ostatních obilovin se nejvíce do ČR v uvedeném HR dovezlo proso z Ukrajiny (2 295 tun), z Polska (235 tun) a z Číny (91 tun). Čirok se dovezl ze Slovenska (666 tun), z Ukrajiny (103 tun) a z USA (93 tun), dále se dovezla lesknice z Maďarska (222 tun) a merlík z Peru (88 tun).

Vývoz semen ostatních obilovin směřoval z ČR nejvíce do Německa (čirok 263 tun), dále se také čirok vyvezl do Polska (50 tun) a Itálie (42 tun). Proso se nejvíce vyvezlo do Rakouska (207 tun), Německa (196 tun) a Nizozemska (190 tun). Nejvíce lesknice se vyvezlo do Ománu (106 tun) a 30 tun merlíku na Slovensko.

V probíhající **HR 2025/26** bylo do ČR doposud dovezeno 488 tun pohanky a 1 055 tun ostatních obilovin. Vývoz ostatních obilovin v tomto HR je zatím ve výši 1 14 tun u pohanky a 5 348 tun u ostatních komodit.

Vývoj zahraničního obchodu pohanky za kalendářní rok

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dovoz (t)	2 076	1 671	2 735	3 532	3 872	3 052	2 112	5 062	3 054	1 270
Vývoz (t)	1 334	1 609	1 434	1 257	1 443	2 132	1 335	931	939	579

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva.

Finanční saldo zahraničního obchodu u pohanky bývá dlouhodobě záporné. V **HR 2024/25** bylo ve schodku 29,3 mil. Kč, pro **HR 2025/26** je zatím na úrovni 11,5 mil. Kč.

Vývoj zahraničního obchodu pohanky a finanční saldo za HR

Ukazatel	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26*
Dovoz (t)	3 774	3 602	3 426	2 233	4 854	3 433	1 682	488
Vývoz (t)	1 588	1 603	1 922	1 332	1 113	999	596	114
Hodnota dovozu (tis. Kč)	92 335	83 378	87 424	76 925	88 918	98 465	45 441	13 264
Hodnota vývozu (tis. Kč)	22 950	30 671	43 169	34 485	30 519	23 423	16 133	1 799
Saldo (tis. Kč)	-69 385	-52 707	-44 255	-42 440	-58 399	-75 042	-29 308	-11 465

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva.

Vývoj zahraničního obchodu prosa za kalendářní rok

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dovoz (t)	1 388	952	1 063	1 133	2 709	1 470	2 116	2 408	3 790	1 148
Vývoz (t)	1 185	2 396	1 861	2 069	1 746	1 590	2 086	1 266	1 462	1 657

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva.

Vývoj zahraničního obchodu zrna čiroku za kalendářní rok

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dovoz (t)	180	231	304	366	370	147	410	1 037	1 211	660
Vývoz (t)	14	29	93	146	159	791	486	629	628	557

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva.

Vývoj zahraničního obchodu ostatních obilovin za kalendářní rok

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Dovoz (t)	494	538	534	824	598	756	903	4 674	698	682
Vývoz (t)	6 926	13 866	14 799	18 760	18 504	12 638	7 583	11 985	14 346	8 982

Pramen: ČSÚ, * data k 11/2025

Poznámka: Včetně osiva, bez rýže. V roce 2023 byl dovoz ostatních obilovin výrazně vyšší, a to především díky dovozu merlíku chilského (quino) ve výši 4 229 tun, z toho se dovezlo do ČR 4 099 tun quino z Peru.

Saldo zahraničního obchodu semen ostatních obilovin, tj. včetně čiroku, prosa, lesknice a merlíku (quino), bylo v **HR 2024/25** kladné, a to téměř ve výši 38,0 mil. Kč. V probíhající **HR 2025/26** je zatím saldo na hodnotě 13,9 mil. Kč.

Vývoj zahraničního obchodu ostatních obilovin a finanční saldo za HR

Ukazatel	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26*
Dovoz (t)	1 921	2 932	3 775	2 304	7 309	5 641	4 379	1 055
Vývoz (t)	14 726	23 510	20 534	12 481	11 333	12 497	15 645	5 348
Hodnota dovozu (tis. Kč)	46 786	65 104	58 471	59 764	64 823	78 481	76 628	25 640
Hodnota vývozu (tis. Kč)	78 671	108 130	107 712	98 301	98 763	93 356	114 584	39 554
Saldo (tis. Kč)	31 885	43 026	49 241	38 537	33 940	14 875	37 956	13 914

Pramen: ČSÚ, * data k 1/1/2025

Poznámka: Včetně osiva, zahrnuje zrno čiroku, prosa, lesknice, merlíku a ostatních obilovin, bez rýže.

Předpoklad bilance užití ostatních obilovin v HR 2020/21–2024/25

Ukazatel	MJ	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	
Osevní plocha	tis. ha	6,9	8,2	6,8	4,3	5,6	
Výnos	t/ha	2,65	1,75	1,35	2,04	1,65	
Výroba	tis. t	18,2	14,2	9,1	8,8	9,2	
Počáteční zásoby	tis. t	1,0	1,3	1,7	0,3	1,4	
Dovoz celkem	tis. t	6,9	4,4	4,9	7,9	6,1	
Celková nabídka	tis. t	26,1	19,9	15,7	17,0	16,7	
Domácí spotřeba celkem	tis. t	3,0	5,0	4,0	2,5	1,5	
z toho:	potraviny	tis. t	2,0	4,0	3,0	2,0	1,0
	osiva	tis. t	1,0	1,0	1,0	0,5	0,4
	krmiva	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	technické užití	tis. t	21,8	13,2	0,0	0,0	0,0
Vývoz celkem	tis. t	21,8	13,2	11,4	13,0	15,2	
Celkové užití	tis. t	24,8	18,2	15,4	15,5	16,7	
Konečné zásoby	tis. t	1,3	1,7	0,3	1,5	0,0	
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	43,3	34,0	7,5	60,0	0,7	

Pramen: ČSÚ, kvalifikovaný odhad MZe

OBILOVINY V EKOLOGICKÉM ZEMĚDĚLSTVÍ

Pravidla ekologického zemědělství (EZ) a výroby biopotravin jsou stanovena národními i evropskými předpisy, zejména zákonem č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství, dále nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 ze dne 30. května 2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007 a řadou sekundárních předpisů (nařízení v přenesené pravomoci a prováděcích předpisů) sloužících k doplnění a upřesnění.

Všechny subjekty registrované v systému ekologického zemědělství jsou nad rámec komplexního systému křížových kontrol státních orgánů podrobeny pravidelné každoroční kontrole jednou ze státem pověřených, akreditovaných soukromých kontrolních organizací, s níž má daný subjekt uzavřenou smlouvu o kontrole. V roce 2024 byly pověřeny výkonem kontroly a certifikace v ekologickém zemědělství 4 akreditované kontrolní organizace, a to KEZ o.p.s., ABCERT AG, organizační složka, BOKONT CZ, s.r.o. a BUREAU VERITAS CZ, s.r.o. V roce 2025 pověření dostala nově společnost CERTEKO CS s.r.o.³

Historie EZ se v ČR datuje od roku 1990, kdy byly registrovány první tři ekologické farmy a celková výměra ploch obhospodařovaná v ekologickém zemědělství činila 480 ha. K 31. 12. 2024 působilo v ČR již 5 565 ekologických zemědělců, což je meziročně o 220 více, tj. o 4,1 % a 980 výrobců biopotravin, což je o 11 více než v předchozím roce.

Plochy půdy obhospodařované ekologickými zemědělci opět meziročně vzrostly, a to o 9 614 ha na celkovou výměru 604 803 ha, což představuje podíl 17,1 % z celkové výměry zemědělského půdního fondu dle LPIS. Z toho činila plocha v přechodném období 61 197 ha. Z pohledu užití půdy v EZ stále dominují trvalé travní porosty (TTP), v roce 2024 s výměrou 477 211 ha a podílem 78,9 % na celkové výměře ekologicky obhospodařované půdy. Plocha orné půdy (OP) byla v roce 2024 na 121 473 ha a podíl činil 20,1 %. Dále výměra trvalých kultur činila 5 533 ha a ostatních ploch 587 ha, tj. podíl 0,9 % resp. 0,1 %.

Vzhledem k metodice sběru a zpracování dat jsou podrobné statistické údaje dostupné vždy s přibližně ročním zpožděním. Od roku 2023 se v rámci šetření ÚZEI sleduje pouze půda plně v režimu EZ, tzn. bez plochy v přechodném období, přičemž meziroční srovnání je provedeno k ploše pouze v EZ.

Struktura ploch a produkce obilovin v EZ

Hlavními plodinami na orné půdě v ekologickém režimu hospodaření byly v roce 2024 obdobně jako v předchozích letech obilniny (43,0 %) a píce (40,4 %).

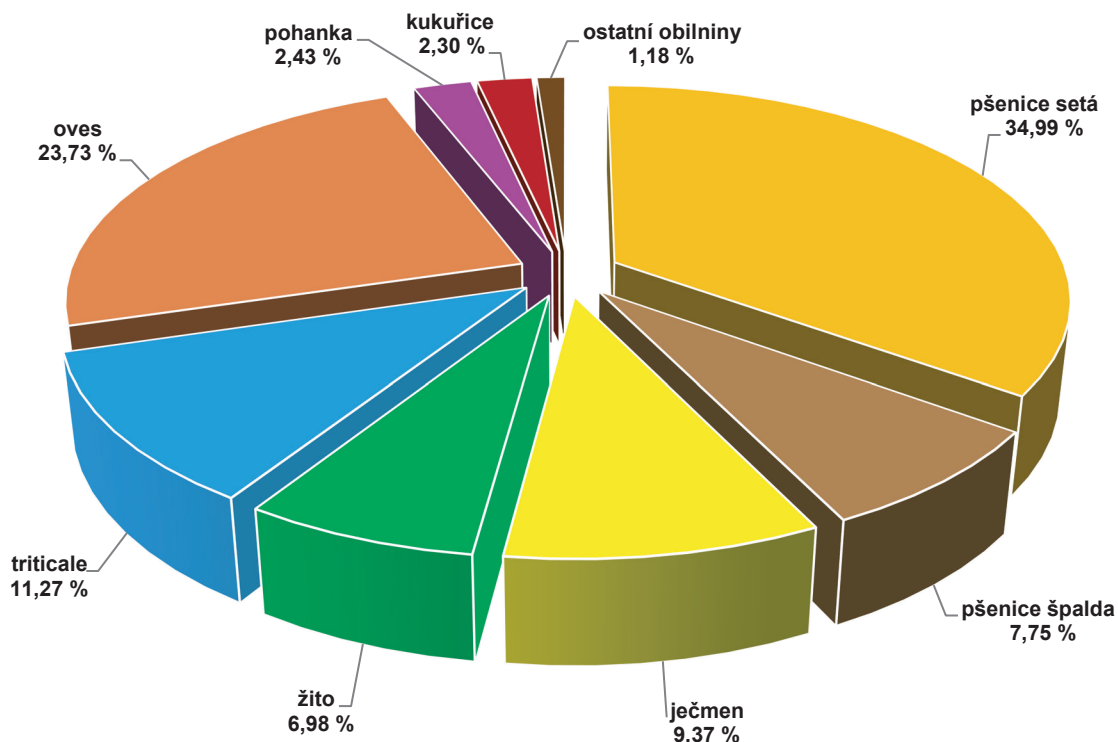
Obilniny nadále zabírají významnou část půdy v EZ, avšak oproti roku 2023 byl zaznamenán mírný pokles o 4,2 %. Stejně jako v předchozích letech byly nejčastěji pěstovanými pšenice setá (35,0 %) a oves (23,7 %). Tyto dvě plodiny společně zaujímaly téměř 59 % plochy obilnin. Dalšími významnými obilninami byli triticales (11,3 %), ječmen (9,4 %), pšenice špalda (7,8 %) a žito (7,0 %). Oproti minulému roku došlo k nejvyššímu nárůstu plochy u prosa, a to o 71,2 ha (83,5 %), dále u pšenice tvrdé (12,1 %) a ovsa (5,7 %). K meziročnímu poklesu došlo naopak u více druhů obilnin, přičemž největší úbytky byly zaznamenány u žita (22,4 %), pohanky (17,9 %), kukuřice na zrno (13,7 %) a pšenice špaldy (10,8 %).

Objem odhadované celkové ekologické rostlinné produkce, tj. produkce pouze z ploch již v ekologickém režimu, v roce 2024 dosáhl na 2 027,5 tis. tun, tj. meziroční nárůst o 1,7 tis. tun (o 0,1 %). Celková produkce z orné půdy činila 298,0 tis. tun (14,7 % podíl), z toho 39,3 % tvořila produkce obilovin (117,0 tis. tun)

³ Kontrolní organizace Bureau Veritas CZ, s.r.o. ukončila v roce 2025 svou činnost v oblasti kontroly a certifikace ekologické produkce. Ministerstvo zemědělství nově pověřilo výkonem kontroly a certifikace bioprodukce kontrolní subjekt CERTEKO CS s.r.o.

a 54 % produkce píce na orné půdě (objem v seně). V rámci obilovin dosáhly největšího objemu produkce pšenice setá (38,0 %), oves (21,6 %), triticale (11,7 %), ječmen (8,7 %) a pšenice špalda (7,8 %).

Struktura obilnin na orné půdě v EZ v ČR v roce 2024

Pramen: ÚZEI

Struktura, výnos a produkce obilovin na orné půdě v EZ v roce 2024

Plodina	Počet ekofarem*	Ekologický režim (ha)	Hektarové výnosy (t/ha)	Ekologická produkce (t)
Orná půda celkem	1 966	92 950,61	3,21	297 984,39
Obiloviny pro produkci zrna (včetně osiva) celkem	924	39 943,21	2,93	117 012,02
Pšenice setá	564	13 974,64	3,18	44 422,71
Pšenice špalda	98	3 097,44	2,95	9 150,64
Pšenice tvrdá	9	168,78	2,59	437,22
Žito	161	2 786,86	2,71	7 560,16
Ječmen	260	3 741,64	2,72	10 177,52
Oves	440	9 478,66	2,67	25 292,39
Triticale	225	4 502,58	3,04	13 669,97
Kukuřice na zrna	26	918,50	4,19	3 851,58
Pohanka	72	971,75	1,93	1 878,80
Proso	9	156,42	2,06	321,53
Ostatní obiloviny na zrna	8	145,94	1,71	249,50

Pramen: ÚZEI

Poznámka: Data od 4 758 subjektů celkem v rámci šetření v roce 2024.

* počet ekofarem, které mají plochy dané plodiny již v ekologickém režimu.

Plochy a produkce obilovin v EZ na orné půdě v letech 2023 a 2024 ve srovnání s celkovou osevní plochou a produkcí obilovin ČR v roce 2024

Plodina	2023 (EZ)		2024 (EZ)		Struktura plodin 2024 (%)	Meziroční změna (%)		2024 (ČR)			Podíl (%) na celkové		
	Plocha (ha)	Produkce (t)	Plocha (ha)	Produkce (t)		Produkce	Výnos	Plocha (ha)	Produkce (t)	Výnos (t/ha)	ploše	produkci	výnosu
Obiloviny	41 685	133 582	39 943	117 012	42,97	-12,40	-8,58	1 307 641	7 520 785	5,75	3,05	1,56	50,93
Pšenice setá	14 229	47 899	13 975	44 423	34,99	-7,26	-5,57	771 607	4 598 288	5,96	1,81	0,97	53,34
Pšenice špalda	3 471	11 427	3 097	9 151	7,75	-19,92	-10,28	-	-	-	-	-	-
Ječmen	4 082	12 465	3 742	10 178	9,37	-18,35	-10,93	317 119	1 671 527	5,27	1,18	0,61	51,60
Žito	3 592	10 519	2 787	7 560	6,98	-28,13	-7,37	24 301	105 640	4,35	11,47	7,16	62,40
Oves	8 971	28 095	9 479	25 292	23,73	-9,98	-14,80	52 618	200 638	3,81	18,01	12,61	69,98
Triticale	4 808	15 257	4 503	13 670	11,27	-10,40	-4,32	44 048	196 192	4,45	10,22	6,97	68,16
Pohanka	1 184	2 217	972	1 879	2,43	-15,24	3,23	2 322	2 877	1,24	41,85	65,30	156,02
Kukuřice na zrno	1 064	4 892	919	3 852	2,30	-21,26	-8,76	87 482	712 241	8,14	1,05	0,54	51,51

Pramen: ÚZEI, ČSÚ

Poznámka: Celkový součet kategorie nemusí souhlasit s jednotlivými druhy plodin.

Uplatnění bioprodukce

V roce 2024 bylo v ČR registrováno na 980 výrobců biopotravin, tj. meziročně o 11 subjektů více (o 1,1 %). Aktuálně jsou však dostupná data o produkci a trhu s biopotravinami za rok 2023.

Podíl uplatnění bioprodukce na domácím trhu mělo v roce 2023 až 63 % obilovin, z toho zejména ječmen (93 %), triticales (77 %), pohanka (69 %), žito (67 %) a pšenice (65 %). Naopak z pohledu vývozu bylo 37 % produkce obilovin z EZ vyvezeno do zahraničí. Nejvíce se vyvezlo prosa (100 %), kukuřice na zrno (64 %), pšenice špaldy (48 %), ovsa (41 %) a pšenice (35 %).

Z obilovin byl prodán největší podíl v bio produkci u prosa (100 %). Dále se v kvalitě bio prodával v hojně míře oves (89 %), pšenice špalda (86 %) a pšenice (82 %). Naopak jako konvenční produkty byly obiloviny oproti ostatním komoditám uplatněny méně.

Z celkového množství 111 232 tun vyprodukovaných obilovin bylo 73 % prodáno (81,3 tis. tun), a to z 81 % v bio kvalitě. Na domácím trhu bylo uplatněno 63 % obilovin a 37 % bylo exportováno. Podíl neprodané produkce (tedy zkrmené nebo využité jiným způsobem) činil u obilovin 27 % objemu, z toho zhruba 51 % bylo spotřebováno jako krmivo. Stejně jako v předchozích letech mělo z obilovin nejnižší podíl v rámci prodeje triticales (40 %), z důvodu jeho uplatnění již přímo na farmě jako krmiva. Dle počtu farem i množství produkce byly stejně jako v minulých letech nejčastěji pěstovanými obilovinami pšenice a oves, které tvořily 57 % produkce obilovin v EZ v roce 2023.

Prodej bioproduktů s certifikátem

U obilovin v ekologickém zemědělství za rok 2023 byla nejvýznamnější pěstovanou plodinou pšenice, kterou zemědělci nejčastěji prodávali do zahraničí (29,7 %). Dalšími významnými obchodními cestami pšenice byl prodej zpracovatelům (28,2 %), prodej zprostředkovatelům (19,0 %) a prodej odbytovým družstvům (18,9 %).

Další významnou plodinou byl oves, který byl v 35,3 % prodáván zpracovatelům a v 27,1 % zahraničním subjektům. U pšenice špaldy měl největší podíl na prodaném objemu (36,7 %) vývoz do zahraničí. Prodej zpracovatelům byl z hlediska podílu na prodaném objemu významný u triticales (47,9 %), u ječmene (40,1 %), u pohanky (39,3 %) a u žita (34,3 %). Stejně jako vloni byl prodej do zahraničí nejvýznamnější obchodní cestou u kukuřice (83,9 %).

Podpora ekologického zemědělství a výroby biopotravin

MZe podporuje rozvoj EZ jako hlavního směru udržitelného způsobu hospodaření především přes opatření Ekologické zemědělství v rámci Programu rozvoje venkova. V roce 2024 v celkové výši 1,862 mld. Kč. Dále mohou ekologičtí zemědělci čerpat dotace také z titulů Agroenvironmentálně-klimatických opatření (AEKO) včetně navazujících závazků (NAEKO). Bodové zvýhodnění mohli ekologičtí zemědělci využít v rámci projektových a investičních opatření. Tyto preferenční body byly v roce 2022 zrušeny, ale jejich čerpání bylo od roku 2023 opět umožněno v rámci Strategického plánu SZP 2023–2027.

Cílem finanční podpory poskytované ze strany státu je podporování systémů hospodaření šetrného k životnímu prostředí – posílit prevenci degradace půdy, zachovat a obnovit cenná stanoviště na zemědělské půdě z hlediska druhové různorodosti, zvýšit ekologickou stabilitu a estetickou hodnotu krajiny a navýšit podíl ekologického zemědělství na celkové výměře zemědělské půdy.

Dotace jsou ekologickým zemědělcům vypláceny již od roku 1998 formou dotací na plochu zařazenou do EZ nebo přechodného období.

Od roku 2023 jsou dotace na ekologické zemědělství vypláceny v rámci Strategického plánu SZP 2023–2027 v intervenci **23.70 – Ekologické zemědělství**. Opatření je realizováno formou pětiletých závazků,

v tomto opatření bylo nově umožněné hospodařit souběžně v režimu konvenční produkce. Podmínky souběhu jsou stanoveny evropskou legislativou (nařízení EP a Rady (EU) 2018/848). Cílem je navýšení podílu ekologického zemědělství na výměře zemědělské půdy obhospodařované v režimu přechodného období nebo ekologického zemědělství s druhem zemědělské kultury trvalý travní porost, standardní orná půda, travní porost na orné půdě, trvalá kultura ovocný sad, vinice a chmelnice. Žadatelé, kteří vstoupili do pětiletého závazku, jsou povinni plnit dotační podmínky stanovené v nařízení vlády č. 81/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2024 vstoupilo do opatření EZ 5 158 žadatelů, což činilo na 565 820 ha zařazených do opatření EZ. Z celkového počtu žadatelů o dotaci v rámci opatření EZ využilo 187 subjektů možnost hospodařit souběžně v režimu ekologického a konvenčního zemědělství. Celkově bylo zažádáno v roce 2024 o 1 642 911 839 Kč (přechodné období na EZ, udržení EZ). Vzhledem k tomu, že jsou dotace vypláceny v Kč, odlišuje se každoročně jejich výše také v závislosti na uplatněném směnném kurzu, pro rok 2024 činil směnný kurz 24,724 Kč/EUR.

Sazby pro opatření Ekologické zemědělství SP SZP v roce 2024

Užití půdy	Hospodaření	Výše sazby dotace (EUR/ha)	
		Přechodné období	Ekologická produkce
Trvalý travní porost	Trvalý travní porost	106	100
Orná půda	Zelenina a speciální byliny nad 6 ha	780	760
	Zelenina a speciální byliny do 6 ha	810	790
	Pěstování víceletých píceňin	148	130
	Pěstování víceletých píceňin (uznaný množitel'ský porost)	343	246
	Pěstování trav na semeno	148	130
	Pěstování ostatních plodin	343	246
	Pěstování jahodníku	780	760
	Travní porost na orné půdě	148	130
Trvalá kultura	Ovocný sad – intenzivní	896	850
	Ovocný sad – ostatní	536	510
	Vinice	900	847
	Vinice (doplňková platba)	248	248
	Chmelnice	900	847

Pramen: MZe

S ohledem na nízkou produkci biopotravin v ČR došlo od roku 2007 ke zvýhodnění výrobců biopotravin a ekologických zemědělců u vybraných opatření Programu rozvoje venkova při bodovém hodnocení podaných projektů. V rámci výzev pro rok 2024 se jednalo o bodové zvýhodnění investic v rámci SP SZP na období 2023–2027. Bodové zvýhodnění bylo uplatněno při následujících intervencích: 33.73 Investice do zemědělských podniků, 34.73 Investice do zpracování zemědělských produktů, 37.73 Technologie snižující emise GHG a NH₃, 45.73 Investice do nezemědělských činností, 49.75 Zahájení činnosti mladého zemědělce a 51.77 Inovace při zpracování zemědělských produktů.

V rámci těchto šesti intervencí bylo v roce 2024 schváleno 27,1 % žádostí podaných subjekty registrovanými v EZ (33,9 % v roce 2023), a to s požadavkem o dotaci ve výši 993 331 tis. Kč (17,6 % všech dotací). K nejčastěji využívaným intervencím v roce 2024 patřily Zahájení činnosti mladého zemědělce a Investice do zemědělských podniků, na které bylo zároveň alokováno nejvíce finančních prostředků.

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL OBILOVIN

Spotřeba obilovin, mlýnských a pekárenských výrobků

Dlouhodobě je v ČR sledována roční spotřeba obilovin v hodnotě zrna zahrnující pšenici, žito, kukuřici a ostatní obiloviny využívané pro účely lidské výživy. Do spotřeby se nezapočítávají obiloviny pro technické účely a na výrobu škrobu. Spotřeba obilovin v hodnotě mouky zahrnuje pšeničnou mouku, žitnou mouku, kroupy, ječnou krupici, ovesné vločky a ostatní mouky používané k potravinářským účelům. Do této spotřeby není započítává mouka krmná a mouky pro technické účely a na výrobu škrobu. Dále se sleduje spotřeba mlýnských a pekárenských výrobků, která zahrnuje chleba, pšeničné pečivo běžné (vodové, tukové, mléčné, máslové), trvanlivé pečivo (perníky, sušenky, suchary, preclíky, plněné i neplněné oplatky, piškoty atd.) a těstoviny (vaječné, nevaječné a těstoviny s náplněmi a přísadami).

Celková spotřeba obilovin na obyvatele a rok v roce **2024** dosáhla 133,4 kg v hodnotě zrna. Spotřeba oproti předchozímu roku klesla o 4,0 kg, tj. o 2,9 %. Tímto dalším snížením byl znovu potvrzen trend v poklesu spotřeby pšenice pro lidskou výživu. Spotřeba obilovin v hodnotě mouky na obyvatele a rok se v roce 2024 meziročně snížila o 2,7 kg, tj. o 2,5 %. U pšeničné mouky se spotřeba snížila o 3,7 kg, což je pokles o 4,1 %, u žitné mouky došlo ke snížení o 0,3 kg, tj. o 3,6 %. Naopak se zvýšila spotřeba krup, ječné krupice a ovesných vloček celkem o 0,9 kg, tj. o 47,0 %. Roční spotřeba chleba se snížila o 0,6 % a pšeničného pečiva o 2,0 %. Spotřeba trvanlivého pečiva se naopak zvýšila o 6,1 % a těstovin o 3,8 %.

Roční spotřeba obilovin v hodnotě zrna a mouky a spotřeba mlýnských a pekárenských výrobků (v kg) na jednoho obyvatele v období let 2017–2024 v ČR

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Obiloviny v hodnotě zrna	143,5	145,8	146,2	145,5	140,3	143,2	137,4	133,4
z toho	pšenice	122,7	124,3	124,4	121,7	116,3	119,4	110,9
	žito	11,0	11,2	10,7	11,2	10,5	10,4	9,0
	kukuřice	1,3	1,5	1,7	1,8	1,9	1,9	1,4
	ostatní obiloviny	2,1	2,3	2,6	3,0	3,6	2,6	3,4
Obiloviny v hodnotě mouky	113,5	115,3	115,6	115,4	110,9	113,9	109,5	106,8
z toho	pšeničná mouka	95,7	96,9	97,0	94,9	90,7	93,2	90,2
	žitná mouka	8,8	9,0	8,6	8,9	8,4	8,3	7,5
	kroupy, ječná krupice, ovesné vločky	1,7	1,7	2,0	2,3	2,5	1,8	1,8
	ostatní mouky	0,9	1,1	1,2	1,4	1,2	1,7	1,9
Chléb	39,2	39,3	39,0	38,2	39,8	39,1	39,7	39,5
Pšeničné pečivo	50,4	51,3	51,7	51,3	52,4	53,9	54,1	53,0
Trvanlivé pečivo	7,8	7,4	7,8	6,3	7,8	7,7	8,2	8,7
Těstoviny	7,8	8,2	8,1	7,7	7,2	7,3	7,8	8,1

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Hodnoty po zaokrouhlení.

Pšeničný škrob

Pšenice, respektive pšeničná mouka, je také výchozí surovinou k výrobě pšeničného škrobu. Pro výrobu škrobu v roce 2024 bylo potřeba na 40,7 tis. tun pšenice, z které se vyrobilo 15,1 tis. tun pšeničného škrobu, tj. meziročně o 5,0 % škrobu méně a o 5,1 % méně spotřebované pšenice.

Vývoj výroby pšeničného škrobu za kalendářní rok

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Výroba pšeničného škrobu (tis. t)	13,2	13,8	13,9	15,2	15,9	15,9	15,1
Spotřeba pšenice (tis. t)	35,6	37,3	37,4	40,9	43,1	42,9	40,7

Pramen: Český škrobárenský svaz

Výroba sladu ze sladovnického ječmene

Většina ječmene určeného pro potravinářské užití slouží jako surovina k výrobě sladu. Významná část vyrobeného sladu je také každoročně předmětem vývozu do zahraničí. V roce 2024 bylo v ČR vyrobeno téměř 536,1 tis. tun sladu, tj. meziroční mírný pokles o 0,6 %. Předpokládaná celková potřeba sladovnického ječmene ze sklizně roku 2025 je pro výrobu českého sladu ve výši 675 590 tun.

Výroba ječmenného sladu (v t) v období let 2017–2024

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Výroba sladu	546 466	546 560	543 114	485 539	518 352	539 128	536 054	498 260

Pramen: VÚPS

Výroba a spotřeba krmných směsí

Krmivářský průmysl je stabilním sektorem v České republice, který zabezpečuje výrobu krmiv podle nejpřísnějších hygienických norem s minimálním negativním dopadem výroby na životní prostředí. Výrobní krmných směsí uplatňují při výrobě krmiv vysoce efektivní řešení výroby v důsledku zavádění nových perspektivních technologií. Výroba krmných směsí probíhá kontinuálně a krmivo musí zabezpečit nutriční a zdravotní požadavky pro daný druh a kategorii zvířat.

V roce **2024** bylo celkem vyrobeno pro hospodářská a ostatní zvířata 2 636 029 tun krmných směsí, což je o 37 251 tun (1,43 %) více v porovnání s rokem 2023 (2 598 778 tun). Nejvíce krmných směsí bylo vyrobeno pro drůbež 1 026 580 tun, dále pro prasata 673 313 tun, pro skot 609 911 tun, pro domácí zvířata 272 575 tun a pro ostatní zvířata 53 650 tun.

V roce 2024 dosáhla celková spotřeba krmných surovin hodnoty 2 505 077 tun. V porovnání s rokem 2023 (2 474 925 tun) se spotřeba krmných surovin zvýšila o 1,22 % (30 152 tun).

Nejvíce zastoupenou krmnou surovinou pro výrobu krmných směsí tvořily obiloviny. Jejich celkový podíl v roce 2024 dosáhl hodnoty 1 506 358 tun, meziročně o 1,55 % méně. Z toho zaujímala pšenice 56,80 %, ječmen 21,31 %, kukuřice 16,01 %, žito a triticales 4,58 % a oves 1,22 %. V porovnání s rokem 2023 nárůst zastoupení v krmné směsi zaznamenala pšenice 17 268 tun (2,06 %) a žito a triticales 5 239 tun (8,22 %). Pokles v zastoupení v krmné směsi zaznamenala kukuřice 8 893 tun (3,56 %) a ječmen 8 084 tun (2,46 %).

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí (v t) v období let 2022–2024

Ukazatel	2022	2023	2024	Index 2024/23 (%)
Obiloviny celkem	1 545 077	1 507 909	1 506 358	99,9
Pšenice	808 185	838 372	855 640	102,1
Ječmen	325 390	329 115	321 031	97,5
Oves	31 445	25 693	18 347	71,4
Žito a triticales	58 048	63 778	69 017	108,2
Kukuřice	320 522	250 106	241 213	96,4
– z toho GM	7 778	1 028	1 177	114,5
Ostatní obiloviny	1 487	846	1 111	131,3

Pramen: MZe

NEPOTRAVINÁŘSKÉ UŽITÍ OBILOVIN

Obiloviny, jež nacházejí uplatnění rovněž pro nepotravinářské účely, jsou mimo výrobu krmiv pro hospodářská zvířata využívány také k produkci paliv.

Jedná se o paliva ve formě slisovaných nebo rozdružených balíků obilné slámy nebo v podobě tzv. agropelet či briket. Takto upravenou biomasu lze využít při výrobě elektřiny a tepla, a to jednak v procesech přímého spalování nebo při společném spalování s neobnovitelným zdrojem energie (spoluspalování), což je většinou uhlí. K výrobě agropelet a briket se kromě slámy používá také odpad z posklizňových linek, zlomky obilných zrn, plevy, odroly a další odpad rostlinného původu vzniklý při zpracování obilovin. Výroba těchto paliv pro energetické účely zůstává nadále jednou z možností diverzifikace zemědělské výroby. V souladu se zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie, musí biomasa splňovat kritéria udržitelnosti a úspory emisí skleníkových plynů, pokud je tato biomasa v podobě pevných paliv použita pro výrobu elektřiny nebo tepla ve výrobnách s celkovým jmenovitým tepelným příkonem nad 20 MW. Splnění této podmínky je nutné pro vydání záruky původu i pro poskytnutí podpory.

V současnosti se z obilovin pro energetické využití v celosvětovém měřítku nicméně nejčastěji vyrábí kapalná biopaliva. Alternativou za benzín je nejvíce využíván bioetanol vyráběný kvasným procesem. K jeho produkci je zapotřebí plodina s dostatečným obsahem cukrů, resp. škrobů jako jsou právě obiloviny, ale i například cukrová řepa a v zemích Jižní Ameriky také cukrová třtina.

V roce 2024 byly v ČR v provozu dvě jednotky na výrobu bioetanolu, a to Ethanol Energy, a.s., Vrdy a Tereos TTD, a.s., Dobrovice. V následující tabulce jsou uvedeny kapacity, rok zahájení provozu a použité vstupní suroviny pro výrobu bioetanolu a etyl-terc-butyl-éteru (ETBE) jako složky automobilových benzinů.

Bioetanolové lihovary v ČR a jejich roční kapacita

Název společnosti	Rok zahájení výroby nebo zkušební provozu	Roční produkční kapacita		Základní použitá surovina
		hl	t	
Tereos TTD, a.s. Dobrovice	2006	1 000 000	79 000	cukrová řepa a její deriváty, biogenní zbytky
Ethanol Energy, a.s. (lihoval) Vrdy	2007	700 000	55 200	kukuřice, obiloviny, biogenní zbytky
Celkem		1 700 000	134 200	

Pramen: Svaz lihovarů ČR

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů ve znění směrnice (EU) 2023/2413 ukládá cíl využívat nejpozději v roce 2030 obnovitelné zdroje energie (OZE) v dopravě ve výši alespoň 29 % konečné spotřeby energie anebo dosáhnout snížení emisí skleníkových plynů alespoň o 14,5 % oproti výchozí referenční hodnotě. Členské státy sami mohou zvolit, který z cílů pro ně bude závazný. ČR zvolila cíl úspory emisí skleníkových plynů, protože podle provedených odborných studií je za stávajících podmínek snadněji dosažitelný. Směrnice zároveň požaduje plnění tzv. kritérií udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů pro biopaliva, biokapaliny a paliva z biomasy. Uvedené požadavky jsou transponovány zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, a zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie.

Zákon o ochraně ovzduší ukládá povinnost pro dodavatele benzínu a nafty, která spočívá v úspoře emisí skleníkových plynů z pohonných hmot pro dopravní účely ve výši alespoň 6 % ve srovnání se základní hodnotou stanovenou prováděcím právním předpisem. Hodnota požadovaných úspor je platná až do roku 2025. Z důvodu plnění výše uvedeného evropského cíle bude na základě novelizovaného zákona procentuální hodnota úspor emisí od roku 2026 průběžně každoročně navyšována, a to od 6,25 % v roce 2026 až po 11 % v roce 2030. Další změny v souvislosti s novelizací zákona se budou týkat postupného

navyšování energetického podílu pokročilých biopaliv (z nepotravinářských surovin a odpadů) a obnovitelných paliv nebiologického původu až do min. 5,5 % v roce 2030. Zároveň je zákonem stanoven nejvyšší povolený podíl energie z konvenčních biopaliv (z potravinářských a krmných plodin) na výši 5,6 %.

Povinné objemové přimíchávání biopaliv do pohonných hmot bylo s účinností od 1. července 2022 zrušeno.

Veškerá biopaliva využitá v dopravě, která jsou započítávána do plnění uvedených cílů, musí splňovat kritéria udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů. Dodavatelé pohonných hmot, výrobci biopaliv či zpracovatelé zemědělských surovin musí být držiteli příslušného certifikátu, který garantuje, že jejich produkce uvedená kritéria splňuje. Certifikace může probíhat podle národního nebo častěji podle mezinárodního schématu schváleného EK. Kritéria udržitelnosti biopaliv a způsob výpočtu emisí skleníkových plynů stanoví nařízení vlády č. 189/2018 Sb., o kritériích udržitelnosti biopaliv a snižování emisí skleníkových plynů z pohonných hmot.

S koncem roku 2020 byla ukončena podpora čistých a vysokoprocentních biopaliv, mezi které patří například Etanol E85 s obsahem 70–85 obj. % bioetanolu (zbytek tvoří benzin). Podpora spočívala ve snížení sazeb daně nebo vrácení části daně z minerálních olejů podle zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, kterým byla implementována Evropskou komisí schválená Víceletá podpora biopaliv v dopravě. V souladu s pokyny Evropské komise budou po roce 2021 k finanční podpoře způsobilá už jen pokročilá biopaliva vyráběná z nepotravinářských surovin.

Následující tabulka uvádí tuzemskou bilanci výroby, dovozu, vývozu a hrubé spotřeby certifikovaného bioetanolu, výroby ETBE a paliva E85.

Bilance výroby, dovozu, vývozu a hrubé spotřeby bioetanolu v ČR a výroby ETBE a paliva E85 (v t)

Ukazatel	2020	2021	2022	2023	2024	Index 2024/23
Výroba	85 688	88 545	80 538	77 462	82 670	1,07
Dovoz	15 886	31 352	41 921	63 648	86 451	1,36
Vývoz	13 036	36 591	9 197	14 133	12 227	0,86
Hrubá spotřeba pro přimíchávání	83 532	87 779	91 263	98 046	107 657*	1,10
ETBE pro přimíchávání	55 590	57 840	73 000	79 588	69 849	0,88
Etanol E85	357	3	2	2	-	-
Využitelnost výrobních kapacit palivového bioetanolu (v %)	63,9	66,0	60,1	57,7	61,6	1,06

Pramen: MPO, GRČ, MŽP, Svaz lihovarů ČR, CARC & SVB

Poznámka: * odhad. Hodnoty hustot při 15 °C – pro bioetanol 777,8 kg/m³, ETBE 750 kg/m³, etanol E85 (77,27 % V/V bioetanolu) 770,2 kg/m³, motorový benzin 744,2 kg/m³.

Bilanci obilovin využitých na výrobu palivového bioetanolu v letech 2020–2024 ukazuje níže uvedená tabulka. V tomto období se v ČR vyráběl bioetanol pouze z cukrové řepy a kukuřice na zrno. Z pšenice se palivový bioetanol v ČR nevyrábí od roku 2015.

Pro výrobu palivového bioetanolu se v roce 2024 využilo cca 240 tis. tun cukrové řepy a cca 183 tis. tun zrna kukuřice. To představuje s ohledem na sklizňové plochy, výnosy a výtěžnosti bioetanolu 5,2 % sklizňových ploch řepy cukrové a 25,7 % sklizňových ploch kukuřice na zrno.

Při zpracování zrna kukuřice na palivový bioetanol se současně vyrobilo 41 tis. tun kvalitního sušeného krmiva DDGS.

Co se týká spotřeby bioetanolu v dopravě, podle údajů MŽP vyplývajících ze zpráv o emisích skleníkových plynů z dodaných pohonných hmot, byly na tuzemském trhu s motorovými palivy v roce 2023 uplatněny podíly domácího a importovaného bioetanolu vyrobeného z kukuřice ve výši 73,03 % energetického

obsahu (e.o.), z cukrové řepy ve výši 3,89 % e.o., z melasy (jako koproduktu ze zpracování cukrové řepy) ve výši 9,69 % e.o., z pšenice ve výši 5,11 % e.o. a z cukrové třtiny ve výši 0,9 % e.o. Další zdroje uplatněného bioetanolu pochází z odpadů a zbytků. Celková energetická hodnota spotřebovaného bioetanolu v roce 2023 činila 2 685,0 TJ.

Bilance obilovin využitých na výrobu palivového bioetanolu

Ukazatel		MJ	2019	2020	2021	2022	2023	Index 2023/22
Výroba palivového bioetanolu	celkem	t	85 688	88 545	80 538	77 462	82 699	1,07
	ze zrna kukuřice		54 135	53 046	47 757	52 813	56 935	1,08
Spotřeba výchozích surovin pro bioetanol ze zrna kukuřice		t	173 773	170 278	153 300	164 530	182 761	1,11
Sklizňové plochy kukuřice na zrno		ha	87 231	102 438	80 453	64 369	87 482	1,36
Výnos zrna kukuřice		t/ha	9,46	9,65	7,95	7,88	8,14	1,03
Produkce zrna kukuřice		t	825 499	988 038	639 467	507 540	712 241	1,40
Plocha kukuřice na zrno při daném výnosu využítá pro výrobu bioetanolu		ha	18 369	17 645	19 283	21 514	22 452	1,04
Podíl ploch kukuřice na zrno zpracované na bioetanol z celkových ploch této plodiny		%	21,1	17,2	24,0	33,4	25,7	0,77

Pramen: MPO, Svaz lihovarů ČR, ČSÚ, CARC & SVB

Poznámka: Bilance výtěžnosti – zrno kukuřice: 3,21 kg na l bioetanolu, tj. 2,5 kg na l l bioetanolu.

PŘÍLOHY

Obsah:

- Osevní plochy obilnin a jejich zastoupení na orné půdě
- Vývoj ploch, hektarových výnosů a produkce obilovin
- Cenový vývoj obilovin a jejich produktů

Osevní plochy obilnin a jejich zastoupení na orné půdě

Plodina	Rok	Osevní plocha (ha)	Orná půda (ha)	Zastoupení obilnin na orné půdě (%)	% z obilnin celkem
Obilniny na zrno celkem	2020	1 336 290	2 485 825	53,76	100
	2021	1 334 331	2 476 913	53,87	100
	2022	1 385 734	2 481 225	55,85	100
	2023	1 326 537	2 524 276	52,55	100
	2024	1 295 619	2 525 359	51,30	100
	2025	1 297 169	2 501 180	51,86	100
Z toho:					
pšenice celkem	2020	798 583	2 485 825	32,13	59,76
	2021	784 784	2 476 913	31,68	58,81
	2022	854 434	2 481 225	34,44	61,66
	2023	817 762	2 524 276	32,40	61,65
	2024	776 502	2 525 359	30,75	59,93
	2025	785 029	2 501 180	31,39	60,52
pšenice ozimá	2020	774 638	2 485 825	31,16	97,00 ¹⁾
	2021	709 537	2 476 913	28,65	90,41 ¹⁾
	2022	801 578	2 481 225	32,31	93,81 ¹⁾
	2023	778 972	2 524 276	30,86	95,26 ¹⁾
	2024	747 506	2 525 359	29,60	96,27 ¹⁾
	2025	756 848	2 501 180	30,26	96,41 ¹⁾
pšenice jarní	2020	23 946	2 485 825	0,96	3,00 ¹⁾
	2021	75 247	2 476 913	3,04	9,59 ¹⁾
	2022	52 856	2 481 225	2,13	6,19 ¹⁾
	2023	35 321	2 524 276	1,40	4,32 ¹⁾
	2024	24 101	2 525 359	0,95	3,10 ¹⁾
	2025	20 274	2 501 180	0,81	2,58 ¹⁾
pšenice tvrdá	2023	3 469	2 524 276	0,14	0,42 ¹⁾
	2024	4 894	2 525 359	0,19	0,63 ¹⁾
	2025	7 907	2 501 180	0,32	1,01 ¹⁾
žito	2020	31 432	2 485 825	1,26	2,35
	2021	25 154	2 476 913	1,02	1,89
	2022	24 124	2 481 225	0,97	1,74
	2023	24 653	2 524 276	0,98	1,86
	2024	24 301	2 525 359	0,96	1,88
	2025	20 340	2 501 180	0,81	1,57

Plodina	Rok	Osevní plocha (ha)	Orná půda (ha)	Zastoupení obilnin na orné půdě (%)	% z obilnin celkem
triticale	2020	42 097	2 485 825	1,69	3,15
	2021	40 856	2 476 913	1,65	3,06
	2022	40 566	2 481 225	1,63	2,93
	2023	42 010	2 524 276	1,66	3,17
	2024	44 048	2 525 359	1,74	3,40
	2025	42 529	2 501 180	1,70	3,28
ječmen celkem	2020	331 911	2 485 825	13,35	24,84
	2021	326 743	2 476 913	13,19	24,49
	2022	334 504	2 481 225	13,48	24,14
	2023	321 133	2 524 276	12,72	24,21
	2024	317 119	2 525 359	12,56	24,48
	2025	294 828	2 501 180	11,79	22,73
ječmen ozimý	2020	114 633	2 485 825	4,61	34,54 ²⁾
	2021	111 006	2 476 913	4,48	33,97 ²⁾
	2022	122 614	2 481 225	4,94	36,66 ²⁾
	2023	128 740	2 524 276	5,10	40,09 ²⁾
	2024	127 125	2 525 359	5,03	40,09 ²⁾
	2025	109 515	2 501 180	4,38	37,15 ²⁾
ječmen jarní	2020	217 279	2 485 825	8,74	65,46 ²⁾
	2021	215 737	2 476 913	8,71	66,03 ²⁾
	2022	211 890	2 481 225	8,54	63,34 ²⁾
	2023	192 393	2 524 276	7,62	59,91 ²⁾
	2024	189 994	2 525 359	7,52	59,91 ²⁾
	2025	185 313	2 501 180	7,41	62,85 ²⁾
oves	2020	46 740	2 485 825	1,88	3,50
	2021	57 715	2 476 913	2,33	4,33
	2022	45 147	2 481 225	1,82	3,26
	2023	42 997	2 524 276	1,70	3,24
	2024	52 618	2 525 359	2,08	4,06
	2025	68 242	2 501 180	2,73	5,26
kukuřice na zrno	2020	78 643	2 485 825	3,16	5,89
	2021	90 934	2 476 913	3,67	6,82
	2022	80 175	2 481 225	3,23	5,79
	2023	73 703	2 524 276	2,92	5,56
	2024	75 461	2 525 359	2,99	5,82
	2025	81 692	2 501 180	3,27	6,30
pohanka	2023	2 162	2 524 276	0,09	0,16
	2024	2 322	2 525 359	0,09	0,18
	2025	1 694	2 501 180	0,07	0,13

Plodina	Rok	Osevní plocha (ha)	Orná půda (ha)	Zastoupení obilnin na orné půdě (%)	% z obilnin celkem
ostatní obilniny a směsi obilnin na zrno	2020	6 882	2 485 825	0,28	0,52
	2021	8 145	2 476 913	0,33	0,61
	2022	6 783	2 481 225	0,27	0,49
	2023	2 118	2 524 276	0,08	0,16
	2024	3 249	2 525 359	0,13	0,25
	2025	2 814	2 501 180	0,11	0,22

Pramen: ČSÚ, dopočet MZe

Poznámka: ¹⁾ Procenta z pšenice celkem, ²⁾ procenta z ječmene celkem. Od roku 2023 ostatní obilniny nezahrnují pohanku.

Vývoj ploch, hektarových výnosů a produkce obilovin

Obiloviny na zrno celkem

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Sklizňová plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
1990	1 652 169	1 639 715	5,46	8 946 879
1991	1 620 585	1 611 787	4,87	7 845 290
1992	1 586 262	1 583 160	4,15	6 564 898
1993	1 606 911	1 605 992	4,03	6 467 852
1994	1 660 338	1 654 149	4,10	6 777 231
1995	1 581 341	1 575 978	4,19	6 601 711
1996	1 586 491	1 581 033	4,20	6 644 145
1997	1 696 325	1 685 821	4,14	6 982 772
1998	1 680 760	1 678 285	3,97	6 668 920
1999	1 586 592	1 591 099	4,35	6 928 371
2000	1 647 508	1 650 114	3,91	6 454 237
2001	1 626 785	1 623 624	4,52	7 337 589
2002	1 562 117	1 562 117	4,33	6 770 829
2003	1 452 349	1 459 736	3,95	5 762 396
2004	1 607 251	1 609 351	5,46	8 783 801
2005	1 593 487	1 611 547	4,75	7 659 851
2006	1 527 104	1 531 996	4,17	6 386 078
2007	1 561 191	1 579 785	4,53	7 152 861
2008	1 552 717	1 558 596	5,37	8 369 503
2009	1 528 020	1 541 679	5,08	7 831 998
2010	1 459 505	1 462 836	4,70	6 877 619
2011	1 468 129	1 479 484	5,60	8 284 806
2012	1 444 668	1 454 435	4,53	6 595 493
2013	1 428 171	1 413 143	5,32	7 512 612
2014	1 411 314	1 409 610	6,23	8 779 299
2015	1 403 430	1 389 827	5,89	8 183 512
2016	1 351 910	1 359 014	6,33	8 596 408
2017	1 352 450	1 354 682	5,50	7 456 779
2018	1 339 056	1 338 780	5,21	6 970 919
2019	1 353 556	1 352 530	5,65	7 646 148
2020	1 336 290	1 344 877	6,04	8 126 663
2021	1 334 331	1 345 835	6,11	8 227 107
2022	1 385 734	1 386 011	5,93	8 218 416
2023	1 326 537	1 317 204	6,07	7 995 524
2024	1 295 619	1 307 641	5,75	7 520 785
2025	1 215 476	1 306 063	6,51	8 501 889

Pramen: ČSÚ

Pšenice celkem

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2000	972 711	4,21	4 084 107
2001	927 247	4,85	4 476 080
2002	848 830	4,56	3 866 473
2003	648 389	4,07	2 637 891
2004	863 158	5,84	5 042 523
2005	820 440	5,05	4 145 039
2006	781 519	4,49	3 506 252
2007	810 987	4,86	3 938 924
2008	802 325	5,77	4 631 502
2009	831 300	5,24	4 358 073
2010	833 577	4,99	4 161 553
2011	863 132	5,69	4 913 048
2012	815 381	4,32	3 518 896
2013	829 393	5,67	4 700 696
2014	835 941	6,51	5 442 349
2015	829 820	6,36	5 274 272
2016	839 710	6,50	5 454 663
2017	832 062	5,67	4 718 205
2018	819 690	5,39	4 417 841
2019	839 446	5,73	4 812 163
2020	798 583	6,14	4 902 414
2021	784 784	6,32	4 960 925
2022	854 434	6,07	5 188 687
2023	817 762	6,44	5 262 361
2024	776 502	5,96	4 625 367
2025	785 029	6,67	5 236 207

Pramen: ČSÚ

Pšenice ozimá

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2000	888 162	4,34	3 848 694
2001	873 463	4,95	4 305 486
2002	796 214	4,64	3 694 503
2003	541 695	4,14	2 244 457
2004	801 719	5,96	4 775 190
2005	762 793	5,15	3 931 811
2006	719 528	4,49	3 506 252
2007	750 102	5,01	3 761 674
2008	760 399	5,88	4 470 309
2009	793 472	5,33	4 229 261

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2010	785 491	5,08	3 992 965
2011	805 779	5,78	4 660 196
2012	746 002	4,34	3 234 859
2013	788 422	5,75	4 530 773
2014	790 690	6,61	5 222 695
2015	778 200	6,50	5 054 568
2016	809 111	6,57	5 315 630
2017	785 499	5,77	4 529 524
2018	773 678	5,46	4 227 344
2019	814 517	5,79	4 716 450
2020	774 638	6,20	4 799 253
2021	709 537	6,47	4 589 859
2022	801 578	6,16	4 938 549
2023	778 972	6,56	5 106 909
2024	747 506	6,03	4 507 565
2025	756 848	6,72	5 085 611

Pramen: ČSÚ

Pšenice jarní

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2000	84 549	2,81	235 413
2001	53 784	3,21	170 594
2002	52 616	3,27	171 970
2003	106 695	3,69	393 434
2004	61 439	4,35	267 333
2005	57 647	3,70	219 228
2006	61 991	3,36	208 594
2007	60 884	2,91	177 250
2008	41 925	3,84	161 193
2009	37 827	3,41	128 812
2010	48 086	3,51	168 588
2011	57 353	4,41	252 851
2012	69 379	4,09	284 037
2013	40 970	4,15	169 923
2014	45 251	4,85	219 653
2015	51 620	4,26	219 704
2016	30 600	4,54	139 034
2017	46 563	4,05	188 681
2018	46 012	4,14	190 497
2019	24 929	3,84	95 714
2020	23 946	4,31	103 161

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2021	75 247	4,93	371 066
2022	52 856	4,73	250 139
2023	35 321	3,86	136 240
2024	24 101	3,76	90 723
2025	20 274	4,87	98 679

Pramen: ČSÚ

Pšenice tvrdá

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2023	3 469	5,54	19 212
2024	4 894	5,53	27 079
2025	7 907	6,57	51 917

Pramen: ČSÚ

Žito

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2000	44 178	3,42	150 052
2001	40 987	3,72	149 298
2002	35 332	3,37	119 154
2003	41 915	3,80	159 312
2004	59 209	5,29	313 348
2005	46 903	4,19	196 755
2006	22 481	3,33	74 811
2007	37 503	4,73	177 507
2008	43 399	4,83	209 787
2009	38 453	4,63	178 070
2010	30 249	3,91	118 233
2011	24 985	4,74	118 456
2012	30 557	4,81	146 962
2013	37 498	4,70	176 278
2014	25 137	5,13	129 059
2015	21 980	4,91	107 874
2016	20 951	4,98	104 353
2017	22 221	4,92	109 241
2018	25 355	4,74	120 160
2019	31 129	5,06	157 561
2020	31 432	5,48	172 364
2021	25 154	5,03	126 581
2022	24 124	5,31	128 154
2023	24 653	5,07	124 950
2024	24 301	4,35	105 640
2025	20 340	5,51	112 063

Pramen: ČSÚ

Ječmen celkem

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2000	496 382	3,29	1 629 372
2001	497 864	3,97	1 965 611
2002	488 070	3,67	1 792 557
2003	549 955	3,76	2 068 693
2004	468 996	4,97	2 330 582
2005	521 527	4,21	2 195 376
2006	528 145	3,59	1 897 703
2007	498 692	3,80	1 893 408
2008	482 394	4,65	2 243 865
2009	454 820	4,40	2 003 032
2010	388 925	4,07	1 584 456
2011	372 780	4,87	1 813 679
2012	382 330	4,23	1 616 467
2013	348 992	4,57	1 593 760
2014	350 518	5,61	1 967 049
2015	365 946	5,44	1 991 415
2016	325 725	5,67	1 845 254
2017	327 707	5,23	1 712 279
2018	324 724	4,95	1 606 034
2019	319 583	5,38	1 718 061
2020	331 911	5,47	1 816 182
2021	326 743	5,35	1 749 134
2022	334 504	5,61	1 877 363
2023	321 133	5,49	1 764 205
2024	317 119	5,27	1 671 527
2025	294 828	6,28	1 851 396

Pramen: ČSÚ

Ječmen ozimý

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2000	142 110	3,96	561 460
2001	156 732	4,45	695 011
2002	142 916	3,56	508 428
2003	98 818	3,09	305 289
2004	115 605	5,15	595 911
2005	124 806	4,40	549 143
2006	102 510	3,75	384 852
2007	129 515	4,81	623 063
2008	141 174	4,67	659 841
2009	134 613	4,82	648 753

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2010	110 207	4,50	495 786
2011	100 809	4,64	467 740
2012	98 004	3,98	390 385
2013	106 265	4,47	474 699
2014	102 927	5,74	590 689
2015	104 540	5,46	570 973
2016	104 007	6,13	637 443
2017	97 178	5,85	568 135
2018	102 602	4,98	510 562
2019	107 707	5,98	644 113
2020	114 633	6,09	697 914
2021	111 006	5,87	651 625
2022	122 614	6,13	751 184
2023	128 740	6,32	813 806
2024	127 125	5,05	642 094
2025	109 515	6,50	711 505

Pramen: ČSÚ

Ječmen jarní

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2000	354 272	3,03	1 067 912
2001	341 132	3,75	1 270 600
2002	345 153	3,72	1 284 129
2003	451 137	3,91	1 763 404
2004	353 390	4,91	1 734 671
2005	396 722	4,15	1 646 233
2006	425 635	3,55	1 512 851
2007	369 177	3,44	1 270 345
2008	341 220	4,64	1 584 024
2009	320 207	4,23	1 354 278
2010	278 718	3,91	1 088 670
2011	271 972	4,95	1 345 940
2012	284 326	4,31	1 226 082
2013	242 727	4,61	1 119 061
2014	247 590	5,56	1 376 360
2015	261 406	5,43	1 420 443
2016	221 719	5,45	1 207 811
2017	230 529	4,96	1 144 144
2018	222 122	4,93	1 095 472

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2019	211 876	5,07	1 073 948
2020	217 279	5,15	1 118 268
2021	215 737	5,09	1 097 509
2022	211 890	5,31	1 126 179
2023	192 393	4,94	950 399
2024	189 994	5,42	1 029 434
2025	185 313	6,15	1 139 891

Pramen: ČSÚ

Oves

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2000	50 950	2,71	135 858
2001	49 388	2,85	136 363
2002	61 027	2,75	167 708
2003	77 371	3,02	233 560
2004	58 573	3,88	227 017
2005	51 667	2,92	151 054
2006	57 697	2,68	154 906
2007	59 016	2,70	159 408
2008	49 049	3,18	155 868
2009	50 021	3,32	165 993
2010	52 278	2,64	138 244
2011	45 236	3,63	164 248
2012	50 770	3,39	171 976
2013	43 559	3,19	139 120
2014	42 289	3,60	152 232
2015	42 395	3,65	154 576
2016	37 566	3,52	132 220
2017	44 065	3,23	142 441
2018	42 821	3,56	152 656
2019	42 530	3,16	134 410
2020	46 740	3,92	183 357
2021	57 715	3,37	194 745
2022	45 147	3,72	167 995
2023	42 997	2,76	118 593
2024	52 618	3,81	200 638
2025	68 242	3,98	271 676

Pramen: ČSÚ

Triticale

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2009	52 950	4,21	222 711
2010	45 871	3,73	171 200
2011	43 529	4,52	196 918
2012	44 200	4,31	190 370
2013	46 816	4,58	214 207
2014	48 497	5,03	243 889
2015	42 891	4,72	202 646
2016	39 595	4,88	193 198
2017	36 263	4,89	177 252
2018	37 851	4,55	172 154
2019	39 668	4,93	195 409
2020	42 097	5,07	213 256
2021	40 856	4,73	193 445
2022	40 566	5,12	207 621
2023	42 010	4,98	209 126
2024	44 048	4,45	196 192
2025	42 529	5,17	220 041

Pramen: ČSÚ

Kukuřice na zrno

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Sklizňová plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2001	54 295	61 938	6,60	408 653
2002	70 569	70 570	8,73	616 234
2003	78 040	85 426	5,58	476 371
2004	87 821	89 921	6,13	551 628
2005	79 981	98 044	7,17	702 933
2006	84 900	89 798	6,75	606 366
2007	93 065	111 660	6,80	758 781
2008	107 899	113 777	7,54	858 407
2009	91 610	105 268	8,45	889 574
2010	99 945	103 276	6,71	692 589
2011	109 651	121 006	8,79	1 063 736
2012	109 565	119 333	7,78	928 147
2013	111 931	96 902	6,97	675 380
2014	100 453	98 749	8,43	832 235
2015	93 575	79 972	5,54	442 709
2016	79 303	86 407	9,79	845 765
2017	83 762	85 995	6,84	588 105

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Sklizňová plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2018	82 127	81 851	5,98	489 154
2019	75 853	74 827	8,29	620 261
2020	78 643	87 231	9,46	825 499
2021	90 934	102 438	9,65	988 038
2022	80 175	80 453	7,95	639 467
2023	73 703	64 369	7,88	507 540
2024	75 461	87 482	8,14	712 241
2025	81 692	90 586	8,86	802 737

Pramen: ČSÚ

Pohanka

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2023	2 162	2,17	4 699
2024	2 322	1,24	2 877
2025	1 694	1,04	1 765

Pramen: ČSÚ

Směsi obilovin na zrno

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2009	2 532	1,29	3 275
2010	2 573	1,42	3 649
2011	3 299	2,01	6 631
2012	4 462	2,16	9 633
2013	4 440	1,18	5 253
2014	4 230	1,66	7 034
2015	2 820	1,07	3 027
2016	3 833	3,45	13 220
2017	1 680	1,05	1 769
2018	1 990	2,43	4 845
2019	841	2,08	1 754
2020	1 381	2,24	3 100
2021	1 293	2,88	3 731
2022	1 190	1,07	1 278
2023	48	1,87	89
2024	70	2,37	166
2025	58	1,98	115

Pramen: ČSÚ

Ostatní obiloviny na zrno

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Produkce (t)
2009	6 336	1,78	11 272
2010	6 088	1,26	7 694
2011	5 517	1,47	8 091
2012	7 403	1,76	13 042
2013	5 543	1,43	7 917
2014	4 248	1,28	5 454
2015	4 004	1,75	6 992
2016	5 227	1,48	7 734
2017	4 689	1,60	7 487
2018	4 499	1,79	8 075
2019	4 505	1,45	6 529
2020	5 501	1,91	10 492
2021	6 851	1,53	10 508
2022	5 594	1,40	7 852
2023	2 070	1,91	3 961
2024	3 179	1,93	6 136
2025	2 756	2,14	5 890

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Od roku 2023 již nezahrnuje pohanku.

Cenový vývoj obilovin a jejich produktů

Roční průměrné ceny zemědělských výrobců (CZV) obilovin v Kč/t

Komodita / rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Pšenice potravinářská	4 483	4 321	3 703	3 820	4 096	4 345	4 173	5 023	7 605	5 825	4 772	5 019
Pšenice krmná	4 119	3 902	3 519	3 619	3 867	4 136	3 996	4 706	7 054	5 313	4 230	4 627
Ječmen sladovnický	5 164	4 882	4 457	4 452	4 755	5 164	4 876	4 877	7 078	6 910	5 933	5 453
Ječmen potravinářský	5 335	4 528	4 030	3 818	3 928	4 474	4 205	4 281	6 776	6 244	5 735	5 405
Ječmen krmný	3 959	3 630	3 259	3 274	3 671	3 943	3 520	4 140	6 170	4 550	3 691	4 124
Žito potravinářské	3 931	3 917	3 751	3 838	4 175	4 254	3 841	4 075	6 838	5 814	4 697	4 497
Oves potravinářský	6 617	6 446	5 494	5 027	5 702	7 088	6 940	7 054	7 120	7 374	7 929	8 255
Oves krmný	3 590	3 516	3 354	3 423	3 535	3 824	3 654	3 731	5 275	5 186	4 840	4 350
Triticale	3 874	3 520	3 375	3 312	3 617	3 998	3 768	4 082	6 107	5 034	3 913	4 103
Kukuřice krmná	4 253	3 781	3 900	3 779	4 021	4 097	3 904	4 911	6 816	5 890	4 564	5 036

Pramen: ČSÚ

Poznámka: CZV bez DPH.

Měsíční průměrné ceny zemědělských výrobců obilovin v Kč/t

Komodita	Hospodářský rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice potravinářská	2013/14	5 656	4 424	4 216	4 273	4 343	4 436	4 555	4 585	4 599	4 671	4 778	4 789
	2014/15	4 608	4 353	4 335	4 197	4 159	4 163	4 240	4 412	4 445	4 454	4 423	4 382
	2015/16	4 330	4 286	4 258	4 213	4 208	4 205	4 131	4 061	3 912	3 711	3 614	3 631
	2016/17	3 589	3 539	3 548	3 563	3 550	3 590	3 594	3 673	3 774	3 814	3 853	3 881
	2017/18	3 884	3 847	3 829	3 918	3 899	3 877	3 858	3 860	3 874	3 903	3 912	3 922
	2018/19	3 917	4 050	4 347	4 474	4 479	4 559	4 600	4 661	4 707	4 614	4 588	4 525
	2019/20	4 363	4 087	4 089	3 982	3 978	3 949	3 969	4 004	4 066	4 123	4 252	4 344
	2020/21	4 221	4 129	4 119	4 200	4 272	4 374	4 486	4 623	4 809	4 916	4 959	4 950
	2021/22	4 997	4 821	4 982	5 249	5 605	5 883	6 130	6 320	6 885	7 655	8 325	8 654
	2022/23	8 268	7 821	7 750	7 819	7 911	7 723	7 530	7 221	6 787	6 302	5 767	5 634
	2023/24	5 400	5 049	5 087	5 086	5 143	4 899	4 802	4 814	4 685	4 706	4 533	4 498
	2024/25	4 604	4 777	4 793	4 956	5 010	5 081	5 227	5 285	5 390	5 375	5 334	5 383
2025/26	5 253	4 894	4 677	4 549	4 508	4 357	-	-	-	-	-	-	

Komodita	Hospodářský rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice krmná	2013/14	4 815	4 241	4 022	4 093	4 054	4 114	4 279	4 344	4 376	4 516	4 666	4 538
	2014/15	4 179	3 930	3 746	3 607	3 636	3 606	3 749	3 916	3 948	3 966	3 958	3 926
	2015/16	3 847	3 878	3 872	3 908	3 912	3 945	3 961	3 864	3 697	3 507	3 456	3 492
	2016/17	3 416	3 340	3 351	3 337	3 387	3 414	3 445	3 493	3 551	3 611	3 687	3 706
	2017/18	3 695	3 654	3 631	3 627	3 645	3 680	3 709	3 688	3 717	3 679	3 654	3 668
	2018/19	3 736	3 813	4 038	4 210	4 187	4 304	4 283	4 477	4 466	4 414	4 372	4 328
	2019/20	4 138	3 845	3 833	3 840	3 826	3 810	3 861	3 902	3 926	3 986	4 040	4 150
	2020/21	4 095	3 963	3 914	4 003	4 029	4 082	4 157	4 363	4 454	4 603	4 760	4 699
	2021/22	4 710	4 518	4 658	4 870	5 224	5 452	5 607	5 794	6 114	7 100	7 597	8 073
	2022/23	7 840	7 134	7 071	7 459	7 470	7 389	7 176	6 792	6 502	5 955	5 525	4 959
	2023/24	4 642	4 681	4 543	4 408	4 308	4 246	4 301	4 182	4 114	4 031	3 956	3 984
	2024/25	4 171	4 273	4 311	4 447	4 478	4 515	4 623	4 787	4 826	4 981	4 902	4 834
	2025/26	4 716	4 530	4 382	4 367	4 359	4 217	-	-	-	-	-	-
Žito potravinářské	2013/14	5 314	3 844	3 351	3 678	3 470	3 440	3 438	3 624	3 826	3 918	4 175	4 200
	2014/15	4 214	4 100	3 799	4 123	3 935	3 818	3 712	4 055	3 998	4 068	4 024	4 028
	2015/16	4 047	3 927	3 740	3 777	3 780	3 849	3 932	3 914	4 017	3 760	3 804	3 773
	2016/17	3 617	3 688	3 685	3 611	3 443	3 764	3 700	3 702	3 786	3 835	3 753	3 638
	2017/18	3 696	3 783	3 878	3 992	4 007	4 280	4 068	4 182	4 160	4 201	4 173	4 145
	2018/19	4 004	3 917	4 147	4 190	4 456	4 451	4 470	4 479	4 665	4 417	4 391	.
	2019/20	4 600	3 967	3 944	3 862	3 849	3 835	3 942	3 922	3 784	3 974	3 945	3 936
	2020/21	3 975	3 686	3 664	3 617	3 844	3 807	3 800	3 829	3 711	3 811	3 910	3 889
	2021/22	3 992	3 838	4 142	4 378	4 686	4 913	4 883	5 380	5 378	6 387	7 113	7 483
	2022/23	8 150	7 309	7 465	7 148	7 662	7 703	7 562	7 130	6 808	6 484	6 046	5 761
	2023/24	6 300	5 164	4 822	4 826	4 363	4 500	4 189	4 869	4 921	4 629	i.d.	4 800
	2024/25	4 950	4 339	4 518	4 456	4 406	4 545	4 611	4 881	4 757	4 514	4 383	4 336
	2025/26	4 424	4 350	4 344	4 244	4 317	4 800	-	-	-	-	-	-
Triticale	2013/14	.	3 764	3 616	3 775	3 818	3 884	4 264	3 897	4 111	3 870	.	4 308
	2014/15	4 041	3 590	3 763	3 541	3 864	3 536	3 205	3 563	3 339	3 679	3 581	3 455
	2015/16	3 462	3 524	3 443	3 631	3 845	3 511	3 512	3 620	.	3 703	3 235	3 304
	2016/17	3 242	3 163	3 052	3 304	3 512	3 246	3 041	3 247	3 165	3 174	3 183	3 304
	2017/18	3 398	3 170	3 395	3 570	3 668	3 433	i.d.	3 712	3 527	3 533	3 476	3 377
	2018/19	3 439	3 460	3 701	4 078	3 916	3 921	3 917	4 072	.	4 486	.	.
	2019/20	3 948	3 439	3 466	4 080	3 788	3 971	3 764	3 735	4 085	.	3 853	3 589
	2020/21	3 773	3 573	3 530	3 686	3 827	3 944	i.d.	3 937	3 675	4 032	4 058	3 947
	2021/22	3 992	3 850	4 213	4 269	4 315	4 627	5 065	5 134	5 207	5 964	i.d.	i.d.
	2022/23	i.d.	6 177	6 123	6 553	6 487	5 863	6 169	6 625	5 848	5 418	4 783	6 139
	2023/24	4 729	4 771	4 178	4 030	3 936	3 787	3 775	3 757	4 066	4 369	3 973	3 875
	2024/25	3 799	3 509	4 048	3 976	4 134	3 675	4 350	4 358	4 572	i.d.	i.d.	4 033
	2025/26	4 122	3 964	3 838	3 890	3 998	3 839	-	-	-	-	-	-

Komodita	Hospodářský rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Ječmen sladovnícký	2013/14	6 029	5 348	5 321	5 353	5 236	5 272	5 243	5 262	5 204	5 194	5 225	5 280
	2014/15	5 145	5 173	5 144	5 006	5 091	5 001	5 022	5 120	5 033	5 021	4 767	4 795
	2015/16	4 711	4 749	4 864	4 944	4 742	4 820	4 746	4 796	4 656	4 599	4 412	4 462
	2016/17	4 025	4 166	4 343	4 396	4 422	4 461	4 384	4 437	4 390	4 476	4 531	4 534
	2017/18	4 354	4 370	4 494	4 494	4 462	4 503	4 709	4 725	4 632	4 650	4 755	4 852
	2018/19	4 516	4 457	4 710	4 836	5 116	5 101	5 169	5 394	5 366	5 480	5 375	5 553
	2019/20	5 222	4 703	4 885	4 957	4 922	4 942	4 987	4 999	4 986	5 241	5 214	5 190
	2020/21	4 889	4 608	4 574	4 599	4 560	4 665	4 641	4 717	4 705	4 695	4 785	4 885
	2021/22	4 743	4 560	4 797	5 072	5 328	5 596	5 876	6 348	6 629	6 544	7 009	7 403
	2022/23	7 638	7 096	7 188	7 501	7 709	7 992	7 758	7 677	7 741	7 493	7 436	7 426
	2023/24	7 111	5 679	5 814	6 069	6 338	6 376	6 324	6 352	6 227	6 328	6 297	5 947
	2024/25	6 360	5 223	5 456	5 497	5 668	5 519	5 602	5 604	5 633	5 741	5 559	5 576
	2025/26	5 536	4 859	5 372	5 331	5 498	5 125	-	-	-	-	-	-
Ječmen potravinářský	2013/14	.	.	4 804	4 765	.	.	4 900	5 188	.	5 247	.	.
	2014/15	.	.	5 441	.	.	4 741	-	4 767	4 814	4 660	5 114	.
	2015/16	4 373	4 538	4 513	4 156	4 347	4 525	3 875
	2016/17	3 667	4 055	3 900	3 936	3 519
	2017/18	3 967	.	.	.	3 937	3 763	.
	2018/19	.	3 558	3 875	4 250	4 255	4 492	4 541	.	.	4 639	.	4 372
	2019/20	.	.	4 456	5 012	4 515	.	.	3 883	4 601	4 767	4 855	.
	2020/21	.	3 636	3 732	3 802	4 233	4 036	4 217	4 137	4 125	4 186	.	.
	2021/22	.	.	.	4 770	4 690	.	i.d.	5 602	5 705	i.d.	i.d.	.
	2022/23	.	i.d.	6 413	7 492	8 443	8 267	i.d.	7 899	7 425	i.d.	i.d.	i.d.
	2023/24	i.d.	5 179	5 267	i.d.	.	6 187	6 173	i.d.	5 525	5 623	5 787	5 839
	2024/25	6 133	5 275	5 553	5 626	5 733	i.d.	i.d.	5 665	i.d.	i.d.	i.d.	5 686
	2025/26	.	.	.	i.d.	i.d.	5 164	-	-	-	-	-	-
Ječmen krmný	2013/14	4 319	3 846	3 934	3 888	3 836	3 947	3 986	4 050	4 243	4 311	4 519	4 326
	2014/15	4 033	3 874	3 724	3 541	3 478	3 420	3 518	3 679	3 709	3 831	3 628	3 595
	2015/16	3 550	3 569	3 645	3 688	3 566	3 577	3 561	3 547	3 521	3 454	3 288	3 364
	2016/17	3 074	3 011	3 105	3 092	3 036	3 058	3 019	3 122	3 220	3 353	3 395	3 342
	2017/18	3 281	3 183	3 370	3 338	3 327	3 337	3 368	3 375	3 429	3 497	3 562	3 524
	2018/19	3 468	3 605	3 937	4 083	4 033	4 174	4 229	4 395	4 382	4 145	4 282	4 134
	2019/20	3 754	3 611	3 658	3 650	3 554	3 517	3 471	3 591	3 528	3 574	3 610	3 588
	2020/21	3 495	3 423	3 464	3 433	3 473	3 591	3 661	3 915	3 946	4 042	4 104	4 131
	2021/22	4 092	3 942	4 179	4 293	4 542	4 827	4 868	4 962	5 447	6 198	6 805	7 185
	2022/23	6 563	6 399	6 268	6 467	6 478	6 397	6 218	5 738	5 293	5 036	4 673	4 350
	2023/24	4 003	3 968	3 983	3 794	3 731	3 812	3 725	3 665	3 610	3 426	3 558	3 531
	2024/25	3 558	3 686	3 842	3 868	3 892	3 931	4 016	4 360	4 335	4 477	4 571	4 472
	2025/26	3 990	3 900	3 965	3 805	3 743	3 848	-	-	-	-	-	-

Komodita	Hospodářský rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Oves potravinářský	2013/14	.	.	5 161	6 822	.	.	i.d.	.	7 160	7 000	6 794	.
	2014/15	.	.	.	5 974	.	.	i.d.	6 517
	2015/16	.	.	5 862	6 258	6 188	6 001	5 950	6 067	.	.	5 583	5 563
	2016/17	5 171	5 138	5 053	.	.	5 038	5 325	5 704	5 915	5 492	.	5 086
	2017/18	.	4 142	4 118	.	.	5 110	5 656	5 629	4 897	5 002	5 167	6 235
	2018/19	.	5 582	5 849	.	.	.	7 117	6 879	7 218	6 949	7 145	.
	2019/20	.	.	5 956	6 875	6 817	6 527	i.d.	.	7 420	7 554	7 715	.
	2020/21	.	.	5 868	6 018	6 055	6 272	6 725	7 200	7 408	.	7 123	.
	2021/22	.	.	.	6 874	7 238	6 570	6 724	6 555	7 266	6 351	6 727	7 425
	2022/23	6 323	i.d.	8 052	7 630	7 891	7 700	7 378	7 424	6 937	6 936	i.d.	.
	2023/24	.	.	i.d.	i.d.	i.d.	7 494	7 130	7 395	7 833	7 994	8 133	.
	2024/25	.	.	8 116	7 987	8 678	8 097	7 558	i.d.	9 362	8 655	8 662	i.d.
	2025/26	i.d.	i.d.	i.d.	7 310	8 360	8 788	-	-	-	-	-	-
Oves krmný	2013/14	4 427	4 216	3 761	3 506	3 289	3 484	3 497	3 707	3 983	3 984	3 849	3 978
	2014/15	3 724	3 245	3 168	3 285	3 263	3 391	3 317	3 445	3 619	3 603	3 747	3 543
	2015/16	3 590	3 455	3 525	3 401	3 467	3 474	3 543	3 514	3 402	3 544	3 373	3 545
	2016/17	3 276	3 070	3 197	3 104	3 290	3 385	3 284	3 509	3 571	3 559	3 659	3 541
	2017/18	3 362	3 399	3 306	3 238	3 316	3 333	3 409	3 532	3 393	3 547	3 480	3 349
	2018/19	3 380	3 381	3 552	3 674	3 892	3 835	3 950	3 990	3 957	4 057	4 083	4 078
	2019/20	3 817	3 750	3 487	3 657	3 485	3 577	3 679	3 737	3 699	3 782	3 837	3 878
	2020/21	3 679	3 434	3 326	3 509	3 661	3 624	3 721	3 701	3 826	3 649	3 740	3 580
	2021/22	3 624	3 461	3 624	3 903	3 965	3 982	4 474	4 616	4 906	4 944	5 267	5 417
	2022/23	5 511	5 354	5 824	5 682	5 691	5 609	5 622	5 922	5 571	5 789	5 321	5 164
	2023/24	5 262	4 382	5 243	4 579	4 653	4 719	4 797	4 728	4 775	5 056	4 875	5 133
	2024/25	5 187	5 184	4 452	4 608	4 572	4 716	4 411	4 630	4 553	4 642	4 478	4 351
	2025/26	4 244	4 112	4 050	3 821	4 329	4 575	-	-	-	-	-	-
Kukuřice krmná	2013/14	5 210	5 160	4 797	4 266	4 099	4 122	4 282	4 345	4 396	4 546	4 661	4 665
	2014/15	4 572	4 550	4 300	3 957	3 309	3 449	3 475	3 643	3 607	3 576	3 594	3 581
	2015/16	3 653	3 811	3 723	4 219	4 213	4 277	4 300	4 313	4 093	3 884	3 935	4 090
	2016/17	3 984	3 996	3 833	3 554	3 401	3 415	3 503	3 570	3 636	3 754	3 815	3 848
	2017/18	3 879	3 779	3 985	3 866	3 854	3 860	3 864	3 876	3 893	3 902	3 929	3 970
	2018/19	3 993	3 996	4 069	4 293	4 311	4 156	4 268	4 307	4 328	4 257	4 165	4 087
	2019/20	4 039	4 101	4 062	4 098	3 732	3 719	3 730	3 774	3 774	3 865	3 921	3 994
	2020/21	4 069	4 032	4 104	3 845	3 781	3 957	4 101	4 220	4 327	4 696	4 865	4 819
	2021/22	5 129	5 070	5 388	5 239	5 454	5 619	5 551	5 783	5 781	6 473	7 006	7 260
	2022/23	7 245	7 118	7 402	7 213	7 524	7 436	7 483	7 229	6 604	6 450	6 395	6 021
	2023/24	5 318	5 326	5 429	5 329	4 718	4 383	4 230	4 202	4 351	4 175	4 433	4 572
	2024/25	4 521	4 534	5 001	4 962	4 906	4 880	5 053	5 086	5 194	5 316	5 306	5 248
	2025/26	5 292	5 367	5 304	4 708	4 373	4 182	-	-	-	-	-	-

Pramen: ČSÚ

Poznámka: CZV bez DPH, . údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý, i.d. individuální (důvěrný) údaj.

Měsíční průměrné ceny průmyslových výrobců vybraných mlýnských a pekárenských výrobků v Kč

Rok	Měsíc											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka hladká 00 extra – Kč/t												
2016	7 527,69	7 408,73	7 540,51	7 353,86	7 437,35	7 345,78	7 236,19	7 246,17	7 128,45	7 143,33	7 187,21	7 036,61
2017	7 044,83	7 139,85	6 906,35	7 022,51	7 028,22	6 987,91	7 046,10	6 990,48	7 053,65	6 971,95	7 039,17	7 120,22
2018	7 090,11	7 122,59	7 046,37	7 017,35	7 071,77	6 971,55	6 975,53	7 000,99	6 987,01	7 223,93	7 276,11	7 446,26
2019	7 538,63	7 659,73	7 687,84	7 617,76	7 599,21	7 674,53	7 490,61	7 478,33	7 524,62	7 395,78	7 464,68	7 454,02
2020	7 500,53	7 466,24	7 412,02	7 455,68	7 468,80	7 424,58	7 431,15	7 365,21	7 361,96	7 287,15	7 299,67	7 249,45
2021	7 505,07	7 473,45	7 460,99	7 552,57	7 638,76	7 660,69	7 693,51	7 680,56	7 562,97	7 703,79	8 033,28	8 283,81
2022	8 629,85	9 046,56	9 474,89	10 235,30	11 097,43	11 425,56	11 740,50	11 861,73	12 141,15	12 341,09	13 134,37	13 356,59
2023	13 136,28	13 260,63	13 568,37	13 572,80	13 338,81	13 165,28	13 115,50	12 958,98	12 644,15	12 200,32	11 876,39	11 666,85
2024	11 516,07	11 465,99	11 408,13	11 214,84	10 893,46	10 810,70	10 656,45	10 772,93	10 657,45	10 723,05	10 498,18	10 355,22
2025	10 437,33	10 528,75	10 555,14	10 486,98	10 412,47	10 450,09	10 442,08	10 437,41	10 494,15	10 423,80	10 380,37	10 229,84
Pšeničná mouka hladká pekařská – Kč/t												
2016	6 405,82	6 326,79	6 279,95	6 149,92	6 127,43	6 123,69	6 156,00	6 189,50	6 141,65	6 140,81	6 077,55	6 081,42
2017	6 078,23	6 071,52	6 105,39	6 117,93	6 138,01	6 053,62	6 068,96	6 090,99	6 103,81	6 061,60	6 056,14	6 050,59
2018	6 027,09	5 983,31	6 026,78	6 035,49	6 044,90	6 062,84	6 093,67	6 406,44	6 397,76	6 608,13	6 617,28	6 652,17
2019	6 737,43	6 757,39	6 754,72	6 725,34	6 719,13	6 714,10	6 690,90	6 694,83	6 647,09	6 419,48	6 365,97	6 340,78
2020	6 287,53	6 290,12	6 261,12	6 316,33	6 329,99	6 352,86	6 377,52	6 355,35	6 328,71	6 323,88	6 399,34	6 377,60
2021	6 527,46	6 613,99	6 754,51	6 829,16	6 921,21	6 991,88	6 998,05	6 991,09	7 005,23	7 202,80	7 538,78	7 782,28
2022	8 411,14	8 665,13	8 886,76	10 579,39	12 057,70	12 700,19	12 872,03	13 181,81	13 211,16	12 659,16	12 520,51	12 487,47
2023	12 533,01	12 204,75	11 900,76	11 587,89	10 717,23	10 341,63	10 233,85	9 976,73	9 802,96	9 595,57	9 493,96	9 328,84
2024	9 309,67	9 031,99	8 883,44	8 682,48	8 545,51	8 493,70	8 526,98	8 560,76	8 526,35	8 475,30	8 434,56	8 349,15
2025	8 232,11	8 441,27	8 450,60	8 422,78	8 423,90	8 421,78	8 390,92	8 402,41	8 430,35	8 340,34	8 211,21	8 129,11
Pšeničná mouka chlebová – Kč/t												
2016	6 161,06	6 059,31	6 029,39	5 899,55	5 846,54	5 807,58	5 874,55	5 914,73	5 863,60	5 810,51	5 714,96	5 663,60
2017	5 618,17	5 620,25	5 656,34	5 658,33	5 675,61	5 640,50	5 646,11	5 632,71	5 645,35	5 598,69	5 667,60	5 694,18
2018	5 702,31	5 698,51	5 701,43	5 677,59	5 680,00	5 693,99	5 755,00	5 861,43	5 951,86	6 356,71	6 486,82	6 508,99
2019	6 477,91	6 546,52	6 571,50	6 473,20	6 473,08	6 469,41	6 424,19	6 408,00	6 248,41	6 010,33	5 830,56	5 704,51
2020	5 585,18	5 486,78	5 391,76	5 413,89	5 417,31	5 540,23	5 544,08	5 567,59	5 550,82	5 526,69	5 590,74	5 656,39
2021	5 815,06	5 893,19	6 227,12	6 347,96	6 404,28	6 620,38	6 649,66	6 683,67	6 646,01	6 906,41	7 116,18	7 318,30
2022	7 764,13	8 287,98	8 833,00	9 760,63	10 827,23	11 342,66	11 491,58	11 350,35	11 701,56	11 837,63	11 534,26	11 411,22
2023	10 821,20	10 649,76	10 415,11	10 283,48	9 248,16	8 892,09	8 802,03	8 687,53	8 355,42	8 042,55	8 212,84	7 980,18
2024	8 019,64	7 917,96	7 610,32	7 545,30	7 467,65	7 238,22	7 236,96	7 182,34	7 202,90	7 200,00	7 303,25	7 251,76
2025	7 299,27	7 314,94	7 513,88	7 612,02	7 719,23	7 738,49	7 783,33	7 831,63	7 827,29	7 859,88	7 581,89	7 538,23
Žitná mouka chlebová – Kč/t												
2016	6 326,76	6 298,77	6 377,01	6 330,85	6 372,69	6 322,36	6 306,84	6 233,73	6 254,34	6 289,23	6 252,15	6 178,37
2017	6 163,14	6 129,37	6 140,76	6 152,13	6 167,04	6 143,59	6 163,20	6 158,02	6 180,14	6 161,43	6 294,19	6 325,75
2018	6 347,33	6 684,28	6 374,02	6 381,25	6 401,18	6 415,79	6 402,36	6 425,92	6 470,14	6 574,09	6 673,55	6 685,68
2019	6 619,28	6 719,76	6 735,72	6 757,45	6 755,20	6 736,32	6 764,90	6 719,95	6 686,39	6 602,69	6 544,70	6 524,98

Rok	Měsíc											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2020	6 486,93	6 304,24	6 214,18	6 243,17	6 225,79	6 204,61	6 206,65	6 222,73	6 220,09	6 214,66	6 187,26	6 216,66
2021	6 219,79	6 246,88	6 228,37	6 200,03	6 234,97	6 380,22	6 370,97	6 423,07	6 391,71	6 497,85	6 698,28	7 077,21
2022	7 432,18	7 918,23	8 299,80	8 786,81	9 142,88	9 488,60	9 718,81	9 914,96	10 099,02	10 432,14	10 919,21	10 881,66
2023	10 959,88	11 144,11	11 033,48	11 025,64	10 338,79	10 203,99	10 456,69	10 291,27	10 145,59	9 786,13	9 506,53	9 365,16
2024	9 350,77	8 963,30	9 016,73	8 876,96	8 741,21	8 722,46	8 645,02	8 701,98	8 500,62	8 496,39	8 273,14	8 327,79
2025	8 265,25	8 187,81	8 309,68	8 342,16	8 310,16	8 287,75	8 310,79	8 335,13	8 292,38	8 196,86	8 137,66	8 185,67
Chléb konzumní kmínový – Kč/kg												
2016	15,88	15,49	15,40	15,32	15,25	15,12	14,88	14,94	15,15	15,00	15,00	14,98
2017	14,98	15,18	15,19	15,42	15,49	15,60	15,63	15,65	15,76	15,79	15,77	15,74
2018	15,81	15,70	15,74	15,71	15,74	15,73	15,70	15,65	15,72	15,76	15,74	15,72
2019	16,29	16,67	16,88	16,86	16,85	16,94	16,93	16,90	16,91	16,97	16,96	16,96
2020	16,95	16,94	16,99	17,10	17,42	17,47	17,48	17,49	17,46	17,34	17,29	17,12
2021	17,16	17,18	17,19	17,15	17,09	17,22	17,26	17,38	17,42	17,43	17,52	17,58
2022	18,20	19,08	19,67	20,37	22,16	22,71	22,98	23,01	23,38	24,27	24,82	24,95
2023	25,07	24,93	24,85	24,93	24,91	24,83	24,88	24,87	24,91	24,78	24,72	24,61
2024	24,60	24,65	24,61	24,59	24,56	24,56	24,54	24,42	24,41	24,39	24,41	24,36
2025	24,37	24,44	24,52	24,69	24,83	24,99	25,00	24,96	25,04	25,04	24,99	24,98
Pečivo pšeničné bílé (rohlík) – Kč/kg												
2016	27,58	26,65	26,42	26,37	26,43	26,18	25,56	25,75	25,89	25,71	25,73	25,59
2017	25,53	25,95	26,06	26,58	27,24	27,39	27,54	27,41	27,38	27,51	27,42	27,38
2018	27,31	27,31	27,34	37,31	27,39	27,41	27,52	27,34	27,31	27,31	27,42	27,38
2019	28,13	29,03	29,35	29,60	29,60	29,70	29,85	29,72	29,68	29,68	29,59	29,24
2020	29,11	29,31	29,30	29,49	29,82	30,02	30,05	30,17	29,93	29,72	29,57	29,18
2021	29,09	29,20	29,12	29,08	28,91	29,26	29,47	29,60	29,62	29,53	29,52	29,57
2022	30,54	32,24	33,38	34,72	37,90	38,81	39,46	39,36	40,02	41,39	42,79	42,99
2023	43,05	42,61	42,58	42,64	42,73	42,63	42,89	42,82	42,79	42,49	42,38	42,14
2024	41,87	41,91	41,84	41,76	41,88	41,92	41,95	41,64	41,59	41,67	41,39	41,24
2025	41,31	41,64	41,78	42,10	42,29	42,65	42,73	42,70	42,99	42,98	42,88	42,52

Pramen: ČSÚ

Měsíční průměrné spotřebitelské ceny vybraných mlýnských a pekárenských výrobků v Kč/kg

Výrobek	Rok	Měsíc											
		I.	I.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka hladká l kg	2017	11,43	11,71	11,16	10,99	11,39	11,07	11,30	11,31	11,68	12,04	11,77	11,69
	2018	11,88	12,00	11,87	12,04	11,31	10,89	11,59	11,25	11,47	11,22	10,85	11,07
	2019	11,41	12,23	12,37	11,19	11,39	11,62	11,44	11,97	12,11	11,66	12,25	11,77
	2020	11,86	11,94	12,35	12,97	12,82	12,72	12,21	12,61	12,38	11,99	12,05	12,16
	2021	12,11	12,02	11,96	12,62	12,51	12,69	12,70	12,62	12,09	12,41	12,95	14,41
	2022	15,00	15,96	16,31	20,59	22,20	22,72	22,10	22,21	21,21	20,49	20,06	21,60
	2023	22,16	21,86	22,38	22,10	22,14	20,54	19,39	18,58	17,58	17,58	16,94	16,50
	2024	16,04	16,27	15,11	17,14	17,23	15,89	16,13	16,04	15,52	14,88	14,70	14,38
	2025	15,28	14,92	14,70	13,77	15,01	15,05	14,47	15,16	15,00	14,33	13,68	14,17
Pšeničná mouka hrubá l kg*	2017	11,27	11,77	11,43	10,76	11,46	11,23	11,52	11,12	12,16	12,36	11,70	12,08
	2018	12,25	12,24	12,41	12,54	11,87	11,67	12,03	11,71	12,14	11,46	11,21	11,41
	2019	10,86	11,96	11,50	10,51	10,70	10,48	11,25	11,34	12,05	11,25	11,56	11,66
	2020	11,82	11,79	11,92	12,37	12,27	12,26	11,82	11,88	11,73	11,62	11,78	11,72
Chléb konzumní krmínový l kg	2017	22,87	22,56	24,11	24,68	24,62	24,65	24,52	24,56	24,49	23,42	24,64	24,72
	2018	24,71	24,79	24,82	24,25	24,08	24,13	24,30	24,01	23,77	23,65	23,38	24,65
	2019	25,59	25,70	26,56	26,51	26,34	26,22	26,20	26,12	26,25	26,43	26,41	26,41
	2020	26,43	26,81	26,90	27,79	27,64	27,93	27,97	27,56	28,07	27,17	26,99	27,67
	2021	28,32	28,67	28,76	28,66	28,62	29,12	29,06	29,76	29,60	29,56	29,81	29,82
	2022	33,71	34,32	34,88	37,61	39,41	39,97	40,13	40,28	40,97	43,80	44,22	44,32
	2023	44,48	44,72	44,75	44,33	44,67	44,57	44,63	44,66	44,36	44,08	44,26	44,39
	2024	42,87	43,06	43,06	42,83	42,99	43,10	43,15	42,95	42,91	42,82	42,45	42,85
	2025	42,73	43,01	43,30	44,58	44,59	44,73	44,70	44,90	44,81	44,95	45,28	45,14
Pecivo pšeničné bílé l kg	2017	42,76	45,25	45,21	45,36	45,50	45,50	45,46	45,48	45,31	45,69	45,60	45,80
	2018	45,92	44,33	44,22	41,94	43,77	43,96	43,93	44,94	42,26	42,67	42,91	45,11
	2019	45,41	45,43	47,69	47,65	47,43	47,79	47,75	46,65	47,69	47,77	47,93	47,10
	2020	47,90	46,74	46,69	47,43	47,57	47,84	47,42	46,97	44,61	43,93	44,39	44,15
	2021	41,77	41,43	42,16	42,01	42,04	41,92	41,20	44,49	45,06	44,31	45,35	45,35
	2022	51,50	53,19	53,60	57,35	57,81	59,16	59,54	59,26	60,94	67,27	67,49	68,05
	2023	67,83	67,75	67,78	67,00	68,12	67,96	68,24	67,97	68,14	67,78	67,62	67,50
	2024	64,11	63,74	63,80	62,86	63,63	64,54	64,60	64,67	64,94	64,76	64,78	64,30
	2025	64,80	65,18	65,41	64,41	66,94	66,89	67,48	67,62	66,09	68,00	67,01	67,23

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * od roku 2021 údaj není sledován.

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.mze.gov.cz
e-mail: info@mze.gov.cz

ISBN 978-80-7434-841-9

Praha 2026